

عنوان طرح

عنوان طرح: امکان سنجی و ساماندهی تبدیل آمار غیرثبتي به ثبتي
(بازبینی و اصلاح وضعیت آمارگیری در سه معاونت امور فرهنگی، امور هنری و امور مطبوعاتی و اطلاع رسانی)
جلد اول: کلیات

دفتر مطالعات و برنامه ریزی راهبردی
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

مجری: مهرناز سادات میر محمد
۱۳۸۹

فهرست مطالب

پیشگفتار

گفتار اول: روش شناسی و پیشینه.....	۴
گفتار دوم: وضعیت موجود آمار در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.....	۱۰
گفتار سوم: تاریخچه آمار حوزه فرهنگ.....	۲۶
گفتار چهارم: تبدیل آمار غیرثبتی به ثبتی.....	۳۹
منابع.....	۷۰

پیشگفتار

امکان سنجی و ساماندهی تبدیل آمار غیرثبتی به ثبتی طرحی مطالعاتی و عملیاتی است که طی آن موانع، الزامات و حتی مراحل لازم برای ثبتی شدن آمارهای غیرثبتی مشخص شده است. در این تحقیق بیش از اینکه به کار کتابخانه ای و مطالعاتی صرف نیاز باشد تیم تحقیق باید با حضور در میدان و برگزاری جلسات متعدد با کارشناسان و ترسیم وضعیت موجود؛ الزامات و امکانات لازم برای ثبتی شدن اقلام آماری را فراهم می‌کرد. به همین دلیل در این تحقیق نزدیک به بیست جلسه رسمی گروهی و حداقل شصت جلسه دوجانبه با کارشناسان معاونت‌های مدنظر برگزار شده است. مسئول پژوهش در هر معاونت با کارشناس هر قلم جلسات جداگانه ای برگزار کرده و درنهایت پس از بررسی یافته در جلسات مشترک کار اصلاح و بازبینی یافته‌ها انجام شد.

همانگونه که در ادامه مشخص می‌شود آمارهای ثبتی از ثبت دستی تا ثبت مکانیکی و در نهایت ثبت همزمان با فعالیت در سامانه‌ها را شامل می‌شود. بنابراین براساس اینکه ما کدام تعریف را درنظر داشته باشیم تعداد آمار ثبتی تفاوت خواهد داشت. هرچند ایده‌آل نهایی؛ ثبت اقلام همزمان با انجام فعالیت و با حداقل دخالت عامل انسانی است؛ مانند آنچه در امور بانکی انجام می‌شود؛ اما در حوزه فرهنگ دستیابی به چنین فرایندی گاه بسیار مشکل می‌شود. در چنین مواردی باید کار گام به گام انجام شود. برای مثال اگر سامانه ای وجود ندارد حداقل کار اقلام غیرثبتی که فقط با سرشماری و نمونه گیری قابل احصا است از این وضعیت خارج شده و با تهیه فرم‌هایی بتوان آمار را بطور دستی وثبت شده در اختیار داشت تا به حض نیاز تنها با مراجعه به اسناد و فرم‌های موجود آمار را ارایه کرد.

لازم به ذکر است خروجی نهایی این تحقیق در دو جلد تهیه شده تا امکان مراجعه و مرور سریه به نتایج فراهم باشد. در جلد نخست کلیات تحقیق به ویژه وضع موجود اقلام و شاخصهای آماری ارایه شده است. در جلد دوم یافته های مربوط به امکان سنجی و ساماندهی تبدیل آمار غیرثبتی به ثبتی ارایه شده است.

در پایان لازم است از مدیر کل محترم دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی راهبردی جناب آقای سیدآبادی که امکان انجام این تحقیق را فراهم نمودند سپاسگذاری کنم. همچنین از معاون پژوهشی دفتر جناب آقای دکتر نظام بهرامی، اعضای گروه آمار دفتر سرکار خانم‌ها حاجیان، زارع، اعظمی و آقای خطیبی نژاد و همچنین رابطین آماری در معاونت‌ها آقایان شهبازی، گرشاسبی، مقیمی، ایزدی، جزیی، منتظری، قدسی و خانم‌ها بلندنظر، توکلی، مهجور، مفیدی و سایر عزیزانی که در این طرح به ما کمک کردند؛ کمال تشکر را دارم.

گفتار اول: روش شناسی

۱. مقدمه

بطور کلی در هر سازمان و نهادی وظایف اصلی مدیریت شامل سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، اجرا، و در نهایت نظارت و ارزیابی است. تحقق این وظایف نیازمند در اختیار داشتن آمار و اطلاعات است. بدون در دست داشتن آمار کافی، دقیق و بهنگام؛ سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، تعیین اهداف، راهکارها و فعالیتهای و در نهایت ارزیابی نتایج مربوطه امکان پذیر نمی‌باشد. از آنجا که اطلاعات و آمار به عنوان کلیدی‌ترین ابزار مدیریت و برنامه‌ریزی است، بی تردید عدم برخورداری از اطلاعات جامع و صحیح، موجب تصمیم‌گیری‌های نادرست و ناکارآمد خواهد بود. با دریافت به موقع اطلاعات مناسب و پردازش آن می‌توان در حل مسائل، مناسب‌ترین روش را با کمترین خطا تشخیص داده و بکار بست. در این راستا باید آمار را از نظر ساختاری طوری طراحی کرد که بتوان با سرعت هر چه بیشتر، دقیق‌ترین آمارها را احصا کرد. علاوه براین باید مطمئن بود که این آمار با کمترین هزینه تولید و در اختیار ذی‌نفعان قرار گیرد.

۲. ضرورت

آمار دارای پنج کارویژه مهم است. ۱. تبیین وضعیت موجود، ۲. امکان تدوین چشم انداز، ۳. امکان برنامه‌ریزی، ۴. امکان مقایسه و در نهایت ۵. امکان نظارت و ارزیابی. بازبینی و ساماندهی سازمان و محتوای آمار افزون بر آن که از وظایف ضروری هر دستگاه است، ظرفیت سازمان آمار را برای اجرای مناسب‌تر کارویژه‌های مزبور ارتقاء خواهد داد. از جمله مشکلات موجود نبود اقلام آماری دقیق و فراگیر و به تبع آن نبود شاخص متقن و گویا است. در این راستا باید ضمن ترسیم وضعیت موجود نظام آمارگیری در یک مجموعه به تکمیل آن نظام نیز اهتمام ورزید. به صورت بسیار کلی، اصلاح و تکمیل داده‌های آماری شامل بازبینی اقلام آماری، متناسب با شرایط و نیازهای جدید و در ادامه تدوین شاخص‌ها و استانداردها است. همچنین با توجه به اینکه طبق نظامنامه آماری دستگاه‌ها موظف هستند در جهت تبدیل آمار غیرثبتی به ثبتی حرکت کنند؛ فراهم آوردن زمینه‌های تحقق این هدف امری ضروری است.

۳. اهداف

از آنجا که هدف اصلی این تحقیق ساماندهی وضعیت آمارگیری و فراهم کردن زمینه‌های تبدیل آمارهای غیرثبتی به ثبتی در سه معاونت (فرهنگی، هنری و مطبوعاتی) وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است؛ بنابراین می‌توان اهداف این تحقیق را به شرح زیر بیان کرد:

الف. شناسایی وضعیت موجود آمار شامل: ترسیم تعداد و درصد اقلام؛ تعیین اولویت اقلام و پیشنهاد اقلام آماری جدید

ب. امکان سنجی تبدیل آمار غیرثبتی به ثبتی شامل:

۱. امکان سنجی تبدیل آمار غیرثبتی مکانیزه، به آمار ثبتی
۲. امکان سنجی تبدیل آمار غیرثبتی غیرمکانیزه، به آمار ثبتی یا غیرثبتی مکانیزه

۴. پرسش‌های تحقیق

۱. تعداد و درصد اقلام آماری ثبتی و غیرثبتی در معاونت‌های مورد بررسی چگونه است؟
۲. مهمترین اقلام آماری ثبتی یا غیرثبتی که نشان دهنده حرکت بخش هستند کدامند؟
۳. چه اقلام آماری جدیدی مورد نیاز است؟
۴. کدام اقلام آماری موجود نیاز به تغییر و اصلاح دارند؟
۵. فرایند تبدیل آمار غیر ثبتی به آمار ثبتی در چند طبقه بندی قابل بیان است؟
۶. مشکلات و تنگناهای تبدیل آمار غیر ثبتی به آمار ثبتی در هر طبقه چگونه است؟
۷. پیش نیازها و الزامات برای تبدیل آمار غیر ثبتی به ثبتی کدام است؟

۵. دامنه تحقیق

این تحقیق در سه معاونت فرهنگی (کتاب) - هنری (موسیقی، هنرهای نمایشی، هنرهای تجسمی، آموزش) و مطبوعاتی (مطبوعات، خبرگزاری، پایگاه های اطلاع رسانی) وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام خواهد شد. در مراحل بعد می توان سایر معاونت ها، سازمان ها و بنیادهای وابسته به وزارت متبوع را در دستور کار قرار داد.

۶. شرح خدمات

۱. تدوین و ترسیم وضعیت اقلام آماری ثبتی موجود در بانک های اطلاعاتی هر سه معاونت (تعداد و درصد)؛
۲. تدوین و ترسیم اقلام آماری غیر ثبتی (مکانیزه و غیر مکانیزه) موجود در حوزه کاری هر سه معاونت و اولویت بندی آن ها (تعداد و درصد)؛
۳. تدوین چارچوب مفهومی (منطق و اصول) محتوا و فرآیند تبدیل اقلام غیر ثبتی به اقلام ثبتی؛
الف) کدام یک از اقلام غیر ثبتی به اقلام ثبتی تبدیل شود
ب) فرآیند تبدیل اقلام غیر ثبتی به ثبتی چگونه تدوین شود.
۴. امکان سنجی تبدیل آمارهای غیر ثبتی به آمارهای ثبتی. در این مرحله مشخص خواهد شد کدامیک اقلام آماری در حال حاضر قابل تبدیل به اقلام ثبتی نیست و دلایل آن چیست. به سخن دیگر؛ از مجموعه اقلام آماری معاونت های یاد شده کدام اقلام قابل ثبتی شدن است و برای ثبتی شدن به چه مقدماتی (فرایندها؛ فرم ها؛ دستورالعمل ها و...) نیاز دارد به نحوی که با ارایه نتایج به واحد مربوطه بتوان از آن ها انتظار داشت که ثبتی شدن را در دستور کار قرار دهند.

۷. روش تحقیق

در این تحقیق از روش میدانی و تکنیک مصاحبه بیشترین استفاده خواهد شد. بدین منظور ضمن بررسی بانک های اطلاعاتی در معاونت های مذکور و همچنین بانک اطلاعاتی فرابر؛ تیم تحقیق در واحدهای زیر مجموعه سه معاونت حضور یافته و ضمن بررسی مدارک و فرایندهای موجود آمارگیری، با کارشناسان مربوطه گفتگو خواهند کرد.

۸. مراحل انجام کار

- جمع آوری گزارشهای آماری و هر نوع سند و مدرک در مورد آمار هر معاونت شامل کتابها، گزارش آماری مراسم و جشنواره ها، فرم ها و دستورالعمل های آماری و...
- آسیب شناسی وضع موجود و پیشنهاد در خصوص اقلام و شاخص های جدید و...
- تعیین آمار غیر ثبتی غیر مکانیزه و ارایه تعریف، سابقه، ویژگیها، اهمیت و... آنها
- تعیین فرایند و گردش کار احصا آمار غیر ثبتی غیر مکانیزه
- تعیین اولویت اقلام و پیشنهاد اقلام و شاخصهای آماری جدید با توجه به شرایط و تغییرات روز
- بررسی بانکهای اطلاعاتی هر معاونت و احصا آمار ثبتی آنلاین
- طراحی فرمهای لازم
- احصا موانع و الزامات برای ثبتی شدن اقلام آماری در قالب فرمهای مدنظر

۹. پیشینه موضوع

پژوهشکده آمار مرکز آمار در سال ۱۳۹۲ تحقیقی با عنوان «طراحی ابزار و راهکار اجرایی ارزیابی و اندازه گیری کیفیت آمارهای ثبتی» انجام داده است که خلاصه آن به شرح زیر است:

این تحقیق با هدف ارزیابی کیفیت اقلام آمار ثبتی تولید شده در برخی از دستگاه های اجرایی با استفاده از این ابزار پرداخته شده و در نهایت راهکارهایی برای ارتقای ابزار مذکور ارائه شده است. این تحقیق از چهار بخش اصلی تشکیل شده است. ۱. کلیات ۲. حوزه های کاری نظام آمارهای ثبتی ۳. ارزیابی کیفیت اقلام آماری ثبتی تولید شده در دستگاه های اجرایی ۴. ارتقای ابزار اندازه گیری کیفیت. در بخش اول مطالب زیر ارائه شده است:

مروری بر آمارهای ثبتی و کیفیت آن

به عنوان مثال اداره های دولتی را در نظر بگیرید. این اداره ها بخشی به عنوان امور کارکنان دارند که در آن اطلاعات مربوط به نیروی انسانی از جمله جنسیت، مدرک تحصیلی، سابقه کار، نوع همکاری (استخدام رسمی، پیمانکاری، قراردادی) ثبت و بایگانی می شود. اگر اداره آمار به تعداد کارکنان بخش دولتی به تفکیک جنسیت، مدرک تحصیلی، سابقه کار و نوع استخدام نیاز داشته باشد، لازم به اجرای سرشماری نیست. کافی است که این اطلاعات را از امور کارکنان تک تک اداره های دولتی دریافت و جمع بندی کند و آمار کل را به دست آورد. به آمارهایی که از این طریق به دست می آیند، آمارهای ثبتی گفته می شوند.

آمارهای ثبتی آمارهایی هستند که از پردازش (طبقه بندی، مرتب کردن، محاسبات و تلخیص) داده های ثبتی حاصل می شوند. منظور از داده های ثبتی، داده هایی است که در حین انجام فعالیت های عینی، واقعی و جاری یک سازمان و با استفاده از فرم ها، اسناد، مدارک و فایل های کامپیوتری جاری در داخل سازمان، ثبت می شوند.

آمارهای قابل تولید به روش ثبتی

برای رسیدن به یک قلم آمار ثبتی، نیازمند ثبت داده های متناظر آن قلم آماری هستیم. به عنوان مثال برای دستیابی به آمار « تعداد کارکنان به تفکیک سن و تحصیل »، نیازمند ثبت داده های « تاریخ تولد » و « میزان تحصیل » در پرونده استخدامی هر یک از کارکنان هستیم... تعریف داده ها و آمارهای ثبتی، داده ها و آمارهایی را پوشش می دهد که قابلیت تولید به روش ثبتی را دارند. برای تشخیص آنها می توان به ملاک های زیر توجه کرد.

برخورداری از تعریف مشخص، روشن و بدون ابهام

امکان ثبت داده ها در پایین ترین نقطه

امکان ثبت داده ها به هنگام وقوع عمل

داشتن فرآیند (گردش کار) منطقی

امکان ثبت افزایش ها و همچنین کاهش ها

وجود افراد مسوول و پاسخگو

در بخش دوم مطالب زیر آمده است:

در بحث آمارهای ثبتی ۵ حوزه کاری وجود دارند که عبارتند از: شناسایی، ثبت، انتقال، پردازش و آرایه

الف. شناسایی

برای ایجاد هر نظام اطلاعاتی باید در ابتدا نیازها را شناسایی کرد. این نیازها شامل شناسایی کاربران، اطلاعات و آمار مورد نیاز آنها، فرآیندها و سیستم های تولید کننده این آمار، تعاریف و مفاهیم مربوطه، استانداردهای مربوط به ثبت و انتشار چه از نظر زمانی و چه مکانی، روش و واحد اندازه گیری، تفکیک ها و طبقه بندی های بین المللی می شود. در واقع این حوزه کاری به فراداده های آماری مرتبط می شود.

فراداده ها، داده هایی هستند که برای تولید مناسب و استفاده از داده هایی که درباره آنها اطلاع رسانی میشود، لازمند.

در مثال زیر اهمیت فراداده به وضوح مشاهده می شود.

مثال: سال ها پیش وقتی که دانشگاه جان هاپکینز آغاز به پذیرش دانشجوی زن کرد، مطلبی غیر منتظره گزارش نمود: « ۳۳/۳۳٪ زنان دانشگاه جان هاپکینز با اعضای هیات علمی دانشگاه ازدواج کرده اند ».

ارقام خام موضوع را برملا کرد. در آن زمان در دانشگاه مذکور فقط ۳ زن دانشجو وجود داشت و یکی از آنها با یکی از اعضای هیات علمی دانشگاه ازدواج کرده بود. در واقع اگر تعداد دانشجویان زن در گزارش اعلام شده بود، این نتیجه گیری چندان هم غیر منتظره نبود.

طراحی سوالات مرتبط با حوزه شناسایی

اولین مساله در حوزه شناسایی پوشش قلم مربوطه است. بدین منظور که آیا عنوان انتخابی برای قلم آماری مورد نظر تمامی رخدادهای مربوطه را تحت پوشش قرار می دهد؟ آیا تمامی افرادی که نسبت به ثبت قلم مورد نظر اقدام می کنند، همچنین تمامی کاربران برداشت یکسانی از عنوان آن دارند؟

به عنوان مثال در مورد قلم « تعداد دانشجویان ایرانی خارج از کشور»، در واقع آمار دانشجویانی که تحت پوشش وزارت امور خارجه یا وزارت علوم هستند موجود است و این آمار تعداد تمام دانشجویان ایرانی که در خارج از کشور تحصیل می کنند را شامل نمی شود. به عبارت دیگر عنوان قلم مذکور، پوشش آن را مشخص نمی کند و بهتر است برای این قلم عنوان « تعداد دانشجویان ایرانی خارج از کشور تحت پوشش دولت » ذکر گردد. به عنوان مثالی دیگر « تعداد حوادث ناشی از کار » است که در واقع عنوان صحیح قلم باید به « تعداد حوادث ثبت شده ناشی از کار » اصلاح شود. در چنین مواقعی باید عنوان قلم اصلاح شود و یا نوع پوشش قلم به صورت فراداده به کاربر ارائه گردد.

مثال دیگری که می توان در این قسمت عنوان کرد قلم « تعداد دامداری ها » می باشد، که در واقع آماری که به صورت ثبتی وجود دارد تعداد دامداری های دارای پروانه بهره برداری می باشد و این آمار فقط دامداری های صنعتی را شامل می شود و شامل دامداری های سنتی نیست. در صورتی که دامداری های صنعتی تقریباً ۳۰٪ کل دامداری ها را شامل می شوند. در نتیجه آمار ثبتی موجود کل دامداری های کشور را تحت پوشش قرار نمی دهد.

با توجه به موارد ذکر شده در حوزه شناسایی، سوالاتی که از اهمیت ویژه ای در ارزیابی کیفیت آمارهای ثبتی برخوردار می باشند عبارتند از :

آیا عنوان قلم تمامی رخدادهای مربوطه را پوشش می دهد؟

تعاریف و مفاهیم در چه وضعیتی است ؟

آیا استانداردها و قراردادهای مشترک در مورد زمان (از قبیل سری زمانی، بازه زمانی و مقطع زمانی) برای ثبت قلم آماری مذکور رعایت می شود ؟

ب. ثبت

مهمترین فعالیت در این حوزه کاری آن است که داده های مربوط به اقلام اطلاعاتی مورد نیاز را که در جریان عملیات شناسایی شده اند، ثبت کنیم.

این حوزه، مهم ترین حوزه کاری آمارهای ثبتی می باشد. نکته قابل تامل در این مبحث، این است که « مفهوم آمارهای ثبتی با ثبت آمار یکسان نیست ». به بیان دیگر اگر در فرآیند انجام یک عملیات، تعدادی داده ثبت شده در فرم های جداگانه بایگانی شوند، در واقع فقط ثبت آمار صورت گرفته است و هیچ گونه آمار ثبتی تولید نشده است . حال اگر این داده ها تجمیع شده و بتوان آنها را در کنار یکدیگر قرار داد، به اصطلاح اگر داده ها به نحو مناسب انتقال داده شده و پردازش شوند، آمار ثبتی تولید می شود که قابل استفاده در نظام آمارهای ثبتی است . یکی از ویژگی های آمارهای قابل تولید به روش ثبتی، امکان ثبت داده ها در پایین ترین نقطه است. منظور از پایین ترین نقطه، جایی است که عملیات مربوط به آن قلم آماری انجام می شود. نکته حایز اهمیت این است که می بایست عملیات ثبت در این نقطه به طور کامل انجام شود. به عنوان مثال عملیات ثبت در شماره گذاری وسایل نقلیه در پایین ترین نقطه، یعنی همان جایی که عمل شماره گذاری انجام می شود، صورت می گیرد.

در فرآیند ثبت نام دانشجوی، در مراحل مختلف این فرآیند داده های متفاوتی ثبت می شوند. زمانی که داوطلبان فرم ثبت نام برای شرکت در آزمون را تکمیل می کنند، آمار و اطلاعات مربوط به «تعداد داوطلبان» به دست می آید.

به عنوان مثالی دیگر؛ در ایستگاه های هواشناسی ثبت اطلاعات به دو روش انجام می شود. در برخی از ایستگاه ها عملیات ثبت به صورت مکانیزه می باشد. یعنی رکوردها از ایستگاه مستقیماً وارد سیستم می شوند. مثلاً دستگاه باران سنج یا بادسنج به طور خودکار در زمان های تعیین شده رکورد مربوطه را به سیستم منتقل می کنند. ولی در روش دوم که به صورت دستی است، می بایست متصدی مربوطه در زمان های تعیین شده به ایستگاه رفته و اعداد مربوط به دستگاه ها را بخواند و وارد سیستم نماید. در این روش احتمال بروز خطا زیاد است. ممکن است متصدی مذکور در برخی مواقع براساس تجربیات خود رکوردهایی را ثبت نماید و از رفتن به ایستگاه اجتناب کند و یا فاصله زمانی که بین خواندن اطلاعات و ورود آنها به سیستم به وجود می آید نیز یکی دیگر از دلایل وجود خطا در این شیوه می باشد. پس باید سیستم های اطلاعاتی به گونه ای طراحی شوند که ورود اطلاعات به سیستم همزمان با انجام عملیات ثبت صورت گیرد. به عبارت دیگر لازم است ثبت داده ها با وقوع عملیات همزمان باشد. در غیر این صورت ممکن است ثبت آن به فراموشی سپرده شود و یا با انباشته شدن داده هایی که باید ثبت شوند خطر کاهش دقت پیش آید.

نکته قابل توجه دیگر این است که فرآیند تولید قلم آماری باید به گونه ای طراحی شود که علاوه بر ثبت افزایش ها، کاهش داده ها را نیز ثبت کند. برای روشن شدن مطلب مثالی را ذکر می کنیم. در فرآیند ثبت خودروهای شماره گذاری شده، زمانی که خودرویی تولید می شود و به آن شماره پلاک اختصاص می یابد، یک رکورد جدید در سیستم ثبت می شود. به همین ترتیب می بایست در مقابل، فرآیند به گونه ای طراحی شود که وقتی یک خودرو قابلیت خود را از دست می دهد، از سیستم حذف شود و تعداد خودروهای شماره گذاری شده، یک رقم کاهش یابد. طراحی فرم های عملیاتی ثبت رکوردها باید به گونه ای باشد که تمامی اطلاعات مورد نیاز در یک فرایند، از طریق فرم های عملیاتی به دست آید.

نکته قابل تامل دیگر این است که برخی از اقلام به طور موازی و همزمان در چندین سازمان تولید می شود، در صورتی که فقط یکی از آنها الزام قانونی ثبت داده های مربوط به آن قلم را دارد. بنابراین سازمان متولی تولید یک قلم آمار ثبتی، باید طبق قانون و براساس محمل های قانونی معینی وظیفه ثبت داده های مربوط به آن قلم را بر عهده داشته باشد. ثبت قلم توسط چندین سازمان علاوه بر اینکه هزینه های هنگفتی را در بردارد، موجب تناقض در آمارهای ارائه شده توسط سازمان های مختلف نیز می گردد.

با توجه به موارد ذکر شده در حوزه ثبت، سوالاتی که از اهمیت ویژه ای در ارزیابی کیفیت آمارهای ثبتی برخوردار می باشند، عبارتند از :

آیا داده های ثبتی مربوط به قلم آماری ارائه شده در پایین ترین نقطه ثبت می شوند؟

آیا داده های ثبتی مربوط به قلم آماری به هنگام وقوع عملیات ثبت می شوند؟

آیا ورود اطلاعات به سیستم همزمان با انجام عملیات ثبت صورت می گیرد؟

آیا فراگرد تولید قلم آماری ارائه شده از پایین ترین نقطه تا بالاترین سطح منطقی به نظر می رسد؟

آیا عمل ثبت در فرآیند تولید، توسط افراد مسوول و پاسخگو انجام می شود؟

آیا فرم های عملیاتی که در فرآیند تولید اقلام آماری به کار می روند برای تامین اطلاعات مورد نیاز طراحی مناسبی دارند؟

آیا برای کنترل و تایید صحت ثبت در مراحل مختلف، مکانیزمی وجود دارد؟

آیا الزامات قانونی برای ثبت داده های مربوط به اقلام آماری وجود دارد؟

ج. انتقال

داده های ثبت شده باید از مسیرهای معین و مشخص منتقل شوند. این انتقال می تواند با اهداف گوناگونی انجام شود.

در فرم های عملیاتی موجود در حوزه انتقال نیز باید مکانی برای تایید شخص مسوول پیش بینی گردد تا در مراحل انتقال به سطوح بالاتر، این افراد داده ها را کنترل نموده و مسوولیت درستی آنها را بر عهده گیرند. به این ترتیب بروز هر نوع مشکلی در انتقال داده ها قابل پی گیری خواهد بود. بنابراین داده ای که در طی یک فرآیند تولید و ثبت می شود، پس از طی مراحل چون تجمیع، به سطوح بالاتر منتقل می شود که در این فرآیند باید امنیت اطلاعات رعایت شود.

نکته دیگری که باید مورد توجه قرار گیرد، این است که داده های ثبتی تولید شده می بایست از مسیرهای مناسب به سطوح بالاتر منتقل شوند. به طور مثال فرض کنید داده های ثبتی در یک فرآیند تولید به صورت دستی در فرم های کاغذی ثبت شده و پس از مدت زمانی این فرم ها به محل دیگری منتقل شده و توسط شخص دیگری واحد سیستم شود، قطعاً میزان بروز خطا در این مسیر انتقال بسیار زیاد می باشد و با یک سیستم تحت وب آنلاین قابل مقایسه نیست. البته اگر شرایط موجود به گونه ای است که نمی توان داده ها را تحت وب انتقال داد، باید مسیر انتقال طوری طراحی شود که امنیت لازم برای داده ها فراهم گردد.

با توجه به موارد ذکر شده در حوزه انتقال، سوالاتی که از اهمیت ویژه ای در ارزیابی کیفیت آمارهای ثبتی برخوردار می باشند عبارتند از :

آیا عمل انتقال در فرآیند تولید توسط افراد مسوول و پاسخگو انجام می شود؟

آیا داده های ثبتی تولید شده از مسیرهای مناسب به سطوح بالاتر منتقل می شوند؟

آیا در مسیر انتقال، هر ایستگاه وظایف خود (از قبیل کنترل، تجمیع درست یا اقدام به موقع برای انتقال اطلاعات) را به خوبی انجام می دهد؟

آیا تکنولوژی انتقال متناسب با قلم آماری و اهمیت و فرآیند تولید آن می باشد؟

آیا امنیت داده ها و اطلاعات هنگام انتقال رعایت می شود؟

د - پردازش

پردازش داده ها، برای رسیدن به نیازهای نهایی و بر طبق ملاک های پیش بینی شده انجام می گیرد.

پس از اینکه داده های ثبتی گردآوری شدند، می بایست روی آنها پردازش های لازم صورت گیرد تا تبدیل به آمار ثبتی شده و در قالب گزارش های مورد نیاز ارائه شوند. به عبارت دیگر برای این که بتوان از داده های ثبتی جمع شده، آمارهای گوناگون با تفکیک های مختلف ارائه داد، باید پردازش های لازم روی داده ها صورت پذیرد.

به عنوان مثال، فیلتر کردن اطلاعات یا جمع اطلاعات ثبت شده توسط چندین منبع، به شیوه پردازش مربوط می شود.

ه . ارائه

آمارهای ثبتی باید بر طبق درخواست کاربران به آنها ارائه گردد.

آنچه در این حوزه کاری مطرح می باشد، نیاز کاربر است. یعنی در این مرحله از ارزیابی کیفیت آمارهای ثبتی باید بتوانیم به سوالات زیر پاسخ دهیم:

آیا امکان ارائه گزارش های گرافیکی و تحلیلی وجود دارد ؟

آیا مراحل دستی (غیر مکانیزه) در ارائه گزارش وجود دارد؟

آیا شکل و محتوای گزارش های خروجی مناسب و کارا می باشند؟

آیا سطوح دسترسی افراد به آمار و گزارش های خروجی تعریف شده است ؟

آیا تفکیک های ارائه شده در گزارش های خروجی کافی و مناسب می باشد؟

ابعاد کیفیت آمارهای ثبتی و انطباق آنها با سوالات چک لیست

سوالاتی که برای چک لیست در نظر گرفته ایم، ۵ حوزه فوق الذکر را پوشش می دهد و با پاسخگویی به این سوالات وضعیت حوزه های مورد نظر به راحتی ارزیابی می شود.

آیا داده های ثبتی مربوط به قلم آماری ارائه شده در پایین ترین نقطه ثبت می شوند؟

آیا داده های ثبتی مربوط به قلم آماری به هنگام وقوع عملیات ثبت می شوند؟

آیا ورود اطلاعات به سیستم همزمان با انجام عملیات ثبت صورت می گیرد؟

آیا عنوان قلم تمامی رخدادهای مربوطه را پوشش می دهد؟

گفتار دوم: وضعیت موجود آمار در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

اساس فعالیت آماری در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی توسط گروه آمار و اطلاعات دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی راهبردی انجام می‌شود. این گروه طی دوره‌های مختلف با تعداد اندک کارشناسان (حداکثر ۸ و حداقل ۵ نفر) عهده‌دار جمع‌آوری، پردازش و انتشار اقلام آماری، رفع نیازهای آماری وزارت متبوع برای برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌ها و همچنین پاسخ به درخواست‌های آماری سایر دستگاه‌ها از جمله برنامه ملی آمار و تکالیف مرتبط با آن می‌باشد.

فرایند کار و اهم فعالیت‌های گروه آمار

گردآوری آمار بخش فرهنگ و هنر: کارشناسان گروه آمار، آمار تولید شده در حوزه‌های ستادی، سازمان‌های تابعه و ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها را از طریق نامه‌نگاری و تماس با رابطین آماری (استانی و ستادی) جمع‌آوری نموده و پس از بررسی کمی و کیفی آمارها از لحاظ سازگاری منطقی (روند افزایش یا کاهش معنادار) با حفظ سری زمانی اقدام به تدوین و انتشار آن می‌کنند. این آمارها در سامانه فرابر ثبت شده و پس از بررسی به لحاظ صحت اعداد و نحوه ورود اطلاعات، گزارش آماری آن تهیه و در سامانه ثبت می‌شود. قسمتی از آمارها (اهم آن‌ها) نیز در سالنامه آماری فرهنگ و هنر منتشر و در اختیار کاربران قرار می‌گیرد. از این آمارها برای پاسخگویی به درخواست‌های آماری سایر دستگاه‌ها (مرکز آمار، شهرداری و ...) نیز استفاده می‌شود.

انتشار سالنامه آماری فرهنگ و هنر: در راستای اطلاع رسانی صحیح و بهنگام آمارهای تولید شده بخش، سالنامه آماری فرهنگ و هنر از سال ۱۳۸۶ توسط گروه آمار منتشر می‌شود. سالنامه مذکور بر اساس الگوی سالنامه آماری کشور تهیه و تدوین شده و بالغ بر ۲۵۰ قلم آماری را پوشش می‌دهد و مورد استفاده کاربران داخلی و دانشجویان و دانش‌پژوهان قرار می‌گیرد. البته با توجه به اینکه از تهیه الگوی اولیه سالنامه بیش از ۸ سال گذشته و طی این مدت تغییراتی در آمارهای تولید شده (افزایش یا کاهش اقلام آماری) ایجاد شده بود؛ بازبینی سالنامه آماری فرهنگ و هنر از لحاظ محتوایی و شکلی ضروری به نظر می‌رسید به همین دلیل به-روز رسانی سالنامه در سال ۱۳۹۳ در دستورکار گروه آمار قرار گرفت. این تغییرات شامل طراحی جدول‌ها و نمودارها بر مبنای اصول و استانداردهای گزارش‌های آماری و همچنین به‌کارگیری اقلام آماری جدید بوده است.

مکانیزه کردن آمار و اطلاعات (نرم افزار فرابر): در راستای ساماندهی نظام آمارهای ثبتی در وزارت متبوع، به منظور افزایش صحت و سرعت در جمع‌آوری، انتقال و انتشار آمار و اطلاعات و حذف روش‌های دستی جمع‌آوری آمار و اطلاعات، گروه آمار اقدام به تهیه نرم افزار فرابر نمود و با برگزاری دوره آموزشی نرم افزار ویژه نمایندگان آماری استانی و ستادی در سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ و تهیه و ابلاغ دستورالعمل «پیاده سازی و بهره برداری از سامانه جامع اتوماسیون آماری فرابر» به همراه مجموعه راهنمای گام به گام سامانه، راه را برای استفاده از خدمات نرم افزاری در حوزه آمار و اطلاعات هموار کرد به نحوی که در حال حاضر آمارهای تولید شده در ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها به صورت دوره‌ای وارد فرابر شده و براساس برنامه‌ریزی انجام شده مقرر شد، مقرر است تا آخر سال جاری همه حوزه‌های ستادی نیز آمار خود را وارد نرم افزار فرابر نمایند تا به صورت آنلاین مورد استفاده کاربران قرار گیرد.

بازبینی و به روز رسانی اقلام آماری فرهنگ و هنر: نظر به ضرورت بازبینی و به‌روزرسانی اقلام آماری بخش فرهنگ و هنر به دلیل تغییر شرایط ازجمله سیاستگذاری‌ها، ظهور فناوری‌های نوین و تحولات اجتماعی و فرهنگی؛ بازنگری اقلام آماری وزارت فرهنگ و همکاری حوزه‌های وزارت متبوع در دستور کار قرار گرفت. از جمله اقداماتی که در این طرح انجام شده است تهیه شناسنامه برای اقلام آماری است. این شناسنامه حاوی اطلاعاتی از جمله حوزه متولی قلم آماری، تعاریف مرتبط با قلم، سطح جغرافیایی تولید و ارایه آمار، دوره زمانی ارایه آمار به انضمام تفکیک‌های مربوطه است. کمیته بازبینی اقلام آماری طی ۶۰ جلسه کارشناسی با حضور

کارشناسان گروه آمار و نمایندگان حوزه‌های مختلف وزارت متبوع برگزار شده و ۵۴۷ قلم آماری مورد بررسی و در نهایت ۴۹۶ قلم مصوب، و برای آنها شناسنامه تهیه شده است.

استانداردسازی تعاریف و مفاهیم آماری فرهنگ و هنر: بخش مهمی از اختلافات موجود در گزارش‌های آماری ناشی از یکسان نبودن تعاریف و مفاهیم آماری مورد استفاده در بخش‌های تولید کننده آمار است که این موضوع موجب بروز مشکلات متعددی از قبیل عدم قابلیت مقایسه‌پذیری و جمع‌پذیری آمارها (در سطح داخلی، ملی و بین‌المللی) عدم امکان استفاده از سری‌های زمانی و به تبع آن اتلاف منابع مالی و انسانی و در نهایت کاهش اعتماد نسبت به آمارهای منتشره می‌شود. اهمیت این مسئله باعث شد گروه آمار تعاریف داخلی مربوط به حوزه‌های مختلف وزارت مطبوع را به کمک متخصصان مرکز آمار استانداردسازی نماید. حاصل این جلسات در قالب کتاب تعاریف و مفاهیم واژه‌ها و اقلام آماری حوزه فرهنگ و هنر منتشر و مورد استفاده کابران می‌باشد. به این ترتیب فقط یک تعریف از مفهومی خاص از اقلام حوزه فرهنگ و هنر و یک رویه واحد و قابل مقایسه برای شمارش مصادیق آن مفهوم در کشور به وجود آمده است.

فعال‌سازی کمیته آمارهای فرهنگ و هنر: کمیته آمارهای فرهنگ و هنر به استناد بند ۵ نظام آماری کشور با هدف ساماندهی فعالیت‌های آماری و انعکاس مشکلات وضعیت موجود و نیازهای آماری بخش، در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی استقرار یافته است. با توجه به غیرفعال بودن این کمیته از سال ۱۳۸۹، فعال‌سازی و تشکیل مستمر جلسات کمیته، با هدف ساماندهی و ارتقاء جایگاه آمار و اطلاعات بخش، در سال ۱۳۹۴ در دستور کار قرار گرفت. اولین جلسه این کمیته با ریاست معاون محترم توسعه مدیریت و منابع و دبیری مدیرکل محترم دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی راهبردی با موضوع «بررسی و تصویب برنامه عملیاتی ارتقای فرهنگ آماری» تشکیل شده است. کمیته آمارهای فرهنگ و هنر با استمرار فعالیت خود و تشکیل زیر کمیته‌های تخصصی، سیاستها، برنامه‌ها، آیین‌نامه‌ها و دستور کار فعالیت‌های آماری بخش را بررسی و تصویب کرده و با ارزیابی عملکرد آماری حوزه‌های مختلف، نقش‌هدایتی و نظارتی در پیشبرد برنامه‌های آمار و اطلاعات بخش فرهنگ و هنر خواهد داشت.

همچنین کارگروه راهبری و مشورتی آمارهای فرهنگ و هنر به عنوان بازوی مشورتی کمیته آمارهای فرهنگ و هنر با ریاست مدیر کل محترم دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی راهبردی تشکیل شده و به فعالیت می‌پردازد از دیگر اقراامات گروه آمار همکاری با مرکز آمار در ارتقای فرهنگ آماری و همکاری در ارایه آمارهای بخش فرهنگ و هنر سالنامه آماری کشور و پاسخگویی به نامه‌های درخواست آمار به سایر دستگاه‌های اجرایی می‌باشد. شایان ذکر است گروه آمار برای انجام امور ذکر شده با موانع و مشکلات متعددی روبه‌روست که در ادامه به آنها پرداخته می‌شود.

چالش‌های نظام آماری فرهنگ و هنر

نظام آماری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در راستا و همسو با برنامه ملی آمار برای رفع نیازهای آماری کشور در حوزه فرهنگ و هنر تهیه شده است. این نظام همه معاونت‌ها، سازمان‌ها و دستگاه‌های مرتبط با وزارت متبوع را در برمی‌گیرد اما صرف پایه‌گذاری نظامی برای تهیه اطلاعات آماری، پاسخگویی مناسب به تمام نیازها را تضمین نمی‌کند و هدایت و بهبود آن مانند هر فعالیتی به بررسی، برنامه‌ریزی و هماهنگی نیاز دارد. شواهد موجود حاکی از آن است که علیرغم وجود بخش‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، کمیته‌های متعدد و مشخص بودن اهداف، اعضا و شرح وظایف، باز هم وضعیت آمار در وزارت متبوع مطلوب نبوده و با آسیب‌هایی روبه‌روست. این آسیب‌ها در دو بخش مشکلات ساختاری و مشکلات نیروی انسانی قابل بررسی هستند که در ذیل به مهمترین آنها اشاره می‌شود.

مشکلات ساختاری

نامناسب بودن جایگاه متولی آمار در ساختار سازمانی وزارتخانه

وزارت متبوع به رغم وسعت زیاد و تعدد معاونت‌ها و دفاتر، متأسفانه هیچ‌گاه دفتر مستقلی برای آمار و اطلاعات نداشته و در همه دوره‌ها امور مربوط به جمع‌آوری و انتشار آمار وزارتخانه توسط "گروه آمار و اطلاعات" انجام شده است. آیا نبودن دفتر مستقلی در حوزه آمار در دستگاه عریض و طویلی چون وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دلیلی بزرگی بر بی‌توجهی به آمار در آن دستگاه نیست؟! بدیهی است هر دستگاه اجرایی هر اندازه که به آمار و اطلاعات بها بدهد به همان اندازه نیز از نتایج و دستاوردهای آن بهره‌مند می‌شود. شایان ذکر است به استناد مصوبه شماره ۱۹۰۱/۱۷۲۷۹۲ شورای عالی اداری مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۲ به منظور تحقق بخشیدن اهداف نظام آماری مصوب اسفند ۱۳۷۹، واحدهای متولی آمار در دستگاه‌های اجرایی می‌تواند در سطح مدیریت باشد که متأسفانه در وزارتخانه در سطح گروه باقی مانده است.

با کمی تأمل می‌توان نتیجه گرفت که گروه آمار پشتوانه اجرایی لازم برای انجام فعالیت‌های آماری در سطح متوسط و کلان، با کیفیت عالی و در کوتاه‌ترین زمان ممکن را ندارد. لذا داشتن دفتر آمار و اطلاعات با تعداد کافی کارشناسان می‌تواند در بهبود کمیت و کیفیت آمارهای فرهنگی وزارتخانه بسیار موثر باشد.

کمرنگ بودن فرهنگ آماری مدیران وزارتخانه

اولین و مهمترین مشکل نظام آماری یک دستگاه نبودن مدیران آماری در آن دستگاه است مدیران آماری از سطوح بالا تا پایین برای آمار و اطلاعات اهمیت قائل هستند و در تولید و جمع‌آوری اطلاعات کوشا بوده و از آمار برای تصمیم‌گیری و سیاستگذاری استفاده می‌کنند. مدیران آماری جزئی نگر بوده و در حین توجه به کیفیت، کمیت‌ها را نیز مدنظر قرار می‌دهند. در حالیکه اکثر مدیران وزارت متبوع غیر آماری هستند یعنی در حوزه کار و فعالیت خود به آمار اهمیت نمی‌دهند. زمانی که مدیران سطح بالای یک سازمان اهمیتی برای آمار قائل نباشند، آمار وجهه و اهمیت خود را در سطح پایین‌تر (در سطح کارشناسی) نیز از دست داده و این ضربه بزرگی به نظام آماری دستگاه وارد می‌کند. این مدیران برای برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری از آمار و اطلاعات استفاده نمی‌کنند و در نتیجه رقبتی به تولید آمار نیز ندارند. از این رو بسیاری از شاخص‌های فرهنگی مهم که در اکثر کشورهای جهان تولید و ارایه می‌شود در ایران تولید نمی‌شود. عدم ارایه شاخص‌های فرهنگی مهم امکان مقایسه و مطالعات تطبیقی در سطح ملی و بین المللی را از حوزه فرهنگ و هنر گرفته و برنامه‌ریزی در این حوزه را با خطا مواجه می‌کند.

مدیران غیر آماری براساس سلیقه شخصی و ایده‌آل‌های مورد نظر خود تصمیم‌گیری و سیاستگذاری می‌کنند. مصداق سلیقه‌ای بودن کار برخی از مدیران در حوزه آمار این است که با عوض شدن یک مدیر در یک دفتر شاهد تغییر در عنوان و تعریف اقلام آماری آن دفتر می‌شویم. البته بدیهی است که به مرور زمان به تدریج اقلام و تعاریف آماری دستخوش تغییر شوند اما این تغییر نباید ناگهانی و بدون مطالعه و کار کارشناسی و فقط بر اساس خواست شخصی مدیر مربوطه باشد. بلکه باید با برگزاری جلسات کارشناسی و دعوت از صاحب‌نظران آن حوزه عناوین و تعاریف استانداردسازی شوند. برای مثال قلم آماری "نشریات منتشر شده" ناگهان به "رسانه‌های چاپی" تغییر نام داده شد.

مشکل دیگر این مدیران، آمارسازی است بدین معنی که به جای تولید آمارهای صحیح و دقیق اقدام به آمارسازی می‌کنند برای مثال تعداد گواهی صادر شده بسته‌های نرم افزار داخلی در سال ۱۳۹۱ برابر با ۳۸۴ مجوز و در سال ۹۲ برابر با ۲۶۲۶ مجوز و در سال ۹۳ برابر با ۳۱۶ مجوز است شایان ذکر این افزایش ناگهانی در تعداد مجوزها در سال ۹۲ هیچ توجیه قابل قبولی ندارد و به نظر می‌رسد فقط برای پررنگ نشان دادن فعالیت دفتر چنین افزایش داشته است

عدم یکپارچگی آمارهای فرهنگی

هرچند اکثر آمارهای فرهنگی توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تولید و منتشر می‌شوند اما در کنار آن سایر دستگاه‌های اجرایی مانند سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، شهرداری، شورای عالی انقلاب فرهنگی، سازمان تبلیغات اسلامی و نیز در زمینه فرهنگ و هنر فعالیت داشته و آمارهای فرهنگی خود را ارایه می‌دهند آنچه مسلم است اطلاعات تمام منابع مذکور

باید قابل مقایسه و مکمل یکدیگر باشند. یکسان نبودن تعاریف و مفاهیم آماری در این حوزه عاملی جهت ناهماهنگی آمارهاست؛ امادر مواردی که تعاریف استاندارد نیز وجود دارد، به دلیل کمبود چارچوبی منسجم در قالب نظامی منظم و منطقی، این ناهماهنگی‌ها باز هم در آمارها مشاهده می‌شود. بنابراین با توجه به تنوع فعالیت‌ها و محصولات فرهنگی و نیز تفاوت‌های ماهوی در نوع فراهم‌کنندگان محصولات، بکارگیری طبقه‌بندهای استاندارد بین‌المللی در رشته فعالیت‌ها و محصولات فرهنگی به منظور یکپارچه‌سازی آمار و اطلاعات پراکنده موجود و امکان مقایسه‌پذیری آنها در بخش‌ها و نهادهای مختلف یک ضرورت است..

عدم اجرای سرشماری یا طرح‌های آماری

طبق قانون، مرکز آمار ایران موظف است هر ۵ سال یکبار سرشماری عمومی نفوس و مسکن را اجرا نماید در کنار آن شماری کشاورزی و طرح‌های آماری زیادی از جمله طرح نیروی کار، هزینه درآمد خانوار، گاو داری، مرغداری و همواره به صورت فصلی یا سالانه اجرا می‌شود و این درحالی است که در حوزه فرهنگ و هنر هیچ سرشماری یا طرح آماری در کشور اجرا نمی‌شود. تنها طرح انجام شده در حوزه فرهنگ طرح "پیمایش ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان" است که در سال ۱۳۷۸ اجرا شده و پس از آن هیچ اقدامی در خصوص اجرای سرشماری یا انجام طرح آماری از طرف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی صورت نگرفته است که جای بسی تاسف است. چرا که با انجام سرشماری یا طرح آماری ضمن شناخت وضع موجود می‌توان بسیاری از آمارها و شاخص-های فرهنگی که از طریق ثبتی قابل احصاء نیستند را در اختیار داشت. لازم به ذکر است در سیاست‌های اجرایی نظام آماری کشور انجام طرح‌ها و پژوهش‌های آماری به دستگاه‌های اجرایی توصیه شده است

عدم ضمانت اجرا

با ارزیابی عملکرد معاونت‌ها و سایر دستگاه‌های وابسته به وزارت متبوع به این نکته پی می‌بریم که علیرغم مشخص بودن بخش-نامه‌ها، برنامه‌ها، اهداف و شرح وظایف کمیته‌ها و زیرکمیته‌های آماری نه تنها هیچ اقدام خاصی در زمینه آمار انجام نشده بلکه بعضا شاهد مقاومت برخی مدیران در برابر این بخش‌نامه‌ها نیز هستیم. برای مثال طبق بخشنامه‌های شماره ۱/۴۵۱۸ مورخ ۸۷/۲/۲۳ و ۸۰۳-۱/م مورخ ۸۷/۷/۲۳ کلیه واحدهای وابسته به وزارت متبوع (استانی و ستادی) ضمن فراهم آوردن زمینه تولید و انتشار آمار عمومی مرتبط با حوزه مسئولیت خود، موظفند آمار و اطلاعات تولید شده را به طور ماهانه یا حداکثر هر سه ماه یکبار بر اساس ضوابط استانداردهای ابلاغی دفتر مدیریت راهبردی فرهنگ و هنر به آن دفتر (دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی راهبردی در حال حاضر) ارسال نمایند. درحالیکه ارسال آمار از طرف واحدهای مذکور به صورت اختیاری و ماهانه یا سه ماه و حتی فصلی نیز نبوده و اخذ آمار همواره با نامه‌نگاری‌های متعدد با صرف زمان طولانی آن هم به صورت سالانه و برای درج در سالنامه آماری وزارت متبوع می‌باشد

شواهد در این زمینه گویایی این حقیقت است که به دلیل نبودن ضمانت اجرا برای بخش‌نامه‌ها، برنامه‌ها، و وظایف کمیته‌ها و زیرکمیته‌های آماری مدیران تلاش و رغبتی در جهت انجام فعالیت‌های آماری ندارند در حالیکه اگر فعالیت‌های آماری به صورت تشویقی یا تنبیهی حمایت می‌شدند و در ارزیابی عملکرد مدیران تاثیرگذار بود شاید وضعیت آمار در وزارت متبوع به گونه‌ی دیگری بود.

مشکلات نیروی انسانی

عدم توجه به کمیت و کیفیت کارشناسان در بخش آمار :

دویند از بندهای نظام آماری کشور (تکمیل ظرفیت نیروی انسانی واحدهای آمار و اطلاعات دستگاه‌های اجرایی از ۷۰ درصد به ۱۰۰ درصد و افزایش سهم فارغ‌التحصیلان رشته آمار در واحدهای آمار و اطلاعات دستگاه‌های اجرایی حداقل ۳۰ درصد تا پایان برنامه پنجم) به نقش و اهمیت نیروی انسانی در پیشرفت نظام آماری اشاره دارد. درحالیکه بررسی وضعیت کارشناسان آمار در وزارت متبوع نشان می‌دهد که در انتخاب افراد به عنوان کارشناس آمار توجهی به رشته تحصیلی، تخصص و کارآمدی افراد نشده است و

افرادی بدون تخصص آماری با رشته‌های تحصیلی غیرمرتبط و اکثراً فاقد پست‌زمانی و به صورت قراردادی مشغول به خدمت می‌باشند. درحالی‌که در بخش آمار باید با انتخاب افراد متخصص با پست سازمانی و شرح وظایف مشخص احساس امنیت شغلی و تعهد نسبت به وظایف را زنده نگه داشت چرا که کمیت و کیفیت کارمندان در این بخش تاثیر زیادی بر کمیت و کیفیت تولید، جمع‌آوری و انتشار آمار وزارتخانه دارد.

تعداد کم کارشناس در این بخش باعث می‌شود حجم زیادی از کار به صورت فشرده به یک نفر محول شود این انباشتگی کار منجر می‌شود کارها به کندی انجام شده و نتیجه کار مطلوب نباشد مکرراً مشاهده شده مدت زمان پاسخگویی به نامه‌های درخواست آمار طولانی و بیشتر از یک ماه به طول می‌انجامد.

و مهمتر از همه اینکه کارشناسان فقط به ارایه آمار بسنده می‌کنند زیرا فرصت مطالعه، تحقیق و تجزیه و تحلیل اطلاعات را ندارند.

وضعیت کارشناس آمار در حوزه‌های ستادی و ادارات کل استان‌ها نیز نامطلوب است به طوریکه اکثراً فاقد کارشناس آمار با رشته تخصصی مرتبط و پست سازمانی هستند. فقدان کارشناس آمار موضوعی ثابت با شرح وظایف مشخص در حوزه‌های مختلف منجر می‌شود آمار به صورت تخصصی جمع‌آوری و ارائه نشود این حوزه‌ها معمولاً فاقد آرشو آمار و اطلاعات مربوط به حوزه خود هستند و هر بار آمار متفاوتی از سوی حوزه ارائه می‌شود در صورتیکه اگر هر حوزه دارای حداقل یک کارشناس آمار موضوعی ثابت باشد و این فرد مسئول جمع‌آوری، بایگانی و پاسخگویی به درخواست‌های آماری باشد؛ کار پاسخگویی صحیح‌تر و سریع‌تر انجام می‌شود تا اینکه فرد مشخصی مسئول این کار نباشد و هر بار افراد متفاوتی مسئول پاسخگویی به درخواست‌های آماری باشند به این ترتیب می‌توان گفت یکی از آسیب‌های جدی در نظام آماری وزارت متبوع ثابت نبودن کارشناس آمار در دفاتر است که منجر به ارایه آمارهای ضد و نقیض از طرف دفاتر می‌شود.

کمیبود کارشناس فناوری اطلاعات در گروه آمار

فناوری اطلاعات مجموعه‌ای از سخت افزار، نرم افزار و فکرافزار است که گردش و بهره‌برداری از اطلاعات را امکانپذیر می‌سازد و نیروی انسانی به عنوان سرچشمه مغز افزاری، مهم‌ترین رکن فناوری اطلاعات محسوب می‌شود. ورود موفق به عصر اطلاعات بدون توجه به تدارک زیرساخت انسانی مناسب امری محال محسوب می‌گردد. در دستگاه‌های اجرایی که دارای دفتر آمار و اطلاعات هستند همواره آمار و اطلاعات همگام با فناوری اطلاعات به فعالیت آماری می‌پردازند چرا که به نوعی لازم و ملزوم یکدیگرند. در شرایطی که وزارت متبوع فاقد دفتر آمار می‌باشد گروه آمار باید دارای حداقل دو نیروی کارشناسی متخصص که از دانش و مهارت های لازم در زمینه فناوری اطلاعات برخوردار هستند، باشد.

گروه آمار برای استفاده از روش‌های نوین فناوری اطلاعات اقدام به تهیه یک نرم افزار آماری تحت عنوان "فرابر" نموده است که برای تغذیه آماری، اضافه نمودن فرم‌های اطلاعاتی و به‌روزرسانی این نرم افزار به غیر از حمایت‌های مالی نیاز مبرمی به کارشناسان IT دارد.

وضعیت اقلام آماری

اقلام آماری حوزه فرهنگ و هنر

ردیف	عنوان قلم	واحد سنجش	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷
۱	تعداد عناوین کتاب منتشره شده	عنوان	۶۸۶۵۶	۶۳۹۲۲	۶۶۱۰۷	۷۲۸۷۷	۸۰۵۸۲	۸۸۶۱۹	۹۹۱۵۵	۱۰۱۱۳۶
۲	شمارگان کتاب‌های منتشره شده	هزار نسخه	۲۰۳۴۹۵	۱۶۶۰۶۲	۱۵۷۶۵۵	۱۵۲۳۲۳	۱۵۳۹۶۷	۱۴۴۰۶۶	۱۴۴۱۸۸	۱۳۹۷۰۸
۳	تعداد ناشران	ناشر	۱۰۶۲۱	۱۰۹۳۹	۱۱۵۱۳	۱۲۲۳۴	۱۲۹۵۵	۱۳۴۵۶	۱۵۲۲۲	۱۹۲۹۶
۴	تعداد مولفان	نفر	۳۴۴۴۴	۳۴۷۲۰	۳۶۶۱۸	۴۱۴۸۶	۳۱۰۵۱	۲۶۱۸۵	۲۴۷۸۳	۵۸۵۰۳
۵	تعداد مجوزهای صادر شده پیش از انتشار کتاب	مجوز	۴۱۳۸۴	۴۰۴۳۱	۳۰۸۷۱	۲۵۰۶۲	۴۵۵۴۹	۵۶۵۳۶	۷۲۵۲۹	۸۱۲۳۶
۶	تعداد عناوین رسانه‌های چاپی (نشریات)	عنوان	۳۲۳۵	۵۶۰۵	۶۳۲۷	۶۷۴۵	۸۲۸۷	۶۰۴۹	۶۲۸۲	۷۴۳۹
۷	تعداد خبرگزاری‌ها	خبرگزاری	۲۲	۴۳	۳۹	۴۲	۴۳	۴۳	۴۲	۴۲
۸	تعداد کانون‌های تبلیغاتی	کانون	۵۸۴۲	۶۶۴۳	۱۷۴۳	۸۳۷۲	۹۳۴۱	۷۷۶۷	۸۷۲۶	۸۶۵۱
۹	تعداد اجرای صحنه ای موسیقی	دفعه	۸۱۶	۹۰۸	۱۳۲۰	۳۶۶۹	۳۸۸۷	۵۳۰۴	۶۹۶۹	۹۷۱۸
۱۰	تعداد مجوزهای صادر شده آثار صوتی موسیقی	مجوز	۴۱۸	۳۷۸	۵۱۹	۴۲۵	۵۷۴	۴۸۵	۵۴۵	۵۴۸
۱۱	تعداد آموزشگاه‌های آزاد هنری	آموزشگاه	۲۸۲۵	۲۸۵۱	۲۹۴۶	۳۰۵۰	۳۵۳۶	۳۸۵۲	۵۰۶۷	۵۶۰۹
۱۲	تعداد موسسات فرهنگی قرآن و عترت	موسسه	۸۰	۲۲۵	۳۸۸	۶۲۰	۶۲۰	۸۰۰	۸۹۰	۱۲۵۵
۱۳	میزان بودجه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	میلیون ریال	۴۴۰۷۰۶۵	۳۳۵۴۵۱۳	۴۵۱۹۰۱۳	۵۰۳۱۹۰۵	۶۴۰۱۵۲۷	۸۲۰۹۰۱۸	۱۰۱۰۰۴۱۹	۸۷۷۲۱۴۲
۱۴	تعداد نیروی انسانی شاغل در حوزه‌های ستادی	نفر	۱۸۸۹	۱۹۴۴	۱۹۹۳	۲۰۳۶	۱۹۹۲	۱۹۸۴	۱۹۲۹	۱۸۵۳
۱۵	تعداد سالن‌های سینما	سالن	۳۴۵	۳۳۹	۳۱۸	۳۰۶	۳۸۰	۴۱۵	۵۳۹	۵۹۶
۱۶	ظرفیت سالن‌های سینما	صندلی	۱۴۱۳۷۹	۱۳۸۱۱۶	۱۲۴۲۳۳	۱۰۷۶۷۰	۱۲۷۰۰۹	۱۲۸۹۴۳	۱۵۳۸۳۰	۱۵۸۲۰۷
۱۷	تعداد عناوین فیلم‌های سینمایی تولید شده	عنوان	۹۷	۸۰	۶۷	۷۸	۷۸	۸۱	۹۸	۸۲
۱۸	تعداد فیلم‌های سینمایی اکران شده	عنوان	۷۳	۵۸	۵۸	۹۴	۱۲۸	۶۴	۸۲	۸۰
۱۹	تعداد عناوین فیلم‌های عرضه شده در شبکه نمایش خانگی	عنوان	۷۵۴	۷۸۵	۷۴۵	۱۱۲۸	۹۴۸	۶۱۱	۴۶۵	۳۱۶
۲۰	تعداد موقوفات	موقوفه	۱۳۴۷۱۱	۱۶۷۴۳۶	۱۶۹۴۸۴	۱۷۶۵۲۷	۱۷۸۷۵۶	۱۸۹۸۰۴	۱۹۵۰۱۵	۱۹۶۹۸۰
۲۱	تعداد رقبات	رقبه	۱۰۱۹۵۴۰	۱۰۷۳۲۰۳	۱۱۹۲۴۴۸	۱۲۳۵۳۱۵	۱۱۷۷۶۸۲	۹۷۲۸۲۵	۱۳۹۵۵۰۸	۱۲۷۸۸۶۴

ردیف	عنوان قلم	واحد سنجش	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷
۲۲	تعداد عناوین اخبار و گزارش های خبری مکتوب منتشر شده	عنوان	۸۱۱۱۸۵	۶۳۶۰۹۱	۵۲۵۱۱۲	۸۸۳۱۵۶	۱۰۲۳۰۰۵	۱۱۰۹۶۹۹	۱۱۱۲۴۲۸	۱۱۰۱۸۱۶
۲۳	تعداد نمایندگی های فرهنگی در خارج از کشور	نمایندگی	۸۱	۸۳	۸۵	۸۵	۸۶	۸۱	۸۱	۸۱
۲۴	تعداد کتابخانه های عمومی	باب	۲۸۰۴	۲۸۸۴	۳۱۴۷	۳۲۰۱	۳۲۷۸	۳۳۴۶	۳۴۲۶	۳۴۸۹
۲۵	تعداد نسخه کتاب موجود در کتابخانه های عمومی	هزار نسخه	۲۹۷۰۳	۳۴۰۹۰	۳۸۰۷۵	۳۹۷۳۸	۴۱۳۰۰	۴۱۶۸۶	۴۱۶۶۶	۴۲۹۳۰
۲۶	تعداد کانون های فرهنگی هنری مساجد	کانون	۱۳۳۴۲	۱۵۹۴۱	۱۷۹۵۰	۲۰۰۹۶	۲۱۹۷۵	۲۲۴۸۲	۲۴۲۴۹	۲۴۹۴۸
۲۷	تعداد مجوزهای صادر شده بسته های نرم افزار داخلی	مجوز	۲۵۹۲	۲۹۱۵	۱۹۹۸	۲۳۸۴	۳۱۲۴	۴۵۲۶	۴۲۹۳	۲۳۲۷
۲۸	تعداد موسسات فرهنگی هنری چند منظوره	موسسات	۴۸۴۲	۴۹۸۹	۵۳۵۵	۵۷۰۳	۶۰۸۸	۶۱۳۲	۶۳۱۵	۶۸۶۸
۲۹	تعداد مجوزهای صادر شده ساخت بازی	مجوز	۱۹	۵۰	۶۰	۶۱	۷۰	۶۲	۷۰	۶۲
۳۰	تعداد مراکز آموزش عالی علمی کاربردی فرهنگ و هنر	مرکز	۶۳	۷۱	۷۳	۷۱	۷۸	۷۶	۷۵	-

اهم طرح‌ها و سرشماری‌های انجام شده در حوزه فرهنگ و هنر (مرتبط با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)
اولین طرح آماری اجرا شده در حوزه فرهنگ مربوط به آمار کتابخانه‌های کشور است که در سال ۱۳۴۴ اجرا شده است. اطلاعات جدول شماره ۱ براساس سوابق موجود در مرکز آمار ایران گردآوری شده است :

جدول شماره ۱: طرح‌های آمارگیری اجرا شده در حوزه فرهنگ و هنر

ردیف	عنوان طرح یا سرشماری	دستگاه متولی / مجری	توضیحات
۱.	آمار کتابخانه‌های کشور	وزارت فرهنگ و ارشاد، هیات امنای کتابخانه‌های عمومی کشور	سال اجرا ۱۳۴۴
۲.	آمار مربوط به سینماهای کشور	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	سال اجرا ۱۳۴۸
۳.	نخستین طرح بررسی نشریات کشور	مرکز آمار ایران	سال اجرا ۱۳۴۹
۴.	اماکن خدمات ارشادی - مذهبی و خیریه	مرکز آمار ایران	سال اجرا ۱۳۶۹
۵.	تهیه شناسنامه مساجد و اماکن مذهبی	مرکز آمار ایران با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	سال اجرا ۱۳۷۵ بار دیگر در سال ۱۳۸۳ با عنوان «آمارگیری از اماکن دینی و مذهبی» اجرا شد و در حال حاضر در راستای برنامه ملی آمار و بارویکرد اقتصادی و به منظور حساب‌های ملی توسط مرکز آمار ایران اجرا می‌شود.
۶.	تهیه شناسنامه کانونهای فرهنگی و هنری مساجد	ستاد عالی کانونهای فرهنگی و هنری مساجد	سال اجرا ۱۳۷۸
۷.	طرح جامع آمارگیری فرهنگی	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - دفتر طرح‌های ملی	شامل سه طرح ملی فضاهای فرهنگی، مصرف کالاهای فرهنگی ایرانیان، پیمایش ارزشها و نگرشهای ایرانیان (سال ۱۳۷۹)
۸.	طرح بین‌المللی گذران وقت	مرکز آمار ایران	بسیاری از موضوعات در قالب فرهنگ را از جمله مطالعات، دیدار اقوام، عیادت بیماران، زیارتها و به طور کلی نحوه گذران وقت طی ۲۴ ساعت را شامل می‌شود (آخرین نتایج مربوط به بهار ۸۸ است)
۹.	نمازگزاران مساجد	مرکز آمار ایران	سال اجرا ۱۳۸۹ در استانهای تهران و کردستان اجرا شده ولی نتایج آن منتشر نشده است.
۱۰.	آمارگیری از فعالیتهای فرهنگی خانوار	مرکز آمار ایران	در سال ۱۳۹۳ اجرا شده ولی نتایج آن هنوز منتشر نشده است

طرح‌های آماری مورد نیاز واحدهای سازمانی وزارت متبوع طی ۱۰ سال گذشته دبیرخانه کمیته آمارهای فرهنگ و هنر طی سنوات گذشته اقدام به نیازسنجی طرح‌های آمارگیری نموده و در صورت تأیید، آن را به کمیته فوق ارجاع و تا حدممکن اقدامات لازم برای اجرایی شدن آنها را پیگیری کرده است.
در این بخش سوابق طرح‌های آماری پیشنهاد شده به دبیرخانه کمیته آمارهای فرهنگ و هنر از سال ۱۳۸۲ مورد مطالعه قرار گرفته و خلاصه‌ی مشخصات طرح‌ها و آخرین وضعیت اجرای آن در جدول شماره ۲ آورده شده است:

جدول شماره ۲: طرح های آماری پیشنهاد شده به دبیرخانه کمیته آمارهای فرهنگ و هنر از سال ۱۳۸۲

ردیف	واحد سازمانی پیشنهاد دهنده طرح	عنوان طرح	آخرین وضعیت	توضیحات
۱.	سازمان اوقاف و امور خیریه	خدمات دینی مذهبی	انجام شده	سال اجرا ۱۳۸۴
۲.		اماکن مذهبی اقلیت های دینی	در حد پیشنهاد	این طرح در برنامه ملی آمار پیش بینی شده بوده است
۳.	سازمان اوقاف و امور خیریه و ستادعالی کانونهای فرهنگی و هنری مساجد	آمارگیری از مساجد و اماکن مذهبی	انجام شده	سال ۱۳۸۳ توسط سازمان اوقاف و امور خیریه اجرا شد. این طرح در برنامه ملی آمار نیز باعنوان «آمارگیری از اماکن دینی و مذهبی کشور» پیش بینی شده بوده که در حال حاضر توسط مرکز آمار ایران با رویکرد اقتصادی و به منظور حساب های ملی اجرا می شود.
۴.	ستادعالی کانونهای فرهنگی و هنری مساجد	آمارگیری از مراکز فرهنگی و هنری وابسته به دبیرخانه ستاد عالی کانونهای فرهنگی هنری مساجد	در حد پیشنهاد	
۵.		آمارگیری از کانونهای فرهنگی و هنری و کتابخانه های عمومی تحت پوشش سایر دستگاههای عضو ستادعالی کانونهای فرهنگی و هنری مساجد	در حد پیشنهاد	
۶.		سنجش میزان سرانه های کتاب و کتابخوانی در کشور	مورد تأیید کمیته	
۷.		سرشماری واحدهای چاپ، بسته بندی و صنایع وابسته	مورد تأیید کمیته	
۸.		سرشماری واحدهای آموزشی صنعت چاپ و صنایع وابسته	مورد تأیید کمیته	
۹.		طرح مطالعه تطبیقی و موضوعی نشر	مورد تأیید کمیته	
۱۰.		سرشماری سایت ها و نشریات مرتبط با صنعت چاپ	عدم تأیید کمیته	
۱۱.		ساماندهی موسسات فرهنگ و هنری	عدم تأیید کمیته	
۱۲.	معاونت امور فرهنگی	میزان تأثیرگذاری رسانه های نوین در کاهش تعداد عناوین و شمارگان کتاب در کشور ۲۰۱	مورد تأیید کمیته	این طرح در قالب یک طرح ولی با دو پرسشنامه مطرح شده است
۱۳.		میزان تأثیرگذاری حذف یارانه کاغذ در خرید کتاب توسط خانوارهای ایرانی	عدم تأیید کمیته	
۱۴.		تغییرات کمی کتابهای منتشره کشور ناشی از حذف یارانه کاغذ	عدم تأیید کمیته	
۱۵.		شاخص های مطالعه	در حد پیشنهاد	این طرح در برنامه ملی آمار پیش بینی شده بوده است و همچنین این شاخص در نقشه جامع علمی کشور نیز مطرح شده است.
۱۶.		مفاخر فرهنگی کشور	در حد پیشنهاد	این طرح در برنامه ملی آمار پیش بینی شده بوده

ردیف	واحد سازمانی پیشنهاد دهنده طرح	عنوان طرح	آخرین وضعیت	توضیحات
۱۷.		آمارگیری از ناشران کتاب	در حد پیشنهاد	است این طرح در برنامه ملی آمار پیش بینی شده بوده است
۱۸.		آمارگیری شاغلین حوزه هنر	مورد تأیید کمیته	
۱۹.		بررسی آماری اقتصاد هنر	مورد تأیید کمیته	
۲۰.		تدوین و نصب بانک اطلاعات آموزش هنر	در حد پیشنهاد	
۲۱.		بررسی وضعیت موسسات و آموزشگاه های آزاد هنری در کشورهای توسعه یافته و تطبیق آن با جمهوری اسلامی ایران	در حد پیشنهاد	
۲۲.		آمار ظرفیت سالن های مناسب برای اجرای موسیقی در کشور	در حد پیشنهاد	
۲۳.		آمارگیری از فروشگاههای عرضه ساز و آثار موسیقی	در حد پیشنهاد	
۲۴.		ظرفیت نگارخانه ها نسبت به خرید آثار هنرهای تجسمی	در حد پیشنهاد	
۲۵.		انطباق پراکندگی هنرمندان نسبت به فضاها و امکانات نمایشگاهی	در حد پیشنهاد	
۲۶.		انطباق چرخه اقتصادی هنر با چرخه اقتصادی کشور	در حد پیشنهاد	
۲۷.		ویژگیهای کالبدی و تجهیزات تالارهای نمایشی در کل کشور (آمارگیری از مشخصات فنی و امکانات صحنه سالن های نمایش)	در حد پیشنهاد	
۲۸.		ویژگی های نیروی انسانی تئاتر ها (آمارگیری از هنرمندان عرصه تئاتر	در حد پیشنهاد	
۲۹.		سرشماری از کلیه جشنواره های تئاتر برگزار شده توسط سازمانهای مختلف در طول ۱۰ سال گذشته	در حد پیشنهاد	
۳۰.	معاونت امور هنری	بررسی سهم هنرستان های وزارت متبوع در تربیت هنرمندان صاحب نام از بدو تأسیس	در حد پیشنهاد	
۳۱.		تدوین آمار آموزشگاه های آزاد هنری سراسر کشور	در حد پیشنهاد	
۳۲.		تهیه و تدوین شاخص های بخش هنر در سطح ملی، استانی و شهرستانی	عدم تأیید کمیته	
۳۳.		بانک اطلاعات هنرمندان	عدم تأیید کمیته	
۳۴.		آمارگیری از تعداد صندلی های موجود در تالارها	در حد پیشنهاد	
۳۵.		آمارگیری نشریات نمایشی	در حد پیشنهاد	
۳۶.		آمارگیری از مضامین نمایشی و مدت زمان اجرا	در حد پیشنهاد	

ردیف	واحد سازمانی پیشنهاد دهنده طرح	عنوان طرح	آخرین وضعیت	توضیحات
۳۷.		شناسایی و طبقه بندی نگارخانه ها در سطح کشور	در حد پیشنهاد	
۳۸.		سنجش فرهنگ عمومی	در حد پیشنهاد	این طرح در برنامه ملی آمار پیش بینی شده است
۳۹.	شورای فرهنگ عمومی	شاخص های ایثارگری اجتماعی	در حد پیشنهاد	این طرح در برنامه ملی آمار پیش بینی شده است
۴۰.		آمارگیری از لابراتوارهای سینمایی و سمعی و بصری	عدم تأیید کمیته	ثبتی است
۴۱.		آمارگیری از استودیوهای صدا	عدم تأیید کمیته	ثبتی است
۴۲.	سازمان سینمایی و سمعی و بصری	آمارگیری از استودیوهای تدوین سینمایی و سمعی و بصری	عدم تأیید کمیته	ثبتی است
۴۳.		آمارگیری از استودیوهای دوبله	عدم تأیید کمیته	ثبتی است
۴۴.		آمارگیری از استودیوهای تصویری (کروماکی)	عدم تأیید کمیته	ثبتی است
۴۵.		مخاطبان شبکه نمایش خانگی و میزان ساعت استفاده از محصولات این شبکه	عدم تأیید کمیته	
۴۶.		تعداد مراکز عرضه محصولات سمعی و بصری کشور	عدم تأیید کمیته	ثبتی است
۴۷.	سازمان حج و زیارت	سنجش میزان رضایتمندی زائران حج، عمره و عتبات	در حد پیشنهاد	
۴۸.		نحوه مدیریت رسانه های خارجی در سطح جهان	در حد پیشنهاد	طرح پژوهشی است و از طریق موسسه پژوهشی فرهنگ، هنر و ارتباطات قابل پیگیری است.
۴۹.	معاونت امور مطبوعاتی و اطلاع رسانی	آمارگیری از کانونهای تبلیغاتی سراسر کشور	عدم تأیید کمیته	ثبتی است و از طریق تعداد مجوزهای صادر شده قابل احصا می باشد.
۵۰.		آمارگیری واحدها و شاغلان عرصه مطبوعات و خبرگزاری ها	انجام شده	این طرح در سال ۱۳۸۶ اجرا شده و بعد از آن باید بصورت ثبتی در بانک اطلاعاتی موجود باشد
۵۱.	کمیته آمارهای فرهنگ و هنر	سرشماری آماری فرهنگی	در حد پیشنهاد	پیشنهاد شده در سال ۱۳۸۲ در پنجمین کمیته آمارهای فرهنگ و هنر

بدین ترتیب طرحهای پیشنهاد شده به دبیرخانه کمیته آمارهای فرهنگ و هنر از سال ۱۳۸۲ تاکنون جمعا ۵۱ طرح آماری بوده است

نرم افزار فرابر (نرم افزار یکپارچه سازی دانش آماری و اطلاعاتی سازمان)

فرابر یک نرم افزار ابزاری تحت وب است که فرایند ثبت، جمع آوری و استخراج داده های مورد نیاز سازمان را فراهم می آورد. فرابر قصد دارد با ایجاد یکپارچگی در ثبت، جمع آوری و استخراج آمار، مدیریت کارآمد داده های آماری در سطوح مختلف را محقق کند و با ارائه آمارهای بروز و اطلاعات طبقه بندی شده، قدرت تصمیم گیری و برنامه ریزی صحیح را برای مدیران امکان پذیر نماید. از کاربردهای این ابزار می توان به ایجاد هرنوع بانک اطلاعاتی در سازمان، مدیریت پروژه های کلان، تولید سالنامه های آماری، سیستم کنترل برنامه و بودجه و.... اشاره کرد.

قابلیت ها و مزایای نرم افزار فرابر

- ✓ تعریف نیازهای جدید آماری سازمان در لحظه توسط خود سازمان بدون نیاز به مجری
- ✓ طراحی و ساخت گزارش های جدید آماری مورد نیاز مدیران توسط شخص مدیر
- ✓ ایجاد فرم های مختلف جمع آوری آمار و اطلاعات توسط سازمان بدون نیاز به مجری
- ✓ تفویض ارائه اطلاعات به واحدهای ارائه دهنده اطلاعات
- ✓ تحت وب بودن این سامانه
- ✓ امکان ایجاد دسترسی کاربران در سه سطح مدیر سیستم، رابط آماری و کاربر
- ✓ اتصال به بانکهای اطلاعاتی جاری
- ✓ انتقال اطلاعات به سایر سیستم ها

راه اندازی نرم افزار فرابر در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

نرم افزار اطلاعاتی عملیاتی فرابر به منظور یکپارچه سازی، ساماندهی تولید و انتشار داده ها، استفاده بهینه از آمارهای ثبتی تولید شده و همچنین صرفه جویی در هزینه های تولید و جمع آوری آمار و اطلاعات با تلاش مستمر همکاران دفتر مطالعات و برنامه ریزی راهبردی و همت کارشناسان مرکز توسعه فناوری اطلاعات و رسانه های دیجیتال در اواخر سال ۸۹ در دفتر مطالعات و برنامه ریزی راهبردی راه اندازی و با تلاش همکاران دفتر در اختیار کلیه معاونت ها و سازمان های تابعه وزارت متبوع قرار گرفت. در حال حاضر نرم افزار فرابر حاوی شناسنامه اقلام آماری ۱۹ حوزه (شامل ۴۶۲ قلم آماری) می باشد. که مرجع تولید آمار ۳۷۸ قلم ستاد و مرجع تولید آمار ۸۴ قلم استان می باشد. همچنین ۳۷۲ قلم در دوره زمانی سالانه، ۵۵ قلم به صورت فصلی و ۲۵ قلم در دوره زمانی شش ماهه جمع آوری و ارائه می شوند. برای ورود آمار و اطلاعات قلم های مذکور ۳۰ نماینده آماری استانی و ۲۷ نماینده آماری در معاونت ها و سازمان ها تعیین شده اند. که از خردادماه سال جاری موظف به ورود آمار سال ۱۳۹۵ در سامانه مذکور می باشند

اهم فعالیت ها و اقدامات انجام شده

- تعریف ساختار سازمانی بر اساس چارت مصوب وزارت متبوع
- ایجاد قلم های آماری بر اساس فعالیت های معاونت یا سازمان وابسته
- طراحی فرم های آماری بر اساس نوع فعالیت معاونت یا سازمان وابسته در دو بخش ستادی و استانی
- ورود اطلاعات آماری استانی و ستادی مربوط به سالهای ۸۰ تا ۹۱
- تهیه گزارشات آماری ستادی و استانی

- تهیه داشبوردهای اختصاصی هر معاونت و سازمان
- امکان استفاده از این سامانه از طریق اینترنت با اختصاص نام کاربری و رمز عبور برای نمایندگان آماری و مدیران کل استان‌ها از ابتدای سال ۹۳
- تهیه جزوه آموزشی گام به گام فرابر برای نمایندگان آماری استان‌ها
- برگزاری کارگاه آموزشی فرابر ویژه نمایندگان استانی در دو گروه ۱۶ نفره در تاریخ ۲۵ آذر و ۶ بهمن ماه سال ۹۴ به منظور آشنایی و تسلط بیشتر نمایندگان آماری
- برگزاری کارگاه آموزشی ویژه نمایندگان آماری معاونت‌ها و سازمان‌ها و واگذاری نام کاربری و رمز ورود در سامانه
- بازنگری کلیه ارقام آماری معاونت‌ها و سازمان‌ها در سامانه آماری فرابر بر اساس "کاربرگ شناسنامه ارقام آماری حوزه فرهنگ و هنر" در سال ۱۳۹۵
- تحویل سامانه آماری بر اساس قلم‌های جدید به نمایندگان آماری حوزه های ستادی
- هماهنگی با مرکز فناوری اطلاعات و رسانه‌های دیجیتال به منظور ارتقاء نرم افزار و خرید نسخه‌های جدید از شرکت مهندسی مشاور عصر فناوری دانش

ارقام آماری به تفکیک دوره زمانی ارائه آمار

دوره زمانی	تعداد قلم
فصلی	۵۰
شش ماهه	۳۷
سالانه	۳۹۲
جمع	۴۷۹

ارقام آماری معاونت‌ها و سازمان‌ها به تفکیک مرجع تولید آمار(ستادی/استانی)

ردیف	نام معاونت / حوزه / سازمان	تعداد کل قلم های ستادی	تعداد کل قلم های استانی
۱	دبیرخانه شورای فرهنگ عمومی	۹	۵
۲	معاونت قرآن و عترت	۴۷	۵
۳	سازمان سینمایی و سمعی و بصری	۲۸	۲
۴	انجمن آثار و مفاخر فرهنگی	۷	۷
۵	سازمان اوقاف و امور خیریه	۳۱	-
۶	سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی	۴۱	-
۷	موسسه پژوهشی فرهنگی ، هنر و ارتباطات	۱۰	-
۸	ستاد عالی کانون های فرهنگی هنری مساجد	۱۳	-

۹	دبیرخانه هیات رسیدگی به امور مراکز فرهنگی	۲	-
۱۰	معاونت حقوقی امور مجلس و استان ها	۱۱	-
۱۱	سازمان حج و زیارت	۱۳	-
۱۲	مرکز فناوری اطلاعات و رسانه های دیجیتال	۱۸	-
۱۳	نهاد کتابخانه های عمومی کشور	۱۳	-
۱۴	سازمان خبرگزاری	۷	-
۱۵	معاونت امور مطبوعاتی و اطلاع رسانی	۳۶	۷
۱۶	معاونت امور فرهنگی	۵۱	۷
۱۷	معاونت توسعه مدیریت و منابع	۱۷	۹
۱۸	معاونت امور هنری	۳۶	۳۱
۱۹	بنیاد ملی بازی های رایانه ای	۱۶	-
جمع کل		۴۰۶	۷۳

ردیف	نام معاونت / حوزه / سازمان	تعداد کل قلم های ستادی	دوره های زمانی			تعداد کل قلم های استادی	دوره های زمانی		
			فصلی	شش ماهه اول و دوم	سالانه		فصلی	شش ماهه اول و دوم	سالانه
۱	دبیرخانه شورای فرهنگ عمومی	۹	۹	-	-	۵	۴	-	۱
۲	معاونت قرآن و عترت	۴۷	۱	-	۴۶	۵	-	-	۵
۳	سازمان سینمایی و سمعی و بصری	۲۸	-	-	۲۸	۲	-	-	۲
۴	انجمن آثار و مفاخر فرهنگی	۷	-	-	۷	۷	-	-	۷
۵	سازمان اوقاف و امور خیریه	۳۱	-	-	۳۱	-	-	-	-
۶	سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی	۴۱	-	-	۴۱	-	-	-	-
۷	موسسه پژوهشی فرهنگی، هنر و ارتباطات	۱۰	-	-	۱۰	-	-	-	-
۸	ستاد عالی کانون های فرهنگی هنری مساجد	۱۳	-	-	۱۳	-	-	-	-
۹	دبیرخانه هیات رسیدگی به امور مراکز فرهنگی	۲	-	-	۲	-	-	-	-
۱۰	معاونت حقوقی امور مجلس و استان ها	۱۱	-	-	۱۱	-	-	-	-
۱۱	سازمان حج و زیارت	۱۳	-	-	۱۳	-	-	-	-
۱۲	مرکز فناوری اطلاعات و رسانه های دیجیتال	۱۸	-	-	۱۸	-	-	-	-
۱۳	نهاد کتابخانه های عمومی کشور	۱۳	-	۲	۱۱	-	-	-	-
۱۴	سازمان خبرگزاری	۷	۴	-	۳	-	-	-	-
۱۵	معاونت امور مطبوعاتی و اطلاع رسانی	۳۶	-	۱۲	۲۴	۷	-	۵	۲
۱۶	معاونت امور فرهنگی	۵۱	۲۳	-	۲۸	۷	۲	-	۵
۱۷	معاونت توسعه مدیریت و منابع	۱۷	-	-	۱۷	۹	-	-	۹
۱۸	معاونت امور هنری	۳۶	۴	۲	۳۰	۳۱	۳	-	۲۸
۱۹	بنیاد ملی بازی های رایانه ای	۱۶	-	۱۶	-	-	-	-	-
جمع کل		۴۰۶	۴۱	۳۲	۳۳۳	۷۳	۹	۵	۵۹

برنامه‌های آتی

- تهیه دستورالعمل جدید در خصوص نحوه "ورود آمار و اطلاعات" در فرم‌های بازنگری شده سامانه آماری فرابر و ارسال برای نمایندگان آماری استان‌ها
- بررسی و پیگیری از روند ورود اطلاعات در سامانه آماری فرابر در دو حوزه ستادی و استانی
- تهیه و استخراج گزارشات آماری در قالب جداول و نمودارها بر اساس آمارهای وارد شده
- برگزاری جلسات آموزشی برای تسلط بیشتر نمایندگان آماری ستادی و رفع مشکلات نمایندگان آماری
- تهیه داشبوردهای مدیریتی برای بهره‌مندی بیشتر کاربران از سامانه
- ارتقاء و افزودن فرم‌های اطلاعاتی به سامانه

چالش‌ها

متأسفانه علیرغم پی‌گیری‌ها و تماس‌های مکرر با ادارات کل ارشاد استان‌ها در سال گذشته هنوز تعدادی از استان‌ها آمار مربوط به سال ۹۴ و یا سال‌های قبل از آن را در فرابر وارد ننموده‌اند که این مسئله موجب اختلال در گزارش‌گیری و ساخت داشبوردهای آماری می‌شود.

امید است با همت و تلاش همکاران و توجه و پیگیری مدیران مربوطه مبنی بر بکارگیری و تکمیل آمار اقالام موجود در سامانه فرابر و حمایت‌های وزیر محترم، سامانه مذکور مورد استفاده کلیه همکاران در همه سطوح (کارشناسان، مدیران و سایر کاربران) قرار گرفته و موجبات برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری صحیح و به موقع در حوزه فرهنگ و هنر را فراهم آورد.

گفتار سوم: تاریخچه آمار حوزه فرهنگ

سالهای متمادی است که انبوهی از اطلاعات آماری توسط دستگاههای مختلف کشور ثبت می‌شود. بخش عمده ای از این اطلاعات به صورت غیرهدفمند، موردی و نامنظم و در موارد زیادی بدون اتکا به تعاریف و مفاهیم علمی روشن تولید می‌شود. این اطلاعات در صورت رعایت ضوابط و معیارهای مشخص در فرآیند تولید می‌تواند با داشتن ضریب صحت و دقت بالا اکثر نیازهای کشور در زمینه های برنامه ریزی، ارزیابی عملکردها و مدیریت در سطح خود سازمان و یا کلان کشور را مرتفع نماید.

تاریخچه آمار فرهنگی در جهان

قدمت تولید آمارهای ثبتی به بیشتر از 20 سال در کشورهایی همانند کشورهای حوزه اسکندیناوی برمی گردد به نحوی که هم اکنون کشور دانمارک پیشرفته ترین سیستم آماری را در این رابطه داراست. مسئولین آماری کشور دانمارک ادعا نمود هاند که حدود 80 الی 90 درصد از آمارهای ایستای خود را از آمارهای ثبتی استخراج می کنند.

تجربیات سایر کشورها

ثبت وقایع، به قدمت تمدن بشر در روی زمین برمی گردد. ثبت وقایع حیاتی در مصر باستان، چین و رم برای انجام امور دولتی و یا اهداف دیگر انجام می شده است.

در قرن نوزدهم، ثبت احوال زیرنظر اداره های غیرمذهبی در اروپا و به خصوص در فرانسه به عنوان یک نیاز اجباری مطرح شد. در حال حاضر 150 کشور یا منطقه در جهان دارای سیستم ثبت احوال و آمار حیاتی بوده و هر سال به طور منظم به پرسشنام ههای جمعیتی سازمان ملل پاسخ می دهند. بیش از نیمی از این کشورها یا مناطق، تولد، وفات و ازدواج را ثبت نموده و در واقع آن گونه که توسط دولتها اندازه گیری شده است، 90 درصد از وقایعی که در هر سال به وقوع پیوسته، ثبت و به دفاتر مرکزی جمع آوری اطلاعات گزارش شده است.

کشور هلند فعالیتهای زیادی را جهت تولید آمار با استفاده از آمارهای ثبتی انجام داده است. به عنوان مثال از سال 1988 آمار ثبتی اشتغال از طریق مرتبط ساختن اطلاعات آژانس های کاریابی و اطلاعات نمونه گیری نیروی کار جمع آوری شده است. مرکز آمار هلند در سال 2000 تحولی اساسی در نحوه طراحی و سازماندهی فعالیتهای آماری صورت داد و توجه خود را بیشتر معطوف به آمارهای ثبتی نمود. برای تولید داده های سرشماری سال 2001 از اطلاعات پایگاههایی که شامل فایل های اشخاص، خانوارها، مشاغل، مقرریها و مسکن است، استفاده شد. لازم به ذکر است اداره آمار هلند قصد کنارگذاشتن آمارگیریهای مستقیم را ندارد و بدنبال به حداکثررساندن استفاده از آمارهای ثبتی است. در بریتانیا) شامل کشورهای انگلستان، ولز، اسکاتلند و ایرلند شمالی (یک تشکیلات خدمات آماری دولتی غیرمتمرکز وجود دارد که آمارهای اجتماعی و اقتصادی را پوشش می دهد. مرکز این تشکیلات اداره آمار ملی است که مسئول تدوین حسابهای ملی و سایر آمارهای اقتصادی کلیدی است.

همچنین ادارات دولتی نیز مسئولیتهای ویژهای برای جمع آوری و نشر آمارهای اقتصادی برعهده دارند. از آنجاییکه آمارهای ثبتی اداره آمار ملی در اختیار دیگر ادارات دولتی قرار می گیرد، پایگاه آمارهای ثبتی کسب و کار اداره آمار ملی "مرکز آمارهای ثبتی کسب و کار بین ادار های "نام گرفته است. همچنین انگلستان طرح هایی را در کشورهای مجارستان و کرواسی جهت توسعه آمارهای ثبتی کسب و کار در حال انجام دارد.

در کشور مجارستان سازمان آمار ملی مجارستان در حال گسترش نظام آمارهای ثبتی کسب و کار می باشد. همچنین تعدادی از کارشناسان اداره مرکزی آمار مجارستان از بریتانیا بازدیدهایی یک هفته ای و یا بیشتر انجام می دهند و دوره هایی را در مورد فعالیت های خاص در حال اجرا، آمار و نرم افزار و همچنین عملکرد یک پایگاه آمار ثبتی می بینند. هم اکنون نیز یک پایگاه آمارهای ثبتی کسب و کار در اداره مرکزی آمار مجارستان وجود دارد.

اداره آمار نیوزیلند همانند بسیاری از سازمانهای آماری در چندین دهه اخیر در زمینه هایی همچون سوابق گمرکی و مالیاتی تا حدی وابسته به آمارهای ثبتی بوده است. از سال 1984، دولت های حاکم تغییرات و اصلاحاتی را انجام داده اند. این اصلاحات تاثیر عمده ای بر گردآوری داده ها توسط اداره آمار نیوزیلند داشته و یک منبع اطلاعاتی بسیار ارزشمند برای افزایش حجم و تا حدی برای نگهداری از آمارهای ثبتی بازرگانی فراهم نموده است. اداره آمار نیوزیلند هم اکنون از آمارهای ثبتی در موارد زیادی از جمله موارد زیر استفاده می کند:

کدگذاری صنعتی شرکتهای کوچک بطور خودکار

بهنگام نمودن شرکتهای کوچک بطور خودکار

تولید مجموعه های خرید و فروش کالاها و خدمات قابل انتشار برای استفاده به عنوان یک شاخص اقتصادی
جایگزینی آمارهای ثبتی برای داده های حاصل از آمارگیریها در مجموعه های عمده اقتصادی بهره برداری از داده های مالیاتی
فهرست حقوق بگیران برای توسعه پاداش ارزیابی کارکنان و کاهش آمارگیری (GDP) حساب ملی، گسترش مجموعه های فصلی
تولید ناخالص داخلی مستقیم به طور بالقوه برای فراهم آوردن داده های مرتبط با متوسط میزان حقوق.

در حال حاضر از چندین مجموعه از آمارهای (CPI) شاخص قیمت مصرف کننده نیوزیلند ثبتی بعنوان منبع اخذ قیمتها استفاده م
ینماید. این مجموعه داده ها هنگامی استفاده می شود که تنها یک منبع منحصر بفرد داده برای یک مجموعه عمده از قیمتها وجود
داشته باشد، مثل اجاره بهای خانه های دولتی که در پایگاه داده های مرکزی ثبت می شود. (مقدمه ای بر آمارهای ثبتی - ۱۳۸۲)

شاخص های فرهنگی هنری در جهان

"کمیته راهبردی آمار فرهنگی" به منظور ایجاد یک نظام اطلاعاتی یکپارچه و قابل مقایسه برای اطلاعات و داده های فرهنگی در اروپا توسط
انستیتو آماری اتحادیه اروپا در مارس ۱۹۹۷ تشکیل شد. هدف از تشکیل این نظام کشف رابطه ی بین پیشرفت های فرهنگی و اقتصادی
اجتماعی بوده است.

اولین هدف این کمیته تعیین دامنه های فرهنگی بود که هم قابل بررسی و مقایسه باشند و هم در یک چارچوب اجرایی گنجانده شوند تا به
راحتی مورد استفاده سیاست گزاران اروپایی قرار گیرند. بنابراین هشت دامنه فرهنگی، به عنوان چارچوب اصلی مورد توجه این کمیته قرار
گرفت:

۱. میراث هنری و یادبودها:

- آثار تاریخی
- موزه ها
- سایت های باستان شناسی
- سایر میراث

۲. آرشیوها

۳. کتابخانه ها

۴. کتاب و نشریات

- کتاب
- روزنامه و مطبوعات

۵. هنرهای بصری
 - هنرهای بصری (چاپ و طراحی)
 - عکاسی
 - چند رشته‌ای
۶. معماری
۷. هنرهای نمایشی
 - موسیقی
 - حرکات موزون
 - تئاتر موزیکال
 - تئاتر داستانی
 - چند رشته‌ای
 - سایر (سیرک، پانتومیم و...)
۸. رسانه‌های صوتی تصویری
 - فیلم
 - رادیو
 - تلویزیون
 - ویدئو
 - رکوردهای صوتی
 - چند رسانه‌ای

(GUIDELINES FOR MEASURING CULTURAL PARTICIPATION)

حال با توجه به این دامنه‌های کلی اطلاعات فرهنگی هنری، شاخص‌های پیش رو با توجه به آمارهای فرهنگی هنری که در کشورهای اروپا و آمریکا استخراج شده به دست آمده است. این شاخص‌ها از میان شاخص‌های مختلفی که از تحقیقات میدانی، تلفنی و ثبتی و... حاصل شده، با توجه به داده‌هایی که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قادر به تولید و گردآوری آنان است انتخاب گردیده است.

مشاغل فرهنگی هنری

- تعداد شغل‌ها موجود در بخش فرهنگ و هنر
- تعداد مشاغل بخش دولتی
 - تعداد مشاغل بخش خصوصی
 - تعداد کارفرمایان مشاغل فرهنگی هنری
 - تعداد پروژه‌های فرهنگی هنری
 - تعداد پروژه‌های خصوصی و دولتی
 - حجم سرمایه و گردش مالی در بخش‌های فرهنگی هنری
 - درآمد حاصل از مشاغل فرهنگی هنری
 - چرخه حیات پروژه‌ها/مشاغل فرهنگی هنری (2016 Culture statistics)

تعداد افراد شاغل در بخش‌ها فرهنگی هنری:

- جنسیت شاغلین
- میزان تحصیلات شاغلین
- رشته تحصیلات شاغلین
- تعداد کارکنان پروژه‌ای، پاره وقت و تمام وقت
- تعداد هنرمندانی که قرارداد دائمی دارند
- تعداد چند شغله‌ها (2016 Culture statistics)

صادرات و واردات

آمار صادرات و واردات اقلام فرهنگی هنری مانند کتاب، مطبوعات، ادوات موسیقی و... (2016 Culture statistics)

مراکز فرهنگی هنری

تعداد مراکز فرهنگی هنری

- سالن‌های نمایش، اجراهای زنده، آموزشگاه‌ها و...
- تعداد هنرجویان و دانشجویان بخش‌های فرهنگی هنری
- تعداد اجراها و برنامه‌های مراکز فرهنگی
- مشخصات مراکز فرهنگی هنری
- تراکم و پراکندگی جغرافیایی مراکز فرهنگی هنری
- دسته بندی انواع برنامه‌های اجرا شده: موسیقی، تئاتر، سینما
- تعداد افراد شاغل در مراکز فرهنگی هنری
- تعداد برنامه‌های انجام شده در این مراکز
- تعداد شرکت‌کنندگان/بلیت‌ها فروخته شده
- حجم مالی و چرخش مالی برنامه‌ها و مراکز (2016 Culture statistics)

امکانات فرهنگی هنری

- دسترسی به مراکز فرهنگی هنری
- شاخص‌های تنوع/کیفیت/کمیت ارتباط و مشغولیت افراد در فعالیتهای فرهنگی هنری

شاخص‌های موانع دسترسی افراد به فعالیتهای هنری (عواملی مانند قیمت بلیت‌ها، تنوع پایین برنامه‌ها، دوری مسیر، کمبود اطلاعات در مورد رویدادهای فرهنگی هنری و...) (CULTURAL INDICATORS FOR NEW ZEALAND)

•

اقلام تولید/نشر شده تحت مجوز ارشاد

- تعداد درخواست‌های مجوز
- اقلام مجوز گرفته/رد شده
- اقلام چاپ/نشر/پخش/اجرا شده

- ارقام توقیف شده
- تعداد بازبینی قبل از چاپ/انتشار/پخش/اجرا
- دلایل رد/توقیف/بازبینی آثار (کد کردن دلایل)
- تیراژ نشریات/محصولات صوتی تصویر
- تعداد نشریات/محصولات صوتی تصویری ترجمه شده
- تعداد زبان‌های ترجمه شده
- قیمت ارقام

آمار فرهنگی حوزه ICT

- تعداد درگاه‌های خبری/موسیقی/سینما و...
- تعداد اخبار آنلاین
- تعداد وبسایت‌های فرهنگی هنری
- تعداد دانلودهای فیلم، موسیقی، موسیقی
- خرید اینترنتی ارقام فرهنگی هنری
- آموزش‌های فرهنگی هنری آنلاین (2016 Culture statistics)

کاربردهای عملیاتی شدن نظام آمارهای ثبتی و دسترسی آسان به داده‌های فرهنگی هنری

- برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری بر پایه شواهد
- اندازه‌گیری تاثیر پیشرفت برنامه‌های فرهنگی هنری بر جامعه
- بررسی تاثیر تعبیرات اجتماعی اقتصادی و محیطی بر مسایل فرهنگی هنری
- بررسی اهداف استراتژی‌های (CULTURAL INDICATORS: Measuring Impact on Culture)

شاخص محیط کسب و کار در بخش فرهنگ و هنر

از آنجا که در این پروژه بر احصا ارقام و شاخصهای حوزه اقتصادی تاکید شده و به دنبال شناسایی مشکلات و الزامات ساختاری برای جمع‌آوری اینگونه ارقام و شاخصها هستیم؛ لازم است شرحی کوتاهی از موضوع «محیط کسب و کار» ارائه شود. مفهوم محیط کسب و کار نزدیک به دو دهه است که به صورت موضوعی با اهمیت در علم اقتصاد و مدیریت کلان اقتصادی مطرح است. پیش از طرح این مفهوم، مفهوم برتر حوزه اقتصاد کشور، خصوصی‌سازی بود. پس از انتقادهای بسیاری که از اوایل دهه ۷۰ به رویکرد خصوصی‌سازی یا همان برنامه تعدیل اقتصادی شد، موضوع بهبود فضای کسب و کار به عنوان رویکردی مکمل و یا رقیب در میان برخی از برنامه‌ریزان اقتصادی دولت مطرح شد. در این رویکرد، بیش از آن که بزرگ شدن اندازه دولت مسئله باشد، نامطلوب بودن شاخص‌های محیط کسب و کار یا به عبارت دیگر عدم توانمندی دولت برای بهبود شرایط محیط کسب‌وکار مسئله کانونی است. ضعف توان مالی دولت، نبود فناوری‌های نوین، کمبود و ناکارآمدی زیرساخت‌های تولید و توزیع کالا و خدمات فرهنگی و در نهایت اختلال در نظام حقوقی مرتبط به حوزه فرهنگی از جمله سرفصل‌های قابل بحث در این رویکرد است. بنابراین برخلاف رویکرد خصوصی‌سازی که بزرگ بودن دولت را مسئله توسعه ملی می‌داند، در رویکرد مرتبط با محیط کسب و کار، موانع فعالیت، جایگاه و قدرت بخش خصوصی در میدان اقتصاد، مسئله تولید ملی بیان می‌شود.

فضای کسب و کار از ابتدای دهه ۱۹۹۰ تبدیل به موضوع عمومی در حوزه اقتصادی شد. متون متنوعی در این حوزه چاپ شد که بخشی از این متون به فارسی نیز برگردان شده است. موضوع محیط کسب و کار از اوایل دهه ۱۳۸۰ در ایران به عنوان رویکردی مناسب برای برون رفت از وضعیت نامناسب بنگاه های اقتصادی مطرح شد. بخشی از صاحب نظران، این رویکرد را به عنوان رویکردی جایگزین سیاست تعدیل (خصوصی سازی) دانستند و بخشی دیگر این مفهوم را در حد و اندازه شاخص های دیگر حوزه اقتصاد قلمداد کرده اند. بخش فرهنگ در این فضای گفت و گویی تقریباً غایب بود. مدیران و کارشناسان اقتصادی از یک سو و مدیران و کارشناسان فرهنگی از سوی دیگر، غیبت بخش فرهنگ را از این فضای گفت و گو تشدید کردند. ذهنیت شکل یافته پیرامون نسبت دور فرهنگ با مباحث محیط کسب و کار، خود را در پیمایش مرتبط با این حوزه نشان می دهد. در ۲۶ دوره پیمایش محیط کسب و کار که توسط مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی انجام شده، و در هر دوره پیمایش حدود ۲۳۰ بنگاه بررسی و ارزیابی شده است، حتی یک بنگاه فرهنگی در این مجموعه یافت نمی شود. تمامی بنگاه ها از سه بخش کشاورزی، صنعت و خدمات هستند.

از اواسط دهه ۱۳۸۰ و به ویژه ابتدای دهه ۱۳۹۰ آرام آرام بخش فرهنگ نیز مشمول این موضوع شد. میزان مراسلات به وزارتخانه نشانگر شمولیت بخش فرهنگ در مباحث مرتبط با محیط کسب و کار است. اما باید اذعان کرد که کماکان فضای فکری مدیران و کارشناسان دستگاه های اجرایی بخش فرهنگ با موضوع محیط کسب و کار ناآشناست. در این نوشتار تلاش می شود ضمن توصیف و تبیین مفهوم محیط کسب و کار، فرایند اجرایی شدن بهبود شاخص محیط کسب و کار (DB) در جهان و چگونگی مواجهه دستگاه های اجرایی با این شاخص توسعه بازار، طرحی برای سامان یابی موضوع محیط کسب و کار بیان شود.

قلمروی مفهومی محیط کسب و کار

تجربه نشان داده است که اغلب افراد میان "محیط کسب و کار" با "کسب و کار" تعریف یکسانی ارایه می دهند. در صورتی که این دو با یکدیگر تفاوت دارند. "محیط کسب و کار" به آن دسته از عواملی اطلاق می شود که اولاً بر عملکرد واحدهای اقتصادی تأثیر دارد و ثانیاً مدیریت (کنترل و تغییر) عوامل یادشده فراتر از قدرت مدیران بنگاه های اقتصادی است. به بیان دیگر محیط یا فضای کسب و کار، نحوه شکل گیری و گسترش کسب و کار را مشخص می کند. در صورتی که "کسب و کار" به هر نوع فعالیت تکرار شونده اقتصادی از قبیل تولید، خرید و فروش کالا و خدمات با قصد کسب سود، گفته شود.

محیط کسب و کار را می توان در دو سطح، فهم و درک کرد. سطح نخست؛ دربرگیرنده این نکته است که مفهوم مذکور همطراز با شاخص های اقتصادی همچون تولید ناخالص داخلی، تورم، رکود، ضریب جینی و... است. از این منظر بررسی شاخص بهبود فضای کسب و کار (شاخص های ده گانه بانک جهانی یا دیگر مراکز جهانی) نشانگر عوامل تأثیرگذار بر فعالیت های بنگاه های اقتصادی است. شاخصی که امکان رتبه بندی روند توسعه اقتصادی کشور ها را فراهم می کند.

سطح دوم؛ در این سطح محیط کسب و کار فراتر از شاخص و به مثابه رویکرد یا راهبرد فهم می شود. این رویکرد در مقابل رویکرد سیاست تعدیل ساختاری قرار می گیرد. فضای کسب و کار به مثابه راهبرد، هدفش رسیدن به اقتصاد بازار از طریق توانمندسازی دولت است. در این سطح است که چگونگی شکل یابی مفهوم محیط کسب و کار مطرح می شود.

اگر بخواهیم به صورت کوتاه درباره لحظه شکل یابی نظری این مفهوم توضیحی ارائه دهیم، باید بگوییم که در اواخر دهه ۸۰ و اوایل دهه ۹۰ میلادی دو نظریه "حکمرانی خوب" و "رفع موانع بخش خصوصی" به صورت جداگانه این نکته را مطرح کردند که راهبرد اصلی توسعه اقتصادی صرفاً تغییر مالکیت از بخش دولتی به بخش خصوصی نیست، بلکه عنصر اصلی توسعه، رقابت در فعالیت های اقتصادی است. نظریه "حکمرانی خوب" بر سه عنصر قانون مناسب، دستگاه قضایی کارآمد و مشارکت فراگیر تأکید می کند. (میدری، خیرخواهان، ۱۳۸۳: ۲۶) بنابراین از این منظر درجه توسعه نهادی رابطه مستقیمی با توسعه اقتصادی دارد. به بیان دیگر رابطه ای مستقیم میان محیط کسب و کار با شرایط برای فعالیت مؤثر و مفید فعالان اقتصادی وجود دارد به گونه ای که بهبود محیط کسب و کار بر بهبود شرایط برای اثر بخشی بنگاه های اقتصادی تأثیری مستقیم دارد. اما همین مؤلفه محیط کسب و

¹ . Business Environment

کار، از عوامل مهمی همچون اقتصاد سیاسی تأثیرپذیر است. از این رو از جمله مطالعات مهم در این حوزه، مطالعه تطبیقی اقتصاد سیاسی با محیط کسب و کار در میان کشورها است. بر اساس این نوع از مطالعات است که می‌توان بیان داشت کشورهایی که در بهبود شاخص‌های اقتصاد سیاسی موفق‌تر عمل کرده‌اند، دارای محیط کسب و کار بهتری هستند.

در نهایت آن که، نظریه حکمرانی خوب به عنوان سیاست مناسب برای رسیدن به اقتصاد بازار، سر آغاز تغییر از سیاست کوچک سازی ابعاد دولت (خصوصی سازی) به توانمند سازی دولت (بهبود فضای کسب و کار) بود. (میدری، ۱۳۸۳: ۹۳؛ ۱۳۸۲: ۱۴۴)

دکتر وحید نوشیروانی استاد دانشگاه کلمبیا در مقدمه ترجمه کتاب "راز سرمایه" هنگامی که از دیگاه دو سوتو درباره «بازسازی نظام حقوق مالکیت» سخن می‌گوید، از واژه راهبرد دو سوتو یاد می‌کند. به سخن دیگر می‌توان بهبود فضای کسب و کار را در ذیل نظریه دو سوتو معنا کرد و بر این اساس، مفهوم مذکور را از سطح شاخص به سطح راهبرد ارتقاء داد. هراندو دو سوتو^۲ به صراحت از بهبود فضای کسب و کار به مثابه استراتژی و راهکار سخن می‌گوید. (دوسوتو، ۱۳۸۵) دو سوتو واضع نظریه "رفع موانع بخش خصوصی" دریافت که «موانع سخت و دیوان سالاری اداری در کشورهای مختلف باعث تبدیل بخش خصوصی به بخش زیر زمینی، غیر رسمی و غیر مولد شده و توسعه اقتصادی در کشورها را با مشکل مواجه کرده است». (شاه آبادی، سارای بیدگل و تنهایی، ۱۳۹۵: ۷۵) یکی از گزاره های اصلی دو سوتو تقدم ایجاد یک نظام حقوقی کارآمد و فراگیر بر رشد اقتصادی است. در نظریه دو سوتو دو نکته کلیدی وجود دارد نخست آن که کیفیت نهادی در هر جامعه‌ای تأثیر مستقیم بر رشد اقتصادی دارد. بنابراین توسعه در کیفیت نهادهایی که نقش پشتیبانه‌ای و زیرساختی بر بازارها دارند شرط لازم رشد توسعه اقتصادی است. دوم آن که، فقرا نه به مثابه مسئله بلکه به مثابه بخشی از راه حل تلقی می‌شوند.

در مجموع، اگر یکی از پیامدهای نظریه حکمرانی به موضوع محیط کسب و کار راجع می‌شد، نظریه دو سوتو اما، اساسا به موضوع بهبود محیط کسب و کار مرتبط بود.

بر اساس این دو نظریه و واقعیت‌های ناخوشایند اجرای سیاست‌های خصوصی‌سازی دهه ۸۰ در جوامع بلوک شرق، رویکردهای توسعه‌ای معطوف به بازار را از خصوصی سازی به بهبود محیط کسب و کار تغییر دادند. چرا که اولاً از منظر محیط ملی، راهبرد بهبود محیط کسب و کار بر رقابت تأکید بیشتری داشت (میدری و قودجانی، ۱۳۸۷: ۱۱) و ثانياً از منظر محیط بین‌المللی، نماگر بهبود محیط کسب و کار کشور، مؤلفه مهمی برای ورود و حضور سرمایه‌گذاران خارجی بود. (احمدی، ۱۳۸۷: ۷)

بانک جهانی از ۲۰۰۳ پروژه ارزیابی، سنجش و بهبود فضای کسب و کار^۳ را آغاز کرد، و از همان سال گزارش‌های سالیانه تأثیر شاخص محیط کسب و کار بر عملکرد اقتصادی کشورها را تحلیل و منتشر کرد. پرسش‌های کانونی محیط کسب و کار را می‌توان به شرح زیر ارایه داد:

آیا در کشورهای مختلف تفاوت معناداری از لحاظ مقررات کسب و کار دیده می‌شود؟
دلایل تفاوت معنادار از لحاظ مقررات کسب و کار در میان کشورهای مختلف چیست؟
اتخاذ چه نوع قوانین و یا اصلاحاتی منجر به بهبود محیط کسب و کار می‌گردد؟
بهترین و موفق‌ترین اصلاحات و مقررات‌های اتخاذ شده کدامند؟

حوزه فعالیت دولت‌ها و حکومت‌ها در آسان‌سازی محیط کسب و کار به چه اندازه است؟ (شاه آبادی، سارای بیدگل و تنهایی، ۱۳۹۵: ۷۶)

شاخص محیط کسب و کار در بانک جهانی

شرایط ثبت یک شرکت و شروع کسب و کار^۴

تعداد مراحل، مدت و زمان، هزینه و حداقل سرمایه

اخذ مجوزهای برای یک انبار تجاری با استاندارد معین اجزا^۵

^۲ . Hernando Desoto

^۳ . Doing Business

^۴ . Starting a Business

^۵ . Dealing with Construction Permits

تعداد مراحل، مدت زمان و هزینه
استخدام و اخراج کارمندان – کارگران^۶
شاخص دشواری استخدام، شاخص انعطاف ناپذیری ساعت کار
ثبت اموال شرکت^۷
تعداد مراحل، مدت زمان و هزینه
اخذ اعتبارات^۸
شاخص قدرت حقوق قانونی، شاخص دقت اطلاعات اعتباری، میزان پوشش اطلاعات مالی افراد توسط بخش دولتی و میزان پوشش اطلاعات مالی افراد توسط بخش خصوصی
حمایت قضایی از سرمایه گذاران با تأکید بر حفظ حقوق سهامداران جزء^۹
شاخص میزان علنی بودن مبادلات مالی، شاخص میزان پاسخگویی مدیر، سهولت شکایت از طرف سهامدار و شاخص توان حمایت از سرمایه گذار
پرداخت مالیات^{۱۰}
دفعات پرداخت، زمان (تعداد ساعت در سال)، کل مالیات قابل پرداخت بر حسب درصد از سود ناخالص
تجارت فرامرزی^{۱۱}
تعداد اسناد برای صادرات، تعداد امضاء برای صادرات، تعداد روز برای صادرات، تعداد اسناد برای واردات، تعداد امضاء برای واردات، تعداد روز برای واردات
لازم الاجرا بودن قراردادهای کارایی دادگاه در حل و فصل اختلافات تجاری^{۱۲}
تعداد مراحل، تعداد روز، هزینه بر حسب درصدی از بدهی
انحلال شرکت و تعطیل کردن کسب و کار با تأکید بر قوانین ورشکستگی^{۱۳}
تعداد روز، هزینه بر حسب درصدی از دارایی، نرخ بازستانی اعتبارات اعطاء شده بر حسب سنت بر دلار

جایگاه ایران در شاخص بهبود فضای کسب و کار (DB)

بر اساس گزارش انجام کسب و کار بانک جهانی در سال ۲۰۱۷، جمهوری اسلامی ایران در رتبه ۱۲۰ از میان ۱۹۰ کشور جهان و در جایگاه شانزدهم در میان ۲۵ کشور منطقه سند چشم انداز قرار گرفته است. همین گزارش نشان می دهد که از سال ۲۰۱۴ تا سال ۲۰۱۶ به ترتیب دارای رتبه ۱۳۲، ۱۱۹ و ۱۱۷ بوده است. بر اساس تبصره ماده ۴ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار « وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است با همکاری دستگاههای اجرایی و نهادهای بین المللی، جایگاه ایران در رتبه بندی های جهانی کسب و کار را بهبود بخشد و وضعیت اقتصادی مناسب کشور را به سرمایه گذاران خارجی معرفی کند». همچنین در ماده ۲۵ قانون برنامه پنجساله ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران دولت مکلف شده در هر سال رتبه کشور را در شاخص انجام کسب و کار ۱۰ رتبه ارتقاء دهد تا به کمتر از ۷۰ در پایان اجرای قانون برنامه برسد.

با توجه به این که کاهش رتبه ایران از ۱۳۲ به ۱۲۰ مرتبط به اصلاح داده های آماری بوده است، در گزارش مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی ادعا شده است که «وضعیت نماگرهای ایران در گزارش انجام کسب و کار بانک جهانی طی سه سال منتهی

^۶ . Hiring and Firing Workers

^۷ . Registering Property

^۸ . Getting Gredit

^۹ . Protecting Investors

^{۱۰} . Paying Taxes

^{۱۱} .Tranding Across Borders

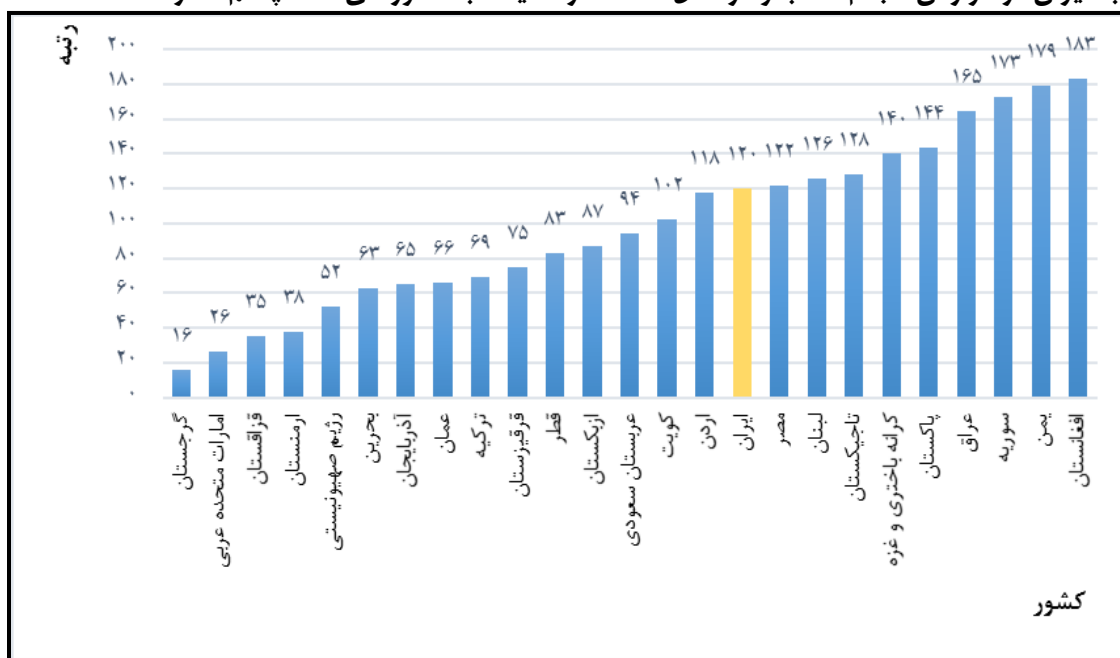
^{۱۲} . Enforcing Contracts

^{۱۳} .Closinga Business

به ۲۰۱۷ در مجموع به طور واقعی تفاوت چندانی نکرده و کسب و کار در ایران سهل تر نشده است. گزارش‌های پایش محیط کسب و کار که نظر تشکل‌های اقتصادی سراسر کشور رابه طور فصلی از سال ۱۳۸۹ به این سو، می‌سجند نیز همین نتیجه را تأیید میکنند.» (احمدیان، ۱۳۹۶: ۳)

در ادامه رتبه شماری از مولفه‌های شاخص سهولت در کسب و کار ایران در مقایسه با شماری از کشورهای جهان و منطقه ارایه می‌شود.

نمودار رتبه ایران در گزارش انجام کسب و کار سال ۲۰۱۷ در مقایسه با کشورهای سند چشم انداز

سوابق پایش و بهبود محیط کسب و کار در ایران

به دلیل پاره‌ای از کمبودهای شاخص انجام سهولت فضای کسب و کار بانک جهانی (DB)، شماری از مراکز ملی پایش این شاخص را به روش‌های دیگری انجام داده‌اند.

سوابق پایش شاخص مزبور در سطح ملی در دو دهه گذشته چنین است:

« تلاش‌های اولیه: کارگروه‌های رفع مشکلات صنعت در دولت‌های دهه ۷۰ و ۸۰، قانون رفع موانع تولید و سرمایه‌گذاری سال ۸۶ و ...»

ماده ۴۱ قانون برنامه چهارم

تلاش‌های سازمان سرمایه‌گذاری خارجی برای بهبود رتبه ایران

سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه

۳ ماده (۶۶-۶۸) لایحه برنامه پنجم و ۱۰ ماده (۶۹-۷۸) قانون برنامه

پایش محیط کسب و کار مرکز پژوهش‌های مجلس (از ۱۳۸۹)

سیاست‌های کلی اشتغال (تیر ۹۰) و سیاست‌های کلی حمایت از تولید ملی (بهمن ۹۱)

تشکیل شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی مبتنی بر ماده ۷۵ برنامه پنجم (۱۳۹۰)

سامانه بهبود محیط کسب و کار در قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار (۱۳۹۰) ۱۴

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی از سال ۱۳۸۹ تا پایان سال ۱۳۹۵ عهده‌دار گزارش پایش شاخص مزبور بود. این مرکز در ۲۶ دوره بر اساس ۲۱ شاخصی که به روش دلفی تهیه کرده به صورت فصلی از ۲۳۲ تشکل پرسشگری می‌کرده است. ویژگی این پایش در فصلی بودن، ملی بودن و در بر گیرندگی و بومی بودن است. بر اساس قانون مقرر شده است که اتاق بازرگانی گزارش‌های مذکور را از ابتدای سال ۱۳۹۶ انجام دهد.

مقایسه نتایج پایش محیط کسب و کار ایران طی یکسال اخیر و میانگین ۱۹ دوره

سال	۱۳۹۳					۱۳۹۴	میانگین ۱۹ دوره
	بهار	تابستان	پاییز	زمستان	بهار	بهار	
مشکل دریافت تسهیلات از بانک‌ها	۷,۵۹	۷,۶۶	۷,۵۲	۷,۸۲	۷,۶۸	۷,۷۶	
ضعف بازار سرمایه در تامین مالی تولید و نرخ بالای تامین سرمایه از بازار غیر رسمی	۷,۲۶	۷,۲۲	۷,۱۹	۷,۴۴	۷,۰۲	۷,۱۹	
بی‌ثباتی در قیمت مواد اولیه	۶,۷۴	۶,۱۰	۵,۹۵	۶,۰۰	۵,۸۱	۷,۰۳	
بی‌تعهدی شرکتها و موسسات دولتی به پرداخت به موقع بدهی خود به پیمانکاران	۶,۶۹	۶,۴۲	۶,۲۶	۶,۸۳	۶,۷۸	۶,۷۵	
اعمال تحریم‌های بین‌المللی علیه کشورمان	۶,۷۱	۶,۴۷	۶,۵۴	۶,۷۵	۶,۸۰	۶,۷۳	
نرخ بالای بیمه اجباری نیروی انسانی	۶,۵۷	۶,۴۹	۶,۲۷	۶,۴۱	۶,۴۹	۶,۶۵	
وجود مفاسد اقتصادی در دستگاه‌های حکومتی	۶,۸۱	۶,۳۶	۶,۶۷	۷,۱۱	۶,۷۹	۶,۶۲	
بی‌ثباتی قوانین و مقررات مربوط به تولید و سرمایه‌گذاری	۶,۲۸	۶,۱۰	۵,۹۷	۶,۰۲	۶,۰۰	۶,۳۴	
قیمتگذاری غیر منطقی محصولات تولیدی توسط دولت و نهادهای حکومتی	۶,۱۹	۶,۰۹	۵,۸۰	۵,۹۱	۵,۸۴	۶,۳۲	
ضعف دادرها در رسیدگی موثر به شکایتها و اجبار طرفهای قرارداد به انجام تعهدات	۶,۱۷	۶,۱۲	۶,۰۴	۶,۳۲	۶,۱۳	۶,۱۰	
محدودیت قانون کار در تعدیل و جابجایی نیروی کار	۵,۷۳	۵,۶۸	۵,۷۰	۵,۷۵	۵,۸۱	۵,۹۸	
زیاد بودن تعطیلات رسمی	۵,۹۹	۵,۴۹	۵,۶۶	۵,۷۷	۵,۶۷	۵,۹۴	
تولید کالاهای غیراستاندارد، تقلبی و عرضه نسبتاً بدون محدودیت آن به بازار	۵,۷۷	۵,۶۰	۵,۹۷	۵,۹۵	۵,۸۵	۵,۸۳	
برگشت چکهای مشتریان و همکاران	۵,۳۶	۵,۳۸	۵,۶۹	۶,۰۷	۵,۹۰	۵,۷۰	
عرضه کالاهای خارجی قاچاق در بازار داخلی	۵,۴۱	۵,۲۰	۵,۵۵	۵,۹۳	۵,۶۵	۵,۵۷	
موانع تعرفه‌ای صادرات محصولات و واردات مواد اولیه	۵,۴۴	۵,۰۲	۵,۲۰	۵,۲۸	۵,۳۵	۵,۴۶	
تعرفه پایین کالاهای وارداتی و رقابت غیر منصفانه محصولات رقیب خارجی در بازار	۵,۱۱	۴,۶۸	۵,۲۶	۵,۳۴	۵,۱۰	۵,۲۸	
تمایل مردم به خرید کالاهای خارجی و تقاضای کم برای محصولات ایرانی مشابه	۵,۳۷	۴,۶۲	۵,۲۰	۵,۲۷	۵,۰۹	۵,۱۲	
ضعف نظام توزیع و مشکلات رساندن محصول به دست مصرف کننده	۴,۹۶	۴,۸۷	۴,۸۵	۵,۱۴	۴,۹۲	۴,۹۷	
ضعف زیر ساخت‌های حمل و نقل	۵,۰۷	۵,۰۸	۴,۸۲	۴,۸۹	۴,۸۷	۴,۹۰	
ضعف زیر ساخت‌های تامین برق	۴,۱۳	۴,۲۵	۳,۸۶	۴,۱۳	۳,۷۴	۳,۹۳	
میانگین کل	۵,۹۷	۵,۷۶	۵,۸۱	۶,۰۱	۵,۸۷	۶,۰۱	

ماخذ: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

^{۱۴} . گزارش پایش محیط کسب و کار در ایران، معاون پژوهش‌های اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دومین همایش ملی بهبود محیط کسب و کار در ایران ۲۳ آذر ۱۳۹۴

ماخذ: مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی

قوانین و مقررات محیط کسب و کار در ایران و نسبت این قوانین با بخش فرهنگ

در این بخش ابتدا مروری بر شماری از قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار می شود و در ادامه در خصوص قوانینی که به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ارسال شده است توضیحاتی ارائه می شود.

فهرستی از بخشی از قوانین مرتبط با محیط کسب و کار

سیاست های کلی اشتغال (تیر ۹۰) و سیاست های کلی حمایت از تولید ملی (۱۳۹۱)

تشکیل شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی مبتنی بر ماده ۷۵ برنامه پنجم (۱۳۹۰)

قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار (۱۳۹۰)

قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (۱۳۹۴)

قانون اصلاح قانون مالیات های مستقیم (۱۳۹۴)

قانون تأسیس صندوق ضمانت سرمایه گذاری صنایع کوچک (۱۳۸۳)

قانون حمایت از شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی و نوآوری و اختراعات

قانون اساسنامه صندوق ضمانت سرمایه گذاری تعاون (۱۳۸۸)

قانون چگونگی اداره صندوق ضمانت صادرات ایران (۱۳۷۵)

قانون تأسیس صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک (۱۳۷۶)

ماده ۲۵ قانون برنامه ششم توسعه (کاهش ۱۰ رتبه‌ای کشور در سال و رسیدن رتبه کشور به رقمی پایین‌تر از ۷۰ در شاخص انجام محیط کسب و کار بانک جهانی) (۱۳۹۵)

دستورالعمل استقرار و توسعه مرکز ملی پایش محیط کسب و کار کشور مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی (۱۳۹۶)
ارتقاء جایگاه شاخص شروع کسب و کار و تسهیل فرایندها و کاهش زمان فرایند ثبت شرکت‌ها (۱۳۹۶)
از میان فهرست ارایه شده قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار (مصوب ۱۳۹۰)، قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - شناسایی قوانین و مقررات مخل در حوزه مجوزهای کسب و کار - (مصوب ۱۳۹۴/۲/۲۰)، دستورالعمل استقرار و توسعه مرکز ملی پایش محیط کسب و کار کشور مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی (مصوب ۱۳۹۶) و قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم (مصوب ۱۳۹۴) به این وزارتخانه ارسال شده است. متولی اصلی پیگیری سه قانون نخستین، دفتر نوسازی و تحول اداری وزارتخانه است. متولی قانون مالیات‌های مستقیم تمامی معاونت‌ها و سازمان‌های تابعه هستند.

نکته قابل توجه در خصوص پیوست دو تصویب نامه هیأت وزیران مورخ ۹۶/۳/۱ (جلسه ۹۶/۲/۲۴ هیأت وزیران) - در مورد ارتقاء جایگاه شاخص شروع کسب و کار و تسهیل فرایندها و کاهش زمان فرایند ثبت شرکت‌ها - که مربوط خدمات هر یک از وزارتخانه‌هاست، خدمات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را در حوزه «مجوز هتل و متل و گردشگری» بیان کرده است! در واقع وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مبتنی بر این مصوبه، هیچ تکلیفی در خصوص ارتقاء جایگاه شاخص مزبور ندارد. همچنین در گزارش دبیر کمیسیون اقتصاد هیأت دولت در خصوص «شناسایی و تدوین قوانین و مقررات مخل در حوزه کسب و کار» هیچگونه بندی در ارتباط با بخش فرهنگ وجود ندارد. به رغم آن که دفتر برنامه ریزی و مطالعات راهبردی وزارتخانه درخواست مهلتی برای افزودن بخش فرهنگ به این گزارش و لایحه پیشنهادی داده، اما متأسفانه کمیسیون مزبور برای تصحیح و تکمیل لایحه یادشده هیچ مکاتبه‌ای با وزارتخانه نکرده است. با توجه به عدم مکاتبه کمیسیون مزبور با وزارتخانه، احتمال داده می‌شود که لایحه مذکور بدون افزودن بخش فرهنگ به مجلس شورای اسلامی ارایه شده است.

فضای فکری و ساختاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نسبت به شاخص بهبود محیط کسب و کار:

عدم توجه شایسته و بایسته مدیران و کارشناسان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به قوانین مرتبط با شاخص بهبود محیط کسب و کار را می‌توان چنین بیان کرد.

الف) نبود دانش و آگاهی کافی در میان مدیران و کارشناسان نسبت به مفهوم محیط کسب و کار منجر به کم توجهی به پیامدهای منفی کاهش رتبه شاخص یادشده در بخش فرهنگ شده است.

ب) فراوانی دلمشغولی‌های روزمره مدیریتی از یک سو و دریافت نامه‌های متعدد که به ظاهر همگی آن‌ها دارای اهمیت یکسانی است، منجر به نوعی بی تفاوتی نسبت به قوانین مرتبط به محیط کسب و کار نیز شده است

ج) تمهیدات ساختاری و تشکیلاتی در دفتر نوسازی و تحول اداری برای اجرایی شدن قوانین مرتبط با شاخص بهبود محیط کسب و کار در نظر گرفته نشده است.

د) قوانین مزبور که با نگرش عمومی و معطوف به بخش‌های اقتصادی (کشاورزی، صنعتی و خدماتی) تدوین شده‌اند، با فعالیت‌های بخش فرهنگ ناهمخوان است.

ه) قوانین مزبوری هم که به صورت محدود با بخش فرهنگ مرتبط می‌شوند، به دلیل نداشتن نگرش منطبق با فرهنگ، ناکارآمد است. این ناکارآمدی قوانین، تأثیری منفی بر مدیران و فعالان بخش فرهنگ گذاشته است. واکنش این تأثیر منفی در مسکوت گذاردن پاسخ‌ها قابل مشاهده است.

با توجه به موارد یادشده می‌توان بیان کرد که موضوع بهبود شاخص بهبود محیط کسب و کار در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی جدی پنداشته نشده است. برای مثال با توجه به گذشت بیش از ۱۰ سال از مصوبه قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، گزارش تفصیلی قابل دفاعی ارایه نکرده است.

همچنین به‌رغم آن که محیط کسب و کار در حوزه های دیگر دارای شأن و جایگاهی است، در بخش فرهنگ و به ویژه در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بیگانه است. از این رو وزارت خانه در این حوزه عقب ماندگی نظری و عملی دارد. به سخن دیگر، بخش فرهنگ این مفهوم را نه در سطح شاخص و نه در سطح راهبرد در نیافته است. در صورتی که موضوع محیط کسب و کار در بخش-های صنعتی، کشاورزی و خدماتی، دارای قدمتی فراتر از یک دهه است.

از آنجا که مفهوم محیط کسب و کار ظرفیت آن را دارد که به عنوان راهبرد حداقل شماری از حوزه‌های فرهنگ محسوب شود، توجه جدی به این موضوع می‌تواند مشکلات راهبردی شماری از بنگاه‌های فرهنگی و هنری را برطرف کند. این که آیا می‌توان این راهبرد را برای تمامی بخش‌های فرهنگ در نظر گرفت، نکته‌ای است که پس از تحقیق و پژوهش نمایان می‌شود.

در بخش فرهنگ همچون بخش‌های کشاورزی، صنعتی و خدماتی، نیز می‌توان برای توسعه بازار فرهنگ و هنر دو راهبرد محیط کسب و کار و خصوصی سازی را مطرح کرد. این که کدامیک از این دو هم‌افق با شرایط فرهنگی و بومی کشور هستند و یا این که آیا می‌توان هر دو راهبرد را به مثابه راهبردهای مکمل به کار بست نیز به نتایج تحقیقات دقیق و همه جانبه باز می‌گردد.

توصیه برای مقدمات ثبتي سازی آمار

- متمرکز کردن نظام گردآوری اطلاعات در سازمان و اطمینان از اینکه بخش‌های مختلف آماری جزیره‌ای عمل نمی‌کنند و با هم مرتبط اند.
- اطمینان از متمرکز بودن داده‌های فرهنگی هنری تولید شده در کشور
- بخش مهمی از داده‌های تولید شده فرهنگی هنری در ایران توسط سازمان‌هایی غیر از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مانند سازمان صدا و سیما و میراث فرهنگی صورت می‌گیرد. جمعیت و یکپارچه سازی داده‌هایی که از این نهادها استخراج می‌شوند، در تکمیل آمار و اطلاعات فرهنگی هنری نقش مهمی ایفا می‌کند.
- در هنگام شروع هر فرایند، هماهنگ سازی نحوه جمع‌آوری داده‌های تولید شده در طول فرایند
- اطمینان از گردآوری منظم داده‌های تولید شده. (ESSnet-Culture Final report)

گفتار چهارم: تبدیل آمار غیر ثبتي به ثبتي

بطور کلی تولید آمار عموماً به دو صورت انجام می شود:

۱. آمار غیر ثبتي (سرشماریها و طرحهای آمارگیری نمونه‌ای)

الف. سرشماری: عبارت است از بررسی خصوصیات و ویژگی های مورد نیاز تمامی واحدهای جامعه آماری مورد نظر. از جمله نمونه هایی که به آن می توان اشاره کرد عبارتند از سرشماری عمومی نفوس و مسکن ، سرشماری کشاورزی، سرشماری کارگاهی. در این روش به تمامی اعضای جامعه مورد نظر مراجعه شده و مشخصات و صفات مورد نیاز پرسش شده و برای تحلیل های بعدی جمع آوری می شود. از جمله ویژگیهای مهم این روش به موارد ذیل می توان اشاره کرد: دقت زیاد، هزینه بالا، مقطعی بودن آمار، امکان اطلاع گیری از جوامع کوچک به جز موارد خاص، اجرا در فواصل زمانی ۳، ۵ و یا ۱۰ ساله، وجود خطاهای غیر نمونه ای. لازم به ذکر است داده‌های سرشماری ها نیز می‌توانند تبدیل به ثبت های آماری شوند.

ب. نمونه‌گیری: به روش علمی انتخاب برخی از واحدهای آماری ، بررسی خصوصیات ، صفات و ویژگی های مورد نظر در آنها و تعمیم نتایج به جامعه با پذیرش درصدی خطا گفته می شود. از جمله مثالهایی که می توان نام برد طرح هزینه و درآمد خانوار، طرح اشتغال و بیکاری و طرح آمارگیری صنعتی.

تولید آمار در این روش معمولاً بعد از طی فرآیندی طولانی در نهایت با تکمیل پرسشنامه انجام می گیرد.

این روش دارای مسایل و مشکلاتی از جمله موارد زیر است:

استفاده از منابع مالی و انسانی قابل توجه

مقطعی بودن نتایج آماری حاصل از اجرای طرحها

مصون نماندن نتایج از خطاهای غیر نمونه گیری و نمونه گیری تأخیر زمانی در انتشار نتایج

۲. آمار ثبتي (تولید آمار با استفاده از ثبت اطلاعات در حین اجرای فعالیتهای جاری دستگاههای اجرایی)

آمارهای ثبتي آمارهایی هستند که در حین عملیات جاری و روزمره بدست می‌آیند. به سخن دیگر آمارهای ثبتي، آمارهایی هستند که از پردازش (طبقه‌بندی، مرتب کردن، محاسبات و ...) داده‌های ثبتي حاصل می‌شوند. منظور از داده‌های ثبتي، داده‌هایی هستند که در حین انجام فعالیت‌های عینی، واقعی و جاری یک سازمان و با استفاده از فرم‌ها، اسناد و مدارک جاری در داخل سازمان ثبت می‌شوند. امروزه این ثبت بصورت مکانیزه و با کمک رایانه انجام می‌شود.

در تعریف دیگری آمده است: «آمارهایی وجود دارند که براساس اسناد و مدارک و فرم‌هایی که همه روزه در حین انجام فعالیت ها و وظایف جاری هر سازمان تکمیل شده و در آنها اطلاعاتی از فعالیت های مربوط به سازمان ثبت می شود، تولید می شوند. این دسته از آمارها، آمارهای ثبتي نامیده می شوند.» (طراحی ابزار و راهکارهایی اجرایی...، ۳: ۱۳۹۲)

مشکلات موجود در تهیه و ارایه اطلاعات از طریق اول موجب شده است که دست اندرکاران تهیه و اجرای این آمارگیریها و همچنین مصرف کنندگان آمار و اطلاعات، مثل سیاست‌گذاران، مدیران و پژوهشگران جامعه به سمت تقویت تولید آمارهای ثبتي و جایگزین تدریجی آن به جای تولید آمار از طریق سرشماریها و آمارگیریهای نمونه ای گرایش پیدا کنند.

بطور خلاصه می‌توان گفت؛ آمارهای ثبتی مجموعه آمار و اطلاعاتی است که داده‌های آن مستقیماً از روی مدارک، گزارشها، اسناد و فرم‌هایی که دستگاههای مختلف بر حسب وظیفه جاری و روزمره و فعالیتی که انجام می‌دهند، تولید می‌شود.

اگر در نظام‌های آماری غیر ثبتی گردآوری آماری به صورت یک پروسه جداگانه مطرح است در این نوع از نظام آماری اساساً در کنار فعالیت جاری سازمان، گردآوری آمار صورت می‌پذیرد. به واقع این نظام آماری مراحل ثبت، انتقال داده و تولید آمار ثبتی را در پیوستگی و همبستگی با گردش کار و عملیات روزمره سازمان را سامان می‌دهد.

به سخن دیگر به عنوان نمونه باید گفت که هیچ ناشری برای کسب مجوز کتاب با هدف اولیه آمار و اطلاعات، فرم ثبت مجوز کتاب را تکمیل نمی‌کند بلکه هدف، ثبت کتاب برای اخذ مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است. بنابراین باید توجه داشت که مفهوم آمارهای ثبتی با ثبت آمار یکسان نیست. در انواع دیگر نظام‌های گردآوری داده‌ها یعنی سرشماری و نمونه‌ای نیز داده‌ها ثبت می‌شوند، در صورتی که در نظام آماری ثبتی فرایندی فراتر از ثبت داده‌ها صورت می‌گیرد.

تفاوت‌های مهم میان آمار ثبتی با سرشماری و نمونه‌ای:

سرشماری محصول مراجعه مأموران آماری به واحدهای آماری است در صورتی که آمار ثبتی محصول فرعی گردش کار و فعالیت های روزمره یک سازمان است.

سرشماری فعالیتی در زمان محدود و مقطعی است. از این منظر سرشماری نوعی عکسبرداری است. در صورتی که آمار ثبتی دائمی و همیشگی است. از این منظر آمار ثبتی نوعی فیلمبرداری است.

آمار نمونه‌ای هر چند می‌تواند دائمی باشد اما فراگیر نیست. بخشی از جامعه آماری را احصاء می‌کند و سپس مبتنی بر اصول نمونه‌گیری به جامعه آماری تعمیم داده می‌شود. در صورتی که آمار ثبتی ویژگی فراگیر را دارد. یعنی تمامی واحدهای آماری مبتنی بر نظام آماری را احصاء می‌کند.

افزون بر ویژگی فراگیر و دائمی بودن نظام آمارهای ثبتی دو ویژگی دیگر – همزمان و آنلاین – نیز دارند که با وجود این دو ویژگی به طور قطع و یقین اقلام آماری بصورت کامل ثبتی خواهند بود.

بنابراین چنانچه آماری در حین عملیات سازمانی مراحل شناسایی، ثبت، انتقال، پردازش و ارایه را اریه شود به گونه‌ای که ویژگی فراگیر و دائمی را داشته باشد، فرایند آمار ثبتی را مشمول می‌شود و اگر افزون بر این دو ویژگی، ویژگی همزمانی با رخداد و قابلیت دسترسی به صورت آنلاین را نیز داشته باشد، آن قلم تمامی مراحل و ویژگی آمار ثبتی را دارد.

در نهایت می‌توان بصورت خلاصه مولفه‌های اصلی آمارهای ثبتی را در این موارد بیان کرد:

الف) صرفه جویی در هزینه و منابع

ب) مستمر بودن تولید آمار

ج) کاهش وابستگی به طرح‌های آمارگیری

د) قابلیت دسترسی آسان

هـ) سرعت انتقال داده

و) شفافیت سازمانی

شرایط مقبولیت آمارهای ثبتی

بر اساس تعریف آمارهای ثبتی هر قلم اطلاعاتی که در جریان فعالیت یک سازمان ثبت شود، آمار ثبتی تلقی می شود، اما برای اینکه بتوان به طور رسمی به آنها استناد کرد و به عنوان اطلاعات معتبر و قابل قبول مورد استفاده کاربران مختلف اعم از خود سازمان و یا دیگر سازمانها و اشخاص حقیقی پژوهشگر قرار گیرد، لازم است دارای شرایط و ویژگیهای خاصی بوده و در فرآیند تولید آن، موارد زیر رعایت شده باشد:

داشتن يك تعريف مشخص: به این مفهوم که قلم اطلاعاتی دارای تعریف جامع و کاملی باشد و همه تولیدکنندگان و کاربران از آن تصور یکسانی داشته باشند.

ثبت در پایین ترین نقطه تولید: این نقطه معمولاً جایی است که عملیات مربوط به ثبت آن قلم اطلاعاتی رخ می دهد. پایین ترین نقطه تولید یک قلم اطلاعاتی بنا به تعریف و هدف آن می تواند تغییر کند.

ثبت به هنگام وقوع عمل: یعنی اینکه ثبت آمار و اطلاعات با وقوع عملیات آن همراه باشد و در غیراینصورت ممکن است ثبت آن به فراموشی سپرده شود و یا با انباشته شدن آمار و اطلاعاتی که باید ثبت شوند، خطر کاهش دقت آن پیش آید.

داشتن فراگرد منطقی: فراگرد هر قلم اطلاعاتی از پایین ترین سطح یعنی محل ثبت آن تا بالاترین سطح یعنی مرحله تولید نهایی می بایستی کاملاً روشن و مشخص باشد و این فراگرد جنبه رسمی و قانونی داشته باشد تا افراد نتوانند بنا به سلیقه و یا خواست خود این فراگرد را تغییر دهند. اگر در مسیر انجام کار، عملی اضافی وجود داشته باشد یا فرمهای عملیاتی از برخی مسیرهای لازم عبور نکنند و یا برخی از اطلاعات مورد نیاز در فرمها مبنای عملیاتی نداشته باشند، بتدریج اطلاعات مزبور مخدوش خواهد شد.

وجود افراد مسئول و پاسخگو: در فرمهای عملیاتی بایستی مکانی برای تایید شخص مسئول عملیات پیش بینی گردد و نیز در انتقال اقلام ثبتی به سطوح بالاتر جایگاهی برای افراد مسئول پیش بینی گردد که هم آمار و اطلاعات حاصله را کنترل نمایند و هم مسئولیت صحت آنرا بر عهده گیرند.

ویژگیهای یاد شده از ملاکهای کلی مورد قبول آمارهای ثبتی است. تعداد این ملاکها ممکن است در سازمانهای مختلف متفاوت باشد. در هر صورت در جریان ساماندهی آمارهای ثبتی سازمان لازم است این مسئله لحاظ شده و در بدو امر شرایط، ضوابط و معیارهای مقبولیت آمارهای ثبتی آن سازمان معلوم شود.

چارچوب آمارهای ثبتی

عبارت است از لیست کلیه اقلام اطلاعاتی قابل تولید وزارتخانه ها، سازمانها و نهادهای کشور.

کاربرد آمارهای ثبتی

آمارهای ثبتی دارای کاربردهایی به قرار زیر است:

اصلاح چارچوبهای آمارگیری حاصل از سرشماریها

ارزیابی چارچوبهای آمارگیری حاصل از سرشماریها

تعدیل برآوردها، شاخصها، تلفیق نتایج طرحهای آمارگیری با آمارهای ثبتی

کاهش حجم طرحهای آمارگیری

مزایای يك سیستم آماری مبتنی بر آمارهای ثبتی

با اجرای یک سیستم آماری مبتنی بر آمارهای ثبتی مزایای زیر حاصل می شود:

این سیستم امکان پایین آوردن هزینه ها، کاستن از فشار بار اضافی بر پاسخ دهندگان، استفاده های مختلف از داده های ثبتی موجود و بسیاری از امکانات آماری جدید را فراهم می کند.

سیستم مزبور دسترسی به تمام داده های سالیانه را در سطح کشور و نواحی جغرافیایی کوچکتر و زیرگروههای جمعیتی فراهم می کند.

سیستم ثبتي فعاليتهاي کوتاه مدت، فعاليتهاي چندگانه يا فعاليتهاي جانبي از قبيل اشتغال دانش آموزان و دانشجویان، داشتن دو يا چند شغل به طور همزمان و غيره را نيز ثبت مي کند.

سیستم ثبتي، كيفيت اطلاعات مربوط به اقلامي که مستلزم داشتن حافظه درازمدت يا سوابق مفصل است را نيز بهبود مي بخشد. دامنه پوشش سیستم داده های مبتنی بر آمارهای ثبتي معمولاً وسیع تر است.

این سیستم توانایی تلفیق انواع گوناگون مجموعه داده ها را فراهم می سازد. مانند خصوصیات بهداشتی و جمعیت شناختی و یا اطلاعات تجاری و جمعیت شناختی واقعی.

مشکلات مربوط به جمع آوري و توليد آمارهاي ثبتي و علل بروز آن

در جمع آوری آمارهای ثبتي نارساییهایی وجود دارد که برخی از آنها عبارتند از:

فقدان واحدهای آماری کارآمد در دستگاههای اجرایی یا واحدهای آماری فاقد کارکنان

متخصص عدم توجه کافی در خصوص آموزشهای لازم به مسئولین جمع آوری و تهیه آمار به منظور ارتقاء دانش تخصصی آنها در مراکز و استانها

نبود همکاری و ارتباطات لازم میان کارشناسان آمار دستگاهها و مرکز آمار ایران جهت انتقال تجربه

فقدان نظارت و کنترل و ارزشیابی های لازم بر تولید آمار در دستگاههای اجرایی

کم توجهی به نقش مهم آمار در بین مسئولان و تصمیم گیرندگان نهایی دستگاه اجرایی

این نارساییها موجب بروز مشکلاتی در تولید آمارهای ثبتي شده که برخی از آنها عبارتند از:

تولید آمارهای ثبتي بدون توجه به تعاریف، مفاهیم و طبقه های استاندارد

عدم صحت کافی در ثبت اطلاعات به دلیل عدم ثبت در پایین ترین سطح عملیات و یا مستند نبودن مآخذ اطلاعات

عدم سرعت کافی در ثبت اطلاعات بدلیل یکسان نبودن زمان ثبت با زمان انجام وظایف جاری سازمان

عدم صحت کافی در انتقال اطلاعات

عدم توجه به اقلام آماری مورد نیاز

عدم آرایه اطلاعات از سوی برخی مسئولین به دلیل عدم اطلاع و آگاهی از موضوع آرایه آمار به صور مختلف توسط یک سازمان

جامع نبودن پوشش موضوعی برخی اقلام آماری

ویژگیهای استقرار نظام آمارهاي ثبتي

نظام آمارهای ثبتي یک سازمان به منزله بخشی از نظام آماری کشور، نظامی است که در آن اقلام آماری مورد نیاز سازمان ها، ارگانهای برنامه ریزی کشور و متخصصین و پژوهشگران تعریف شده و توسط سازمان اجرایی مشخصی جم عآوری گردیده و به طور مستمر در فواصل زمانی از پیش تعیین شده با تعاریف مشخص از طریق فرم های مربوطه به مرکز آمار ایران انتقال می یابند.

استقرار نظام آمارهای ثبتي دارای ویژگیهایی بشرح زیر می باشند:

توليد اقلام مورد نیاز

در یک سازمان در جریان انجام فعاليتهاي لازم ممکن است هزاران قلم اطلاعاتی ایجاد شود. در نظام آمارهای ثبتي هدف نهایی، تنها جریان یافتن اقلام اطلاعاتی به مرکز است که دارای کاربرد برنامه ریزی و تصمیم گیری و یا ارزیابی عملکردها برای خود سازمان داشته و یا موردنظر برنامه های توسعه کشور بوده و یا اینکه مورد نیاز در مطالعات پژوهشی و تحقیقاتی باشد.

داشتن تعاریف و مفاهیم مشخص

نظام مورد نظر اقلام اطلاعاتی مورد نیاز و منتخب را تعریف می کند، این تعریف لازم است منطبق بر قوانین موضوعی و مصوبات، تعاریف استاندارد بین المللی و حاصل توافقی سازمانهای تولیدکننده آن قلم آماری و عمده ترین مصرف کننده اطلاعات آن اقلام باشد.

سازمان اجرایی مشخص

منظور این است که نظام مورد نظر، سازمان اجرایی لازم را جهت اجرای هماهنگ پروژه در کلیه واحدهای زمان پیش بینی کرده باشد. به عبارتی در این نظام سلسله مراتب تهیه یک قلم آمار ثبتي مشخص و تعريف شده است و قائم به ذات و تابع سلايق افراد نبوده و دارای تشکيلات منسجمی باشد.

استقرار

در این نظام، اطلاعات ثبتي عمدتاً به طور مستمر جمع آوری و به گون های طراحی می شود که سازمان بتواند اطلاعات را به صورت سریهای زمانی ارایه نماید.

فواصل زمانی از پیش تعیین شده

این فواصل قراردادی بوده و با کار کارشناسی تعیین می شود. عامل مهم در تعیین فاصله زمانی انتقال اطلاعات به مرکز، تناوب و تداوم تولید است. به عنوان مثال اگر قلم آماری مقدار خرید گندم توسط سازمان غله از روستائیان باشد، زمان ارسال یکسال تعیین می شود. اگر قلم آماری تعداد عناوین کتابهایی باشد که از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مجوز چاپ گرفت هاند، فاصله زمانی ارسال می تواند روزانه، هفتگی، ماهانه، فصلی و باشد.

انتقال اطلاعات به طریق فرم

اقدام آمارهای ثبتي ابتدا به شکل خام در جایی ثبت می شود. محل درج ممکن است واقعاً به شکل فرم بوده و یا مثلاً در دفتر ثبت شود و یا داده های اولیه در رایانه وارد شود. داده های اولیه در مراحل بعد ممکن است پالایش و یا طبقه بندی شده و در فرمهای دیگری که برای اینکار طراحی شد هاند، وارد شوند. در طراحی فرم انتقال آمار لازم است دو نکته زیر لحاظ شده باشد: نام جمع آوری کنندگان اطلاعات از پایین ترین رده تا بالاترین رده در تمام مراحل مشخص بوده و امضاء آنها مسئولیت صحت و سقم اطلاعات را به آنها واگذار کند.

فرمهای مورد استفاده به ویژه فرمهای مربوط به انتقال اطلاعات به مرکز، به گون های طراحی می شود که مکانیزاسیون سیستم امکان پذیر باشد. این فرمها طبعاً دارای سیستم کدگذاری خواهند بود که بتوان خروجی های مختلف از اطلاعات اخذ نمود.

انتقال اطلاعات به مرکز

در واقع انتقال اطلاعات تهیه شده به مرکز یکی از اهداف اصلی نظام آماری طراحی شده بوده و طبعاً زمان انتقال و شیوه انتقال آنها بسته به مورد برای هر اطلاعی در نظام مزبور تعیین می شود.

مراحل ساماندهی آمارهای ثبتي

ساماندهی آمارهای ثبتي در دستگاههای اجرایی و استقرار نظام آماری در آنها یک پروژه ملی بوده و حجم کار وسیع و گسترده ای را می طلبد.

بازنگری در شیوه های تولید و انتقال آمارهای ثبتي یکی از ضروری ترین اقداماتی است که در سالهای اخیر مورد توجه قرار گرفته و به جهت وسعت و حجم زیاد اینگونه آمارها و نتایج موجود مستلزم همکاری و مشارکت پذیری همه دستگاهها و واحدهای تابعه می باشد.

مراحل مختلف ساماندهی اقلام آمارهای ثبتي عبارت است از:

تشکیل کمیته های کاری، تعیین اعضاء و وظایف آنها، تهیه لیست اقلام آمارهای ثبتي (آمارهای قابل تولید)، ارزیابی اقلام تهیه شده و انتخاب اقلام آماری مورد نیاز، تهیه تعاریف و مفاهیم برای اقلام آماری مشخص شده، تعیین پایین ترین نقطه تولید هر قلم آماری (محل ثبت)، بررسی و اصلاح فرم های موجود و طراحی فرم های جدید، تهیه فرمهای انتقال آمار، تهیه گردش کار.

بطور خلاصه برای تبدیل آمارهای غیرثبتي به ثبتي باید مراحل زیر انجام شود:

۱. شناسایی اقلام و فرایند تولید آنها
 ۲. ثبت داده‌های مربوط به اقلام در جریان عملیات اداری و کاری
 ۳. انتقال داده‌های ثبت شده (بطور مکانیزه و ثبت رایانه‌ای)
 ۴. پردازش و آرایه آمارهای ثبتی براساس درخواست کاربران
- پیش نیازهای اصلی برای تبدیل آمارهای غیرثبتی به ثبت عبارتند از:
۱. وجود شناسنامه اقلام آماری و مشخص بودن تعاریف، صفات، واحد تولید قلم و...
 ۲. تدوین نحوه گردش کار و تدوین دستورالعمل و فرم‌های مناسب برای ثبت و انتقال داده‌های هر قلم
 ۳. دارا بودن سیستم کدگذاری کامل برای گرفتن انواع خروجی‌های مورد نیاز (مکانیزه بودن نظام)
- تذکر: تهیه و تکمیل فرم‌های اطلاعاتی و آنلاین کردن ورود داده‌ها و امکان گزارش‌گیری از مراحل تکمیلی نظام آمارهای ثبتی محسوب می‌شود.

نظام آمارهای ثبتی:

نظام آمارهای ثبتی، نظامی است که داده‌های ثبتی تولید شده در حین عملیات روزمره و جاری یک سازمان را به اطلاعات آماری مورد نیاز مصرف کنندگان تبدیل و آنها را به‌نحو مناسب انتقال دهد.

در این نظام، هدف، فعالیت‌هایی با عنوان "جمع‌آوری آمار" نیست، بلکه ثبت فعالیت‌های جاری و روزمره مرتبط با سازمان است. استفاده از فعالیت‌های جاری سازمان برای ثبت و انتقال داده‌ها و تولید آمار ثبتی به‌منظور تأمین نیاز کاربران اطلاعات، از ویژگی‌های مهم این نظام است. در این نظام، مفهوم آمارهای ثبتی با ثبت آمار یکسان نیست. به‌عنوان مثال "بارنامه" برای تولید آمار و اطلاعات تکمیل نمی‌شود بلکه مجوزی برای بارگیری، ورود، خروج یا انتقال بار است. همچنین قبض برق، آب، گاز و تلفن برای تولید آمار و اطلاعات صادر نمی‌شود بلکه هدف از صدور آن دریافت هزینه‌های مربوط به تولید و انتقال است.

ساماندهی آمارهای ثبتی:

ساماندهی آمارهای ثبتی فرایندی است که با هدف ارتقای کمی و کیفی نظام آماری، به بهبود و یا ایجاد سیستم مطلوب ثبت، انتقال و پردازش داده‌های ثبتی می‌پردازد.

آمارگیری ثبتی مبنا:

آمارگیری است که بر خلاف آمارگیری‌های سنتی جمع‌آوری اختصاصی داده (مانند سرشماری و نمونه‌گیری)؛ ندارد و از ریز داده‌های اداری Administrative micro data موجود استفاده می‌کند.

صحت آماری:

میزان انطباق داده‌های آماری با واقعیت‌ها که بواسطه رعایت اصول و ضوابط، مقررات چارچوب‌های فنی و استانداردها حاصل می‌شود.

دقت آماری:

شرایطی است که طی آن هماهنگی و انطباق لازم بین اجزا و کلان نتایج آماری برقرار می‌شود، به نحوی که با ریزبینی و تعمق در اجزاء، اشکال و ایرادی مشاهده نشود. به سخن دیگر، دقت آماری نشان دهنده فرآیندی است که منجر به کاهش ضریب ابهام و افزایش ضریب شفافیت آماری می‌شود.

تاریخچه آمارثبتی در ایران

موضوع آمارهای ثبتی در ایران تقریباً از سال 1373 در مرکز آمار ایران مطرح ولی به صورت جدی دنبال نگردید. در سال 1377 حرکتی جدید در این راستا در مرکز آمار ایران آغاز شد. هم اکنون وزارتخانه ها و دستگاههای اجرایی در جهت تهیه فهرست، تعاریف و تعیین مفاهیم، معیارها و طبقه بندی اقلام آمارهای ثبتی مشغول به فعالیت می باشند که پیشرفت کار آنها با توجه به تعداد اقلام ثبتی متفاوت است.

از سال ۱۳۹۶ مرکز آمار مدرن سازی نظام آماری به معنای ایجاد نظام آماری ثبتی مبنا را در دستور کار این سازمان قرار داده است. اما مهمترین تفاوت نظام آماری سنتی از مدرن چیست؟ طبق تعریف این سازمان «نظام آماری سنتی» دارای ویژگیهای زیر است:

وظایف ارکان و بازیگران مهم نظام و تقسیم کار ملی گاهی مبهم و متناقض است.

ساختار، قوانین و روی ههای نظام آماری متناسب با علم روز نیست.

موازی کاری، عدم هماهنگی و اتلاف منابع کشور در نظام آماری بالاست.

بار پاسخگویی زیاد است.

از منابع داد های موجود استفاده بهینه نم ی‌شود.

نظام آماری توان تولید آمارهای جدید و شاخ صهای ترکیبی را با توجه به نیازهای جدید ندارد.

کیفیت تولیدات نظام آماری مورد بررسی دقیق قرار نمی گیرد.

به همین ترتیب مهمترین ویژگیهای «نظام آماری مدرن» مبنا به شرح زیر است:

وظایف همه نقش آفرینان اصلی شفاف است و تقسیم کار ملی به خوبی انجام شده است.

ساختار نظام آماری با توجه به عصر حاضر و نیازهای کشور طراحی و اجرا شده است.

قوانین و روی ه های نظام آماری متناسب با علم روز است و تولید، پردازش و اطلاع رسانی یکپارچه نظام آماری و جریان یکطرفه داده ها به سمت سازمان ملی آمار را تضمین می کند.

منابع متناسب با رویکردهای جدید نظام آماری هزینه می شود.

بار پاسخگویی به طرز چشمگیری کاهش یافته است.

منابع داد های موجود با بالاترین بهره وری استفاده می شود.

نوآورانه در IT پیوند عمیقی میان دولت الکترونیک و نظام آماری برقرار است و روشها، تکنیکها و زیرساختهای

چارچوب معماری کسب و کار آماری استاندارد مبنا رعایت می شود.

آموزش و ظرفیت سازی مستمر صورت می گیرد و ارکان نظام آماری با یکدیگر ارتباط و تعامل منظم دارند.

آمارهای جدید و شاخ صهای ترکیبی را با توجه به نیازهای جدید کشور تولید می کند.

فقط تولیدات باکیفیت نظام آماری اجازه انتشار و استناد دارند.

دفتر آمارهای ثبتی مرکز آمار در سال ۱۳۸۶ و در سند (۳۴-WI-۴۰-۰۰) شرح خدمات طراحی استقرار نظام آمارهای ثبتی در دستگاههای

اجرایی را مشخص کرده که بطور خلاصه شامل موارد زیر است:

آمار ثبتي فاز ۱:

فعاليت ها:

شناسايي حوزه سازماني مورد بررسي و ذينفعان
شناخت اهداف، راهبردها و برنامه هاي بلندمدت و کوتاه مدت
شناسايي ارتباط هاي داخل سازمان و واحدهاي مختلف سازمان
شناخت فعاليت هاي اصلي و جاري سازمان، روال ها، قوانين و مقررات و محمل هاي قانوني مرتبط
شناسايي سيستم هاي اطلاعاتي موجود
شناسايي امكانات انفورماتيكي (سازمان خدمات IT ، بستر سخت افزاري و شبكه، بستر نرم افزاري)
شناسايي و ارزيابي نقاط ضعف و قوت وضع موجود (فرآيندها، سيستم هاي اطلاعاتي و امكانات انفورماتيكي)
روش ها:

مطالعه مستندات چارت سازماني، شرح وظائف، استراتژي سازمان، برنامه هاي سازمان و ساير مستندات موجود
تجزيه و تحليل فرآيندها و نيازهاي اطلاعاتي
شرح خدمات:

گزارش اين مرحله شامل دو گزارش " شناخت وضع موجود " و " تجزيه و تحليل " به شرح زير است:
گزارش شناخت وضع موجود:

سازمان و چاپ چارت فعلي، ماموريتها، اهداف، استراتژي ها، برنامه هاي سازماني و محمل هاي قانوني سازمان
تعيين و تدوين ارتباط نيازهاي اطلاعاتي و آماري با فرآيندها و سيستم هاي موجود
معرفي و مشخصات سيستم هاي کاربردي موجود (تهيه شناسنامه)
معرفي وضع موجود زير ساخت فناوري اطلاعات (سازمان خدمات IT ، بستر سخت افزاري و شبكه، بستر نرم افزاري)
گزارش تجزيه و تحليل :
بخش تجزيه و تحليل فرآيندها:
معرفي روش تحليل

تعيين نقاط قوت و ضعف وضع موجود سيستم ها و فرآيندها (از نظر عوامل ملي مثل عملکرد، بهبود، تكنولوجي، ثبتي و غير ثبتي
اطلاعات و آمار و عوامل محدوديت ساز و ...)
بخش تحليل سيستم هاي اطلاعاتي موجود:
تحليل نقاط قوت و ضعف سيستم هاي کاربردي موجود (به لحاظ عملکرد، پاسخگويي به نيازهاي اطلاعاتي، تكنولوجي و قابليت
استفاده و ...)

بخش تحليل نيازهاي اطلاعاتي:

تهيه فهرست موجوديت هاي اطلاعاتي (Entity)

تحليل وضع موجود و بررسي امكان توليد نيازهاي اطلاعاتي به روش ثبتي (توليد حين عمليات جاري در فرآيندها) و غير ثبتي
تهيه فهرست نهايي و طبقه بندي نيازهاي اطلاعاتي و آماري (با لحاظ تعاريف مجموعه اي ، ارتباط با فرآيندها)
بخش تحليل زير ساخت فناوري اطلاعات:

آمار سرانه امكانات سخت افزاري و پراكندگي آن در واحدهاي سازمان
وضعيت تخصص نيروي انساني مرتبط با فناوري اطلاعات
نقاط قوت و ضعف زير ساخت هاي نرم افزاري، سخت افزاري و شبكه ها
ارائه طرح مطلوب :

فعاليت ها:

بررسی و ارائه پیشنهادات برای تغییر فرآیندها از وضع موجود به وضع مطلوب
شناسایی سیستم های اطلاعاتی - عملیاتی مطلوب و طراحی کلی آن
شناسایی ارتباط بین نیازهای اطلاعاتی (که شامل اقلام آمارهای ثبتی نیز می شود) با سیستم های شناسایی شده و فرآیندها
تدوین طرح فنی تکنولوژی بستر IT (نرم افزار، سخت افزار، شبکه) برای اجرای سیستم های پیشنهادی
روش ها :

آنالیز و تحلیل و طراحی و توسعه سیستم ها
بهبود فرآیندهای سازمان
جلسات بررسی پیشنهادات با نخبگان مرتبط فرآیندها در سازمان (Brain Storming)
شرح خدمات :

گزارش فرآیندهای مطلوب (نمودار تجزیه فرآیندها و ابتکارات و راه حل ها و توصیه های بهبود آنها شامل عوامل توانمندساز و
تغییرات در محدوده پروژه و سازمان و ارائه مدل بصری فرآیندهای پیشنهادی)
گزارش طراحی کلی سیستم های اطلاعاتی و عملیاتی پیشنهادی شامل :
- فهرست سیستم های پیشنهادی و مغایرت با سیستم های وضع موجود
- تدوین ارتباط نیازهای اطلاعاتی شناسایی شده در مرحله قبل (که شامل آمارهای ثبتی نیز می باشد) با سیستم های
پیشنهادی
برنامه گذار (طرح انتقال) از وضع موجود به وضع مطلوب :
فعالیت ها :

شناسایی سازمان پیشنهادی (نقش ها و مسوولیت ها) برای اجرای فاز دوم
ارائه طرح اولویت بندی اجرای فاز دوم
روش : آنالیز فاصله (GAP Analysis) و ارزیابی و تطبیق
شرح خدمات :

مسیر طرح انتقال از وضع موجود به وضع مطلوب
برنامه انتقال (اولویتها در پیاده سازی سیستم ها و برآورد زمان)
شناسایی مخاطرات و مدیریت آنها در فاز پیاده سازی
استراتژی اجرا (برون سپاری، سازمان پیشنهادی پروژه در فاز ۲ و ...)
RFP های سیستم های پیشنهادی بر اساس استاندارد الگوی نماتن (نظام مهندسی و استانداردهای تولید
نرم افزار)

آمار ثبتی فاز ۲

هدف : طراحی و ساخت و استقرار سیستم های نظام آمارهای ثبتی در دستگاههای اجرایی
در این قسمت شرح خدمات انجام کار شامل مراحل زیر تشریح می شوند:
نهایی کردن نیازها و مشخصات سیستم :

در این مرحله نیازمندی های ارائه شده از اسناد فاز ۱ به دقت مطالعه شده و در صورت وجود ابهام و احیاناً نظرات تکمیلی،
اقدام به کامل کردن نیازمندی های سیستم با همکاری نمایندگان کارفرما می شود. در این بخش سند نهایی شده نیازها که
چهارچوب سیستم را تعیین می نماید، تهیه می شود.
تهیه نمونه برنامه :

در این مرحله براساس چهارچوب هر سیستم، نمونه برنامه تهیه می شود که در برگیرنده کلیه فعالیت های مربوط به سیستم می باشد. این نمونه برنامه شامل کلیه فرم های ورودی و خروجی به صورت مدلی از سیستم ارائه می شود. همچنین این نرم افزار بدون اتصال به بانک اطلاعاتی بوده و صرفا معرف سرویس های سیستم می باشد.

پس از تهیه نمونه برنامه هر سیستم، نمونه برنامه ها برای نمایندگان کارفرما ارائه می شود و نقطه نظرات تکمیلی نمایندگان کارفرما اخذ می گردد. در این مرحله نمایندگان کارفرما بایستی نمونه برنامه را بررسی و تایید نمایند. طراحی تفصیلی سیستم ها:

در این مرحله طراحی تفصیلی سیستم انجام می شود. طراحی لایه داده ها با استفاده از مدل سازی داده و نمودار ارتباط بین موجودیت ها (Entity Relational Diagram) که معرف پایگاه اطلاعاتی است. طراحی لایه واسط کاربران که در تعامل با نمایندگان کارفرما بر روی نمونه سیستم نهایی میشود. طراحی لایه کسب و کار سیستم که معرف عملیات سیستم می باشد. در این مرحله به منظور انجام طراحی سیستم از ابزار طراحی (Case Tools) استفاده می شود که می بایست خروجی های مورد نظر در طراحی هر سیستم را از آن تهیه نمود. پیاده سازی سیستم ها:

در این مرحله، برنامه نویسی سیستم ها با توجه به مستندات طراحی انجام می گیرد. برنامه های نرم افزاری در محیط انتخاب شده پیاده سازی خواهند شد. در این مرحله پایگان اطلاعاتی، لایه واسط کاربران شامل فرم های ورودی و خروجی و ... و لایه کسب و کار سیستم در محیط انتخابی توسعه سیستم ساخته می شوند. در این مرحله تست در حین توسعه نیز برای هر سیستم توسط پیمانکار انجام خواهد شد. نصب، آموزش و راه اندازی سیستم:

در این مرحله پس از پیاده سازی و تست، سیستم در محل کارفرما نصب شده و همزمان برنامه آموزش نیز از طرف پیمانکار ارائه می گردد و مطابق با آن آموزش کاربران نیز انجام می شود. در ارتباط با آموزش مورد نیاز در بخش بعدی توضیحاتی ارائه شده است.

هر کدام از مراحل کار فرآورده های جداگانه ای داند که در جدول زیر به تفکیک هر مرحله آمده است.

تاریخچه پژوهش

پژوهشکده آمار مرکز آمار در سال ۱۳۹۲ تحقیقی با عنوان «طراحی ابزار و راهکار اجرایی ارزیابی و اندازه گیری کیفیت آمارهای ثبتی» انجام داده است که خلاصه آن به شرح زیر است:

این تحقیق با هدف ارزیابی کیفیت اقلام آمار ثبتی تولید شده در برخی از دستگاه های اجرایی با استفاده از این ابزار پرداخته شده و در نهایت راهکارهایی برای ارتقای ابزار مذکور ارائه شده است. این تحقیق از چهار بخش اصلی تشکیل شده است. ۱. کلیات ۲. حوزه های کاری نظام آمارهای ثبتی ۳. ارزیابی کیفیت اقلام آمار ثبتی تولید شده در دستگاه های اجرایی ۴. ارتقای ابزار اندازه گیری کیفیت.

در بخش اول مطالب زیر ارایه شده است:

مروری بر آمارهای ثبتی و کیفیت آن

به عنوان مثال اداره های دولتی را در نظر بگیرید. این اداره ها بخشی به عنوان امور کارکنان دارند که در آن اطلاعات مربوط به نیروی انسانی از جمله جنسیت، مدرک تحصیلی، سابقه کار، نوع همکاری (استخدام رسمی، پیمانکاری، قراردادی) ثبت و بایگانی می شود. اگر اداره آمار به تعداد کارکنان بخش دولتی به تفکیک جنسیت، مدرک تحصیلی، سابقه کار و نوع استخدام نیاز داشته باشد، لازم به اجرای سرشماری نیست. کافی است که این اطلاعات را از امور کارکنان تک تک اداره های دولتی دریافت و جمع بندی کند و آمار کل را به دست آورد. به آمارهایی که از این طریق به دست می آیند، آمارهای ثبتی گفته می شوند.

آمارهای ثبتی آمارهایی هستند که از پردازش (طبقه بندی، مرتب کردن، محاسبات و تلخیص) داده های ثبتی حاصل می شوند. منظور از داده های ثبتی، داده هایی است که در حین انجام فعالیت های عینی، واقعی و جاری یک سازمان و با استفاده از فرم ها، اسناد، مدارک و فایل های کامپیوتری جاری در داخل سازمان، ثبت می شوند.

آمارهای قابل تولید به روش ثبتی

برای رسیدن به یک قلم آمار ثبتی، نیازمند ثبت داده های متناظر آن قلم آماری هستیم. به عنوان مثال برای دستیابی به آمار « تعداد کارکنان به تفکیک سن و تحصیل »، نیازمند ثبت داده های « تاریخ تولد » و « میزان تحصیل » در پرونده استخدامی هر یک از کارکنان هستیم... تعریف داده ها و آمارهای ثبتی، داده ها و آمارهایی را پوشش می دهد که قابلیت تولید به روش ثبتی را دارند. برای تشخیص آنها می توان به ملاک های زیر توجه کرد.

برخورداری از تعریف مشخص، روشن و بدون ابهام

امکان ثبت داده ها در پایین ترین نقطه

امکان ثبت داده ها به هنگام وقوع عمل

داشتن فرآیند (گردش کار) منطقی

امکان ثبت افزایش ها و همچنین کاهش ها

وجود افراد مسوول و پاسخگو

در بخش دوم مطالب زیر آمده است:

در بحث آمارهای ثبتی ۵ حوزه کاری وجود دارند که عبارتند از : شناسایی، ثبت، انتقال، پردازش و آرایه

الف - شناسایی

برای ایجاد هر نظام اطلاعاتی باید در ابتدا نیازها را شناسایی کرد. این نیازها شامل شناسایی کاربران، اطلاعات و آمار مورد نیاز آنها، فرآیندها و سیستم های تولید کننده این آمار، تعاریف و مفاهیم مربوطه، استانداردهای مربوط به ثبت و انتشار چه از نظر زمانی و چه مکانی، روش و واحد اندازه گیری، تفکیک ها و طبقه بندی های بین المللی می شود. در واقع این حوزه کاری به فراداده های آماری مرتبط می شود.

فراداده ها، داده هایی هستند که برای تولید مناسب و استفاده از داده هایی که درباره آنها اطلاع رسانی میشود، لازمند.

در مثال زیر اهمیت فراداده به وضوح مشاهده می شود.

مثال: سال ها پیش وقتی که دانشگاه جان هاپکینز آغاز به پذیرش دانشجوی زن کرد، مطلبی غیر منتظره گزارش نمود: « ۳۳/۳۳٪ زنان دانشگاه جان هاپکینز با اعضای هیات علمی دانشگاه ازدواج کرده اند».

ارقام خام موضوع را برعکس کرد. در آن زمان در دانشگاه مذکور فقط ۳ زن دانشجو وجود داشت و یکی از آنها با یکی از اعضای هیات علمی دانشگاه ازدواج کرده بود. در واقع اگر تعداد دانشجویان زن در گزارش اعلام شده بود، این نتیجه گیری چندان هم غیر منتظره نبود.

طراحی سوالات مرتبط با حوزه شناسایی

اولین مساله در حوزه شناسایی پوشش قلم مربوطه است. بدین منظور که آیا عنوان انتخابی برای قلم آماری مورد نظر تمامی رخدادهای مربوطه را تحت پوشش قرار می دهد؟ آیا تمامی افرادی که نسبت به ثبت قلم مورد نظر اقدام می کنند، همچنین تمامی کاربران برداشت یکسانی از عنوان آن دارند؟

به عنوان مثال در مورد قلم « تعداد دانشجویان ایرانی خارج از کشور»، در واقع آمار دانشجویانی که تحت پوشش وزارت امور خارجه یا وزارت علوم هستند موجود است و این آمار تعداد تمام دانشجویان ایرانی که در خارج از کشور تحصیل می کنند را شامل نمی شود. به عبارت دیگر عنوان قلم مذکور، پوشش آن را مشخص نمی کند و بهتر است برای این قلم عنوان « تعداد دانشجویان ایرانی خارج از کشور تحت پوشش دولت » ذکر گردد. به عنوان مثالی دیگر « تعداد حوادث ناشی از کار » است که در واقع عنوان

صحیح قلم باید به « تعداد حوادث ثبت شده ناشی از کار » اصلاح شود. در چنین مواقعی باید عنوان قلم اصلاح شود و یا نوع پوشش قلم به صورت فراداده به کاربر ارائه گردد.

مثال دیگری که می توان در این قسمت عنوان کرد قلم « تعداد دامداری ها » می باشد، که در واقع آماری که به صورت ثبتی وجود دارد تعداد دامداری های دارای پروانه بهره برداری می باشد و این آمار فقط دامداری های صنعتی را شامل می شود و شامل دامداری های سنتی نیست. در صورتی که دامداری های صنعتی تقریباً ۳۰٪ کل دامداری ها را شامل می شوند. در نتیجه آمار ثبتی موجود کل دامداری های کشور را تحت پوشش قرار نمی دهد.

با توجه به موارد ذکر شده در حوزه شناسایی، سولاتی که از اهمیت ویژه ای در ارزیابی کیفیت آمارهای ثبتی برخوردار می باشند عبارتند از :

آیا عنوان قلم تمامی رخدادهای مربوطه را پوشش می دهد؟

تعاریف و مفاهیم در چه وضعیتی است ؟

آیا استانداردها و قراردادهای مشترک در مورد زمان (از قبیل سری زمانی، بازه زمانی و مقطع زمانی) برای ثبت قلم آماری مذکور رعایت می شود ؟

ب - ثبت

مهمترین فعالیت در این حوزه کاری آن است که داده های مربوط به اقلام اطلاعاتی مورد نیاز را که در جریان عملیات شناسایی شده اند، ثبت کنیم.

این حوزه، مهم ترین حوزه کاری آمارهای ثبتی می باشد. نکته قابل تامل در این مبحث، این است که « مفهوم آمارهای ثبتی با ثبت آمار یکسان نیست ». به بیان دیگر اگر در فرآیند انجام یک عملیات، تعدادی داده ثبت شده در فرم های جداگانه بایگانی شوند، در واقع فقط ثبت آمار صورت گرفته است و هیچ گونه آمار ثبتی تولید نشده است. حال اگر این داده ها تجمیع شده و بتوان آنها را در کنار یکدیگر قرار داد، به اصطلاح اگر داده ها به نحو مناسب انتقال داده شده و پردازش شوند، آمار ثبتی تولید می شود که قابل استفاده در نظام آمارهای ثبتی است. یکی از ویژگی های آمارهای قابل تولید به روش ثبتی، امکان ثبت داده ها در پایین ترین نقطه است. منظور از پایین ترین نقطه، جایی است که عملیات مربوط به آن قلم آماری انجام می شود. نکته حایز اهمیت این است که می بایست عملیات ثبت در این نقطه به طور کامل انجام شود.

به عنوان مثال عملیات ثبت در شماره گذاری وسایل نقلیه در پایین ترین نقطه، یعنی همان جایی که عمل شماره گذاری انجام می شود، صورت می گیرد.

در فرآیند ثبت نام دانشجو، در مراحل مختلف این فرآیند داده های متفاوتی ثبت می شوند. زمانی که داوطلبان فرم ثبت نام برای شرکت در آزمون را تکمیل می کنند، آمار و اطلاعات مربوط به «تعداد داوطلبان» به دست می آید.

به عنوان مثالی دیگر؛ در ایستگاه های هواشناسی ثبت اطلاعات به دو روش انجام می شود. در برخی از ایستگاه ها عملیات ثبت به صورت مکانیزه می باشد. یعنی رکوردها از ایستگاه مستقیماً وارد سیستم می شوند. مثلاً دستگاه باران سنج یا بادسنج به طور خودکار در زمان های تعیین شده رکورد مربوطه را به سیستم منتقل می کنند. ولی در روش دوم که به صورت دستی است، می بایست متصدی مربوطه در زمان های تعیین شده به ایستگاه رفته و اعداد مربوط به دستگاه ها را بخواند و وارد سیستم نماید. در این روش احتمال بروز خطا زیاد است. ممکن است متصدی مذکور در برخی مواقع براساس تجربیات خود رکوردهایی را ثبت نماید و از رفتن به ایستگاه اجتناب کند و یا فاصله زمانی که بین خواندن اطلاعات و ورود آنها به سیستم به وجود می آیند نیز یکی دیگر از دلایل وجود خطا در این شیوه می باشد. پس باید سیستم های اطلاعاتی به گونه ای طراحی شوند که ورود اطلاعات به سیستم همزمان با انجام عملیات ثبت صورت گیرد. به عبارت دیگر لازم است ثبت داده ها با وقوع عملیات همزمان باشد. در غیر این صورت ممکن است ثبت آن به فراموشی سپرده شود و یا با انباشته شدن داده هایی که باید ثبت شوند خطر کاهش دقت پیش آید. نکته قابل توجه دیگر این است که فرآیند تولید قلم آماری باید به گونه ای طراحی شود که علاوه بر ثبت افزایش ها، کاهش داده ها را نیز ثبت کند. برای روشن شدن مطلب مثالی را ذکر می کنیم. در فرآیند ثبت خودروهای شماره گذاری شده، زمانی که

خودرویی تولید می شود و به آن شماره پلاک اختصاص می یابد، یک رکورد جدید در سیستم ثبت می شود. به همین ترتیب می بایست در مقابل، فرآیند به گونه ای طراحی شود که وقتی یک خودرو قابلیت خود را از دست می دهد، از سیستم حذف شود و تعداد خودروهای شماره گذاری شده، یک رقم کاهش یابد.

طراحی فرم های عملیاتی ثبت رکوردها باید به گونه ای باشد که تمامی اطلاعات مورد نیاز در یک فرایند، از طریق فرم های عملیاتی به دست آید.

نکته قابل تامل دیگر این است که برخی از اقلام به طور موازی و همزمان در چندین سازمان تولید می شود، در صورتی که فقط یکی از آنها الزام قانونی ثبت داده های مربوط به آن قلم را دارد. بنابراین سازمان متولی تولید یک قلم آمار ثبتی، باید طبق قانون و براساس محمل های قانونی معینی وظیفه ثبت داده های مربوط به آن قلم را بر عهده داشته باشد. ثبت قلم توسط چندین سازمان علاوه بر اینکه هزینه های هنگفتی را در بردارد، موجب تناقض در آمارهای ارائه شده توسط سازمان های مختلف نیز می گردد. با توجه به موارد ذکر شده در حوزه ثبت، سولاتی که از اهمیت ویژه ای در ارزیابی کیفیت آمارهای ثبتی برخوردار می باشند، عبارتند از :

آیا داده های ثبتی مربوط به قلم آماری ارائه شده در پایین ترین نقطه ثبت می شوند؟

آیا داده های ثبتی مربوط به قلم آماری به هنگام وقوع عملیات ثبت می شوند؟

آیا ورود اطلاعات به سیستم همزمان با انجام عملیات ثبت صورت می گیرد؟

آیا فراگرد تولید قلم آماری ارائه شده از پایین ترین نقطه تا بالاترین سطح منطقی به نظر می رسد؟

آیا عمل ثبت در فرآیند تولید، توسط افراد مسوول و پاسخگو انجام می شود؟

آیا فرم های عملیاتی که در فرآیند تولید اقلام آماری به کار می روند برای تامین اطلاعات مورد نیاز طراحی مناسبی دارند؟

آیا برای کنترل و تایید صحت ثبت در مراحل مختلف، مکانیزمی وجود دارد؟

آیا الزامات قانونی برای ثبت داده های مربوط به اقلام آماری وجود دارد؟

ج - انتقال

داده های ثبت شده باید از مسیرهای معین و مشخص منتقل شوند. این انتقال می تواند با اهداف گوناگونی انجام شود. در فرم های عملیاتی موجود در حوزه انتقال نیز باید مکانی برای تایید شخص مسوول پیش بینی گردد تا در مراحل انتقال به سطوح بالاتر، این افراد داده ها را کنترل نموده و مسوولیت درستی آنها را بر عهده گیرند. به این ترتیب بروز هر نوع مشکلی در انتقال داده ها قابل پی گیری خواهد بود. بنابراین داده ای که در طی یک فرآیند تولید و ثبت می شود، پس از طی مراحل چون تجمیع، به سطوح بالاتر منتقل می شود که در این فرآیند باید امنیت اطلاعات رعایت شود.

نکته دیگری که باید مورد توجه قرار گیرد، این است که داده های ثبتی تولید شده می بایست از مسیرهای مناسب به سطوح بالاتر منتقل شوند. به طور مثال فرض کنید داده های ثبتی در یک فرآیند تولید به صورت دستی در فرم های کاغذی ثبت شده و پس از مدت زمانی این فرم ها به محل دیگری منتقل شده و توسط شخص دیگری واحد سیستم شود، قطعاً میزان بروز خطا در این مسیر انتقال بسیار زیاد می باشد و با یک سیستم تحت وب آنلاین قابل مقایسه نیست. البته اگر شرایط موجود به گونه ای است که نمی توان داده ها را تحت وب انتقال داد، باید مسیر انتقال طوری طراحی شود که امنیت لازم برای داده ها فراهم گردد. با توجه به موارد ذکر شده در حوزه انتقال، سولاتی که از اهمیت ویژه ای در ارزیابی کیفیت آمارهای ثبتی برخوردار می باشند عبارتند از :

آیا عمل انتقال در فرآیند تولید توسط افراد مسوول و پاسخگو انجام می شود؟

آیا داده های ثبتی تولید شده از مسیرهای مناسب به سطوح بالاتر منتقل می شوند؟

آیا در مسیر انتقال، هر ایستگاه وظایف خود (از قبیل کنترل، تجمیع درست یا اقدام به موقع برای انتقال اطلاعات) را به خوبی انجام می دهد؟

آیا تکنولوژی انتقال متناسب با قلم آماری و اهمیت و فرآیند تولید آن می باشد؟

آیا امنیت داده ها و اطلاعات هنگام انتقال رعایت می شود؟

د - پردازش

پردازش داده ها، برای رسیدن به نیازهای نهایی و بر طبق ملاک های پیش بینی شده انجام می گیرد. پس از اینکه داده های ثبتي گردآوری شدند، می بایست روی آنها پردازش های لازم صورت گیرد تا تبدیل به آمار ثبتي شده و در قالب گزارش های مورد نیاز ارایه شوند. به عبارت دیگر برای این که بتوان از داده های ثبتي تجمیع شده، آمارهای گوناگون با تفکیک های مختلف ارائه داد، باید پردازش های لازم روی داده ها صورت پذیرد. به عنوان مثال، فیلتر کردن اطلاعات یا تجمیع اطلاعات ثبت شده توسط چندین منبع، به شیوه پردازش مربوط می شود.

ه - ارایه

آمارهای ثبتي باید بر طبق درخواست کاربران به آنها ارائه گردد. آنچه در این حوزه کاری مطرح می باشد، نیاز کاربر است. یعنی در این مرحله از ارزیابی کیفیت آمارهای ثبتي باید بتوانیم به سوالات زیر پاسخ دهیم:

- آیا امکان ارائه گزارش های گرافیکی و تحلیلی وجود دارد ؟
- آیا مراحل دستی (غیر مکانیزه) در ارایه گزارش وجود دارد؟
- آیا شکل و محتوای گزارش های خروجی مناسب و کارا می باشند؟
- آیا سطوح دسترسی افراد به آمار و گزارش های خروجی تعریف شده است ؟
- آیا تفکیک های ارائه شده در گزارش های خروجی کافی و مناسب می باشد؟
- ابعاد کیفیت آمارهای ثبتي و انطباق آنها با سوالات چک لیست
- سوالاتی که برای چک لیست در نظر گرفته ایم، ۵ حوزه فوق الذکر را پوشش می دهد و با پاسخگویی به این سوالات وضعیت حوزه های مورد نظر به راحتی ارزیابی می شود.
- آیا داده های ثبتي مربوط به قلم آماری ارائه شده در پایین ترین نقطه ثبت می شوند؟
- آیا داده های ثبتي مربوط به قلم آماری به هنگام وقوع عملیات ثبت می شوند؟
- آیا ورود اطلاعات به سیستم همزمان با انجام عملیات ثبت صورت می گیرد؟
- آیا عنوان قلم تمامی رخدادهای مربوطه را پوشش می دهد؟

وضعیت آمارهای ثبتی در وزارت فرهنگ

موضوع ساماندهی نظام آمارهای ثبتی از مباحث بسیار مهم در مجموعه نظام آماری کشور است. مرکز آمار ایران، به عنوان متولی آمار کشور، در سال 1377 طرح پیشنهادی استقرار نظام آمارهای ثبتی در داخل دستگاهها را به سازمانها و وزارتخانه های مختلف ارسال نمود. استقرار نظام آمارهای ثبتی در دستگاههای اجرایی با مصوبه شماره 79 هیات محترم وزیران شتاب بیشتری گرفت. کمیته های آمار بخشی بعنوان یکی از ارکان نظام آماری کشور به منظور ساماندهی فعالیتها و انعکاس نیازهای آماری، در وزارتخان هها و دستگاههای اجرایی تشکیل شده اند. یکی از وظایف کمیته های آماری بخشی، نظارت در پیاده سازی و راهاندازی نظام تولید آمارهای ثبتی با همکاری مرکز آمار ایران می باشد. مراحل تولید آمارهای ثبتی بصورت تعیین اقلام، استاندارد نمودن تعاریف، انتخاب شیوه های مناسب ثبت، انتقال و ذخیره سازی اقلام، همچنین نظارت بر اجرای ساماندهی آنها می باشد.

در راستای تعیین مهمترین اقلام آماری مورد نیاز برنامه توسعه کشور به عنوان اولین عامل استقرار نظام آمارهای ثبتی، کمیته های آمار بخشی با تشکیل گروههای تخصصی به بررسی اقلام آمارهای ثبتی مورد نیاز برنامه توسعه، پیشنهادی اولیه مرکز آمار ایران اقدام نمودند.

در سال 1379 با تصویب مصوبه شماره 49870 مورخ ۱۳۷۹/۲/۳ در رابطه با ملزم شدن دستگاههای اجرایی برای ساماندهی آمارهای ثبتی با هماهنگی مرکز آمار ایران و تشکیل کمیته های بخشی و فنی در تمامی دستگاههای اجرایی، ساماندهی آمارهای ثبتی در 26 دستگاه اجرایی به صورت رسمی و فراگیر با تصویب 4715 قلم ثبتی مورد نیاز برنامه های توسعه در شورای عالی آمار، آغاز شد در نهایت تعداد اقلام مصوب در شورای عالی آمار به 4832 قلم ثبتی در 31 دستگاه اجرایی رسید.

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز از همان سال اقدام - ۱۳۷۹ - نسبت به ساماندهی اقلام ثبتی اقدام کرد که مهمترین اقدام آن راه اندازی سامانه فرابر بود که در ادامه گزارش وضعیت موجود آن ارایه خواهد شد.

اقلام آماری معاونت اموری فرهنگی

ردیف	عنوان قلم	واحد سنجش	نحوه استخراج
۱	تعداد عناوین کتاب های منتشر شده	عنوان	ثبتی
۲	شمارگان کتابهای منتشر شده	هزار نسخه	ثبتی
۳	تعداد صفحات کتاب های منتشر شده	صفحه	ثبتی
۴	بهای کتاب های منتشر شده	میلیون ریال	ثبتی
۵	تعداد پدیدآورندگان	نفر	ثبتی
۶	تعداد ناشران	ناشر	ثبتی
۷	تعداد فصلنامه های نقد کتاب	نسخه	ثبتی
۸	شمارگان فصلنامه های نقد کتاب	نسخه	ثبتی
۹	تعداد عناوین کتابهای برگزیده جشنواره های فرهنگی برگزار شده	عنوان	ثبتی
۱۰	تعداد عناوین کتابهای شایسته تقدیر جشنواره های فرهنگی برگزار شده	عنوان	ثبتی
۱۱	تعداد ناشران به تفکیک تعداد عناوین کتاب های منتشر شده در سال	ناشر	ثبتی
۱۲	تعداد عناوین کتابهای برگزیده	عنوان	ثبتی
۱۳	تعداد آثار بررسی شده برای انتخاب کتاب ارزشمند	اثر	ثبتی
۱۴	تعداد آثار ارزشمند برگزیده	اثر	ثبتی
۱۵	تعداد عناوین کتاب های ارزشمند حمایت شده	عنوان	ثبتی
۱۶	تعداد طرح های فرهنگی	طرح	ثبتی
۱۷	تعداد مطالعات و پژوهش های فرهنگی حمایت شده	مورد	ثبتی
۱۸	تعداد مراسم فرهنگی برگزار شده	مراسم	ثبتی
۱۹	تعداد مجوزهای صادر شده برای فعالیتهای فرهنگی	مجوز	ثبتی
۲۰	تعداد شایستگان تقدیر جشنواره های فرهنگی برگزار شده	نفر	ثبتی
۲۱	میزان مصرف کاغذ کتابهای منتشر شده	تن	ثبتی
۲۲	تعداد عناوین کتابهای خریداری شده از محل کمک های فرهنگی	عنوان	ثبتی
۲۳	شمارگان کتابهای خریداری شده از محل کمک های فرهنگی	نسخه	ثبتی
۲۴	میزان اعتبارات کمکهای فرهنگی اختصاص داده شده به کتاب	میلیون ریال	ثبتی
۲۵	شمارگان کتابهای صادر شده به خارج از کشور	هزار نسخه	ثبتی
۲۶	تعداد عناوین کتاب های صادر شده به خارج از کشور	عنوان	ثبتی
۲۷	تعداد ناشران برگزیده سال	ناشر	ثبتی
۲۸	تعداد پروانه نشر صادر شده کتاب	پروانه	ثبتی
۲۹	تعداد مجوزهای صادر شده پیش از انتشار کتاب	مجوز	ثبتی
۳۰	تعداد تقاضای ثبت شده نشر کتاب	مورد	ثبتی
۳۱	تعداد برگزیدگان مراسم و جشنواره های فرهنگی برگزار شده	نفر	غیرثبتی
۳۲	تعداد نمایشگاه های کتاب برگزار شده	نمایشگاه	غیرثبتی
۳۳	تعداد دفعات حضور در نمایشگاه های کتاب برگزار شده در خارج از کشور	دفعه	غیرثبتی
۳۴	تعداد عناوین کتاب عرضه شده در نمایشگاه های کتاب	عنوان	غیرثبتی
۳۵	تعداد ناشران شرکت کننده در نمایشگاه	ناشر	غیرثبتی
۳۶	میزان اعتبارات بن کتاب توزیع شده نمایشگاه های کتاب	میلیون ریال	غیرثبتی
۳۷	تعداد برنامه های جنبی برگزار شده در نمایشگاه های کتاب	برنامه	غیرثبتی

میزان فروش کتاب در نمایشگاه های کتاب استانی	۳۸
مجموع مبلغ پشت جلد کتابهای صادر شده به خارج از کشور	۳۹
میلیون ریال	میلیون ریال
غیر ثبتی	غیر ثبتی

اقلام آماری معاونت اموری فرهنگی			
ردیف	عنوان قلم	واحد سنجش	نحوه استخراج
۴۰	تعداد عناوین کتاب های وارد شده به کشور	عنوان	غیر ثبتی
۴۱	شمارگان کتاب های وارد شده به کشور	هزار نسخه	غیر ثبتی
۴۲	تعداد برگزیدگان نشر کتاب	نفر	غیر ثبتی

اقلام پیشنهادی معاونت امور فرهنگی

ردیف	عنوان قلم	واحد سنجش
۱	تعداد انجمن‌ها، تشکل‌ها و صنوف فرهنگی (تعداد تشکل‌ها و)	تشکل / انجمن
۲	تعداد اعضای انجمن‌ها، تشکل‌ها و صنوف فرهنگی	نفر
۳	میزان درآمد فعالان نشر	میلیون ریال
۴	تعداد شاغلان صنعت نشر	نفر
۵	تعداد عناوین کتاب‌های پر فروش (به تفکیک موضوعی، استانی، دوره زمانی (ماه، فصل، سال)	عنوان
۶	تعداد شاغلان بیمه شده	نفر
۷	تعداد کتاب فروشی‌ها	باب
۸	بهای کتاب‌های فروخته شده	میلیون ریال
۹	عناوین کتابهای فارسی ترجمه شده به زبانهای خارجی	عنوان
۱۰	تعداد کشورهایی که آثار نویسندگان در آنجا منتشر شده است	مورد
۱۱	میزان حمایت از خرید کتاب‌های خارجی توسط دانشجویان، اساتید و...از نمایشگاه بین‌المللی کتاب در داخل کشور	میلیون ریال
۱۲	کمک به مصرف‌کنندگان کتاب در سایر اقشار از طریق انتشار کارت اعتباری یا بن ارزشی خرید کتاب در نمایشگاه کتاب تهران	
۱۳	کمک به مصرف‌کنندگان کتاب از طریق تخفیف در بهای کتاب در زمان برگزاری نمایشگاه کتاب استانی و تخصصی	مورد
۱۴	کمک به خرید کتاب برای تقویت کتابخانه‌ها و مؤسسات فرهنگی و پژوهشی غیردولتی	مورد
۱۵	کمک به انتشار آثار ارزشمند	
۱۶	یارانه طرح‌های فصلی از طریق کتابفروشی‌های کشور	میلیون ریال
۱۷	حمایت از حضور بین‌المللی صنعت نشر و کتاب	
۱۸	کمک به برگزاری نمایشگاه‌های کتاب استانی	
۱۹	کمک به برگزاری نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران	
۲۰	تعداد عناوین کتابهای اهدا شده به مراکز فرهنگی و کتابخانه‌های مساجد کشور	عنوان
۲۱	شمارگان کتابهای اهدا شده به مراکز فرهنگی و کتابخانه‌های مساجد کشور	هزار نسخه
۲۲	تعداد عنوان کتاب‌های مصوب شورای حمایت از انتشار آثار ایرانی به زبان‌های دیگر (گرنه)؛ اقدام جدیدی است که از سال گذشته در معاونت شکل گرفته و برای ناشران و پدیدآورندگان می‌تواند مفید باشد	عنوان
۲۳	تعداد عنوان کتاب گویا (ویژه نابینایان) خریداری و فروخته شده	عنوان
۲۴	میزان اعتبارات کمک‌های فرهنگی اختصاص داده شده به کتاب (چون این قلم عبارت کلی است پیشنهاد می‌کنم بر اساس سرفصل‌های بودجه به اقلام ذیل تقسیم شود)	میلیون ریال
۲۵	تعداد عنوان کتاب‌های ترجمه شده به دو یا چند زبان	عنوان
۲۶	تعداد انجمن‌های ادبی	انجمن
۲۷	تعداد باشگاه‌های کتابخوانی کودک و نوجوان	باشگاه

شاخص‌های پیشنهادی معاونت امور فرهنگی

ردیف	عنوان قلم
۱	سهم اشتغال فعالان صنعت نشر از جمعیت فرهنگی و جمعیت کل
۲	سهم اشتغال زنان فعال صنعت نشر
۳	توزیع جمعیت تشکله‌ها و صنوف فرهنگی
۴	نرخ اشتغال و بیکاری فعالان صنعت نشر
۵	نرخ رشد سالانه کتاب کاغذی، کتاب دیجیتال
۶	نرخ بقا ناشران، کتابفروشان
۷	سهم درآمد شاغلان صنعت نشر از کل درآمد بخش فرهنگ و هنر و درآمد کل
۸	شاخص کسب و کار در صنعت نشر
۹	گردش مالی صنعت نشر
۱۰	سهم درآمد ناشران به کل صنعت نشر
۱۱	ارزش افزوده صنعت نشر
۱۲	نرخ بهره‌وری صنعت نشر
۱۳	میزان صادرات و واردات کتاب
۱۴	نرخ رشد متوسط سالانه صادرات و واردات کتاب
۱۵	مقایسه صادرات کتاب با سایر کالاها و خدمات فرهنگی
۱۶	درصد افرادی که در سال گذشته کتاب خریده‌اند
۱۷	متوسط هزینه‌های کتاب خانوار
۱۸	متوسط هزینه‌های کتاب خانوارها به هزینه کل
۱۹	متوسط مصرف کتاب خانوار
۲۰	سهم ناشران دولتی و خصوصی از بازار
۲۱	سهم کتاب‌های تالیفی از بازار
۲۲	سرانه عناوین کتاب‌های چاپی و دیجیتال
۲۳	سرانه خرید کتاب‌های چاپی و دیجیتال
۲۴	نسبت بودجه صنعت نشر به کل بودجه وزارتخانه
۲۵	سهم زنان پدیدآورنده در تولید کتاب (نسبت تعداد زنان پدیدآورنده کتاب به کل پدیدآورندگان)
۲۶	سهم زنان مترجم در تولید کتاب (نسبت تعداد زنان مترجم کتاب به کل پدیدآورندگان)
۲۷	نسبت ناشرین فعال به کتابفروشی‌ها
۲۸	نسبت ناشرین فعال به کل مجوزهای صادر شده
۲۹	نسبت کتابهای چاپ اول به کل عناوین
۳۰	نسبت کتابهای تالیفی به کل کتب منتشره
۳۱	نسبت کتابهای ترجمه به کل کتابهای منتشره
۳۲	سرانه تیراژ
۳۳	سرانه یارانه کتاب به ریال
۳۴	نسبت تعداد انتشارات دیجیتال به انتشارات چاپی
۳۵	مصرف کاغذ برای هر نفر به کیلو
۳۶	سرانه کتابفروشی‌ها
۳۷	عناوین کتابهای فارسی ترجمه شده به زبان‌های زنده دنیا نسبت به عناوین کتابهای منتشره
۳۸	میزان واگذاری فضاهای فرهنگی هنری دولتی به بخش‌های خصوصی و عمومی
۳۹	سرانه مطالعه
۴۰	نسبت عناوین کتابهای حوزه دین به عناوین کتابهای منتشره

اقدام آماری معاونت امور مطبوعاتی و اطلاع‌رسانی

ردیف	عنوان قلم	واحد سنجش	نحوه استخراج
۱	تعداد مجوزهای روادید مطبوعاتی	مورد	ثبتی
۲	تعداد نمایندگی های رسانه های خارجی	نماینده	ثبتی
۳	تعداد اعضای خانه های مطبوعات	نفر	ثبتی
۴	تعداد پایگاه خبری	پایگاه	ثبتی
۵	تعداد خبرگزاری	خبرگزاری	ثبتی
۶	تعداد درخواست ثبت شده برای مجوز رسانه ها	مورد	ثبتی
۷	تعداد صاحبان امتیاز رسانه ها	نفر	ثبتی
۸	تعداد عناوین رسانه های الکترونیکی غیر برخط	عنوان	ثبتی
۹	تعداد عناوین نشریات داخلی (درون سازمانی)	عنوان	ثبتی
۱۰	تعداد مجوزهای رسانه ای	مجوز	ثبتی
۱۱	تعداد مدیران مسوول رسانه ها	نفر	ثبتی
۱۲	تعداد موسسات مطبوعاتی دارای مجوز از ارشاد	موسسه	ثبتی
۱۳	دفاتر سرپرستی رسانه ها در استان	دفتر	ثبتی
۱۴	مبلغ آگهی دولتی توزیع شده بین مطبوعات	میلیون ریال	ثبتی
۱۵	تعداد جشنواره های مطبوعاتی برگزار شده توسط ارشاد	جشنواره	ثبتی
۱۶	تعداد عناوین نشریات چاپی در حال انتشار	عنوان	ثبتی
۱۷	شمارگان نشریه توزیع شده در طرح نشریات اهدایی	نشریه	ثبتی
۱۸	تعداد کانون های آگهی و تبلیغاتی	کانون	ثبتی
۱۹	تعداد مجوز طرح تبلیغات محیطی	طرح	ثبتی
۲۰	تعداد تاییدیه چاپ آگهی نامه	تاییدیه	ثبتی
۲۱	تعداد تاییدیه طرح سردر واحد صنفی	تاییدیه	ثبتی
۲۲	تعداد اعضای تشکل های مطبوعاتی	نفر	غیرثبتی
۲۳	تعداد تشکل های مطبوعاتی	تشکل	غیرثبتی
۲۴	مبلغ یارانه توزیع شده بین رسانه ها	میلیون ریال	غیرثبتی
۲۵	تعداد مجوز کمیسیون انتشارات دولتی	مجوز	غیرثبتی
۲۶	تعداد صدور کارت حرفه ای روزنامه نگاری	کارت	غیرثبتی
۲۷	شمارگان نشریه توزیع شده در طرح نهاد کتابخانه های عمومی کشور	نشریه	غیرثبتی
۲۸	تعداد پژوهش ها در حوزه ارتباطات و تبلیغات	مورد	غیرثبتی
۲۹	تعداد دوره های آموزشی برگزار شده در آموزشگاه های آزاد مطبوعاتی و تبلیغاتی	دوره	غیرثبتی
۳۰	تعداد فارغ التحصیلان آموزشگاه های آزاد مطبوعاتی و تبلیغاتی	نفر	غیرثبتی
۳۱	تعداد فراگیران آموزشگاههای آزاد مطبوعاتی و تبلیغاتی	نفر	غیرثبتی

اقلام آماری پیشنهادی معاونت امور مطبوعاتی و اطلاع رسانی		
ردیف	عنوان قلم	واحد سنجش
۱	تعداد نیروی انسانی بیمه شده توسط رسانه ها	نفر
۲	تعداد آثار شرکت کننده در جشنواره مطبوعاتی	اثر
۳	تعداد دکه های مطبوعاتی	دکه
۴	تعداد دانشجویان روزنامه نگاری	نفر
۵	تعداد شاغلان و فعالان	نفر
۶	تعداد صادرات و واردات مطبوعاتی	نسخه
۷	تعداد مشترکین مطبوعات	نفر
۸	تعداد کارکنان بیمه شده (هیات تحریریه ، کارکنان)	نفر
۹	تعداد تشکل های غیردولتی در بخش مطبوعاتی	تشکل
۱۰	تعداد پرونده های ارجاع شده به داوری حقوقی	مورد
۱۱	مراکز دریافت نشریات اهدایی	مرکز

شاخص‌های پیشنهادی معاونت امور مطبوعاتی و اطلاع‌رسانی

ردیف	عنوان شاخص
۱	سهم اشتغال زنان روزنامه نگار
۲	توزیع جمعیت تشکل‌ها و صنوف مطبوعاتی
۳	نرخ اشتغال و بیکاری روزنامه نگاران
۴	نرخ رشد سالانه مطبوعات
۵	نرخ بقا جراید و بنگاه‌های مطبوعاتی (عمر)
۶	میزان درآمد روزنامه نگاران
۷	سهم درآمد روزنامه نگاری از کل درآمد روزنامه نگار
۸	شاخص کسب و کار در روزنامه نگاری
۹	گردش مالی روزنامه نگاری ایران
۱۰	گردش مالی بنگاه‌های مطبوعاتی
۱۱	سهم بنگاه‌های مطبوعاتی به کل مطبوعات
۱۲	ارزش افزوده بنگاه و مطبوعات ایران
۱۳	نرخ بهره وری بنگاه‌های مطبوعاتی
۱۴	نرخ رشد متوسط سالانه صادرات و واردات مطبوعات
۱۵	مقایسه تطبیقی درآمد حاصل از صادرات مطبوعات با سایر کالاها و خدمات فرهنگی هنری (صادرات فرهنگی برحسب حوزه‌های فرهنگی هنری)
۱۶	سرانه مطالعه مطبوعات
۱۷	بیشترین مطبوعات مطالعه شده
۱۸	درصد افرادی که در سال گذشته روزنامه خوانده‌اند
۱۹	فراوانی افرادی که در سال گذشته روزنامه خوانده‌اند
۲۰	متوسط هزینه‌های مطبوعاتی
۲۱	متوسط هزینه‌های مطبوعاتی خانوارها به هزینه کل خانوار
۲۲	متوسط مصرف مطبوعاتی خانوار
۲۳	سرانه شمارگان روزنامه به ازاء هر ده هزار نفر
۲۴	نسبت عناوین مطبوعات غیر فارسی به کل عناوین
۲۵	نسبت رسانه‌های الکترونیک به رسانه‌های چاپی
۲۶	تعداد خبرهای تولید شده بر حسب صد هزار کلمه
۲۷	سرانه یارانه مطبوعات

اقلام آماری معاونت اموری هنری

ردیف	عنوان قلم	واحد سنجش	نحوه استخراج
۱	تعداد مجوزهای صادر شده برای اجرای صحنه‌ای موسیقی	مجوز	ثبتی
۲	تعداد دفعات اجرای صحنه‌ای موسیقی بر اساس مجوز	دفعه	ثبتی
۳	تعداد مجوزهای صادر شده برای نشر آثار موسیقایی	مجوز	ثبتی
۴	تعداد مجوزهای صادر شده برای کتاب‌های گویا	مجوز	ثبتی
۵	تعداد مجوزهای صادر شده برای نشر نماهنگ	مجوز	ثبتی
۶	تعداد مجوزهای صادر شده برای نشر تک آهنگ	مجوز	ثبتی
۷	تعداد پروانه فعالیت صادر شده	پروانه فعالیت	ثبتی
۸	تعداد مجوزهای صادر شده برای شعر و ترانه	مجوز	ثبتی
۹	تعداد عناوین نمایش‌های تولید و اجرا شده	عنوان	ثبتی
۱۰	تعداد دفعات اجرای نمایش	دفعه	ثبتی
۱۱	تعداد مجوزهای صادر شده نگارخانه‌ها	مجوز	ثبتی
۱۲	تعداد نگارخانه‌ها	باب	ثبتی
۱۳	تعداد موزه‌ها	موزه	ثبتی
۱۴	تعداد هنرستان‌های هنرهای زیبا	باب	ثبتی
۱۵	تعداد آموزشگاه‌های آزاد هنری	باب	ثبتی
۱۶	تعداد موسسات هنری مد و لباس	موسسه	ثبتی
۱۷	تعداد خانه‌های مد دارای مجوز (مزون‌ها)	خانه	ثبتی
۱۸	تعداد نشان صادر شده با افتخار، ساخت ایران	نشان	ثبتی
۱۹	تعداد طراحان بیمه شده در حوزه مد و لباس	نفر	ثبتی
۲۰	تعداد هنرمندان هنری بیمه شده	نفر	ثبتی
۲۱	تعداد شرکت‌کنندگان در آزمون‌های ادواری	نفر	ثبتی
۲۲	تعداد تماشاگران اجرای صحنه‌ای نمایش	نفر	غیر ثبتی
۲۳	تعداد موارد اعزام گروه‌های موسیقی ایرانی به خارج از کشور	مورد	غیر ثبتی
۲۴	تعداد دفعات اجرای صحنه‌ای گروه‌های خارجی در ایران	دفعه	غیر ثبتی
۲۵	تعداد جشنواره‌ها و رویدادهای موسیقی برگزار شده	جشنواره	غیر ثبتی
۲۶	تعداد نمایشگاه‌های هنرهای تجسمی برگزار شده	نمایشگاه	غیر ثبتی
۲۷	تعداد نمایشگاه‌های هنرمندان خارجی در داخل کشور	نمایشگاه	غیر ثبتی
۲۸	تعداد آثار خریداری شده از هنرمندان تجسمی	اثر	غیر ثبتی
۲۹	تعداد دفاتر گرافیک	باب	غیر ثبتی
۳۰	تعداد گواهی هنری تجسمی صادر شده	مورد	غیر ثبتی
۳۱	تعداد هنرآموزان هنرستان‌های هنرهای زیبا	نفر	غیر ثبتی
۳۲	تعداد هنرجویان هنرستان‌های هنرهای زیبا	نفر	غیر ثبتی
۳۳	تعداد مراکز آموزش‌های مهارتی	باب	غیر ثبتی

۳۴	تعداد فراگیران مراکز آموزش‌های مهارتی	نفر	غیر ثبتی
۳۵	تعداد سالن‌های اجرا (نمایشی، موسیقی)	سالن	غیر ثبتی
۳۶	ظرفیت سالن‌های اجرا (نمایشی، موسیقی)	صندلی	غیر ثبتی
۳۷	تعداد برنامه‌های هنری اجرا شده در خارج از کشور	برنامه	غیر ثبتی
۳۸	تعداد برنامه‌های هنری خارجی اجرا شده در ایران	برنامه	غیر ثبتی
اقدام آماری معاونت اموری هنری			
ردیف	عنوان قلم	واحد سنجش	نحوه استخراج
۳۹	تعداد عناوین نشریات هنری منتشر شده	عنوان	غیر ثبتی
۴۰	تعداد تشکل‌ها و انجمن‌های صنفی در حوزه هنر	تشکل / انجمن	غیر ثبتی
۴۱	تعداد پژوهش‌ها در زمینه هنری	مورد	غیر ثبتی
۴۲	تعداد جشنواره‌ها و نمایشگاه‌های هنری برگزار شده	جشنواره	غیر ثبتی
۴۳	تعداد دفعات حضور گروه‌های هنری در خارج از کشور	دفعه	غیر ثبتی
۴۴	تعداد طراحان دارای مجوز	نفر	غیر ثبتی
۴۵	تعداد هنرجویان موسسات هنری مد و لباس	نفر	غیر ثبتی
۴۶	تعداد طرح‌های تایید شده دارای مالکیت معنوی (کمیسسیون ماده ۴)	طرح	غیر ثبتی
۴۷	تعداد پژوهش‌های انتشار یافته مد و لباس	پژوهش	غیر ثبتی
۴۸	تعداد عناوین نمائشان (برند) داخلی مطابق با الگوی اسلامی ایرانی	عنوان	غیر ثبتی
۴۹	تعداد طرح‌ها و الگوهای منطبق بر نمادهای اسلامی ایرانی	طرح	غیر ثبتی

اقدام پیشنهادی معاونت امور هنری

ردیف	عنوان قلم
۱	تعداد نمایش های اجرا شده
۲	تعداد مجوزهای نمایش لغو شده
۳	تعداد نمایش هایی که مجوز نگرفتند
۴	تعداد نمایشنامه های اجرا شده
۵	میزان فروش نمایش
۶	تعداد نمایش های حمایت شده از طرف اداره کل هنرهای نمایشی
۷	میزان حمایت اداره کل هنرهای نمایشی از نمایش های تولید شده
۸	میزان حمایت از تولید و انتشار کتاب های نمایشی
۹	میزان حمایت از حضور گروههای نمایش در دیگر کشورها
۱۰	میزان حمایت از جشنواره های تئاتری
۱۱	میزان حمایت از انجمن ها یا تشکل های غیردولتی تئاتر
۱۲	تعداد تماشاگران اجرای صحنه ای موسیقی
۱۳	تعداد دفعات اجرای صحنه ای موسیقی
۱۴	میزان حمایت از جشنواره های موسیقی
۱۵	میزان حمایت از انجمن ها یا تشکل های غیردولتی موسیقی
۱۶	میزان حمایت از حضور گروههای موسیقی در دیگر کشورها
۱۷	میزان اعتبار دولتی صرف شده برای ساخت سالن یا گالری
۱۸	میزان اعتبار صرف شده برای تجهیز سالن یا گالری
۱۹	میزان حمایت از جشنواره ها و نمایشگاههای تجسمی
۲۰	میزان حمایت از انجمن ها و تشکل های غیردولتی هنرهای تجسمی
۲۱	جمعیت فعالان/شاغلان موسیقی، نمایشی، تجسمی
۲۲	میزان درآمد هنرمندان
۲۳	بیشترین نمایش های دیده شده، تماشاگران کنسرت، گالری های دیده شده
۲۴	تعداد تشکل های هنری (موسیقی/نمایشی)
۲۵	تعداد پرونده های ارجاع شده به داور حقوقی
۲۶	تعداد سالن ها و تماشاخانه های خصوصی (فعال / غیرفعال)
۲۷	تعداد آثار هنری ارایه شده در حراج
۲۸	قیمت آثار هنری ارایه شده در حراج
۲۹	تعداد کارت صلاحیت آموزش هنری صادر شده
۳۰	تعداد جوایز هنرمندان ایرانی از جشنواره های بین المللی
۳۱	تعداد هنرمندان عضو تشکل ها و انجمن های صنفی

شاخص های پیشنهادی معاونت امور هنری

ردیف	عنوان شاخص
۱	سهم اشتغال فعالان هنری از جمعیت فرهنگی و جمعیت کل
۲	سهم اشتغال زنان فعال هنری (نمایشی، موسیقی، تجسمی)
۳	نرخ اشتغال و بیکاری هنرمندان
۴	توزیع جمعیت مدیران گالری / تماشاخانه / موسسات
۵	نرخ رشد سالانه موسیقی، نمایشی، تجسمی
۶	نرخ بقا گروه های نمایشی (عمر)، گالری ها، گروه های موسیقی
۷	سهم درآمد هنری (موسیقی، تجسمی، نمایشی) از کل درآمد بخش فرهنگ و هنر و درآمد کل
۸	شاخص کسب و کار هنری
۹	گردش مالی موسیقی، تجسمی و نمایشی ایران
۱۰	گردش مالی گروه های نمایشی، موسیقی
۱۱	سهم گروه های نمایشی به کل بخش نمایشی
۱۲	ارزش افزوده گروه ها و بخش نمایشی ایران
۱۳	نرخ بهره وری گروه های نمایشی، موسیقی، تجسمی
۱۴	صادرات و واردات موسیقی، نمایشی، تجسمی
۱۵	نرخ رشد متوسط سالانه صادرات و واردات هنری (موسیقی، تجسمی، نمایشی)
۱۶	مقایسه صادرات هنری (موسیقی، تجسمی، نمایشی) با سایر کالاها و خدمات فرهنگی
۱۷	سرانه تماشاگر نمایشی، بازدید کننده گالری، تماشاگر موسیقی، سرانه مصرف موسیقی (سی دی)
۱۸	درصد افرادی که در سال گذشته کنسرت، گالری، نمایش دیده اند (بر حسب جنسیت، میزان تحصیلات، شهری و روستایی)
۱۹	فراوانی افرادی که در سال گذشته کنسرت، گالری، نمایش دیده اند (بر اساس زمان دیدار)
۲۰	متوسط هزینه های اجرای نمایش، برگزاری نمایشگاه، برگزاری کنسرت
۲۱	متوسط هزینه های هنری (موسیقی، تجسمی، نمایشی) خانوارها به هزینه کل
۲۲	متوسط مصرف هنری (موسیقی، تجسمی، نمایشی) خانوار
۲۳	سهم تماشاخانه های خصوصی از بازار
۲۴	سهم نمایش های گروه های نمایشی از بازار
۲۵	سهم نمایش های عمومی از بازار
۲۶	سهم نمایش های اقتباسی از بازار
۲۷	سهم نمایش های ایرانی از کل
۲۸	سهم نمایش مولف خارجی از کل
۲۹	سرانه عنوان نمایش تولید و اجرا شده
۳۰	نسبت بودجه هنرهای نمایشی / موسیقی / تجسمی به کل بودجه
۳۱	سرانه یارانه نمایشی / موسیقی / تجسمی
۳۲	متوسط عمر موسسات و مراکز تولید و نمایش تئاتر
۳۳	نسبت شاغلین تمام وقت به پاره وقت

فرم شماره ۱: اقلام ثبتی

معاونت امور.....		
عنوان قلم:		
واحد متولی:	کارشناس مسئول:	شماره تماس:
ویژگی اول قلم: دائمی و فراگیر ☐	ویژگی دوم قلم: همزمان ☐	ویژگی سوم قلم: آنلاین ☐
الف: مراحل تولید قلم آماری: (کارشناس IT با کمک کارشناس محتوایی)		
ب: ترسیم فرایند عملیات (فلوچارت): (کارشناس IT)		
ج: عنوان سامانه ثبت قلم:		
د: توضیحات:		

فرم شماره ۲: اقلام غیر ثبتي

معاونت امور.....	
عنوان قلم:	
واحد متولی:	وضعیت قلم: ☐ موجود ☐ پیشنهادی
کارشناس مسئول:	شماره تماس:
در حال حاضر امکان تبدیل وجود دارد ☐	در حال حاضر امکان تبدیل وجود ندارد ☐
الف: مراحل تولید قلم آماری: (کارشناس محتوایی)	
ب: پیش نیازها:	
ج: موانع موجود:	

فرم شماره (۳) شناسایی سامانه / بانک اطلاعات اقلام آماری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

معاونت		
الف: مشخصات سامانه/بانک اطلاعاتی		
۱- نام و آدرس سامانه : وضعیت توسعه سامانه : ☐ تمام توسعه ☐ در حال توسعه ☐ تمام طراحی (عملیاتی نشده) ☐ در حال طراحی ☐		
۲- شرکت پیمانکار :		۳- مدیر فنی:
۴- تاریخ راه اندازی سامانه:		۵- نوع سامانه : ☐ درون سازمانی ☐ برون سازمانی
۶- تکنولوژی نرم افزار سامانه : ☐ application ☐ Desktop ☐ Web based		
ب: ویژگی و قابلیت های سامانه		
۱ - نحوه بروز رسانی اطلاعات ☐ هوشمند ☐ غیر هوشمند		۲- نظام پشتیبانی: مرکز فناوری اطلاعات و رسانه های دیجیتال ☐ شرکت های فنی مهندسی خصوصی ☐
۳- امکان گزارش گیری: ☐ گزارشگیری جامع ☐ گزارشگیری با سطح دسترسی ☐ گزارشگیری ندارد		۴- قالب های گزارش : pdf ☐ excel ☐ word ☐ Html ☐ سایر :
۵- وجود ارتباط با سامانه های وزارتخانه : ☐ خیر ☐ بلی - نام سامانه (ها) : - نحوه ارتباط :		
Web service ☐ Etl ☐		
۶- قابلیت ارتباط با سامانه های دیگر؟ ☐ دارد ☐ ندارد - نام سامانه (ها) و نحوه اتصال : - نحوه ارتباط با سامانه :		
Web service ☐ Etl ☐		
۷- کاربران سامانه : ☐ اختصاصی (کاربران درون سازمانی) ☐ عمومی بستر سامانه : ☐ محلی ☐ اینترنت ☐ اینترنت		
۸- امکان پشتیبان گیری و بازیابی اطلاعات : ☐ دارد ☐ ندارد		
۹- زبان برنامه نویسی : C# ☐ PHP ☐ JAVA ☐ سایر : بانک اطلاعاتی : ☐ SQL Server ☐ MySQL ☐ Oracle ☐ PostgreSQL ☐ سایر :		
ج: مشخصات اقلام ثبتی در سامانه		
ردیف	عنوان قلم ثبتی	نوع ثبت
		ثبت داده (مقطعی)
		داده ثبتی (فرآیندی)
۱		
۲		
۳		
۴		
۵		
نام تکمیل کننده:		تاریخ تکمیل:

فرم شماره ۴: قلم پیشنهادی

معاونت	
عنوان قلم:	
وضعیت قلم: ☐ ثبتی ☐ غیر ثبتی	واحد متولی:
شماره تماس:	کارشناس مسئول:
الف: مراحل تولید قلم آماری (وضعیت موجود): (کارشناس محتوایی)	
ب: در حال حاضر امکان تبدیل وجود دارد ☐ ندارد ☐ ج: مراحل تولید قلم آماری در صورت امکان ثبتی شدن:	
د: ترسیم فرایند عملیات (فلوچارت) در صورت امکان ثبتی شدن: (کارشناس محتوایی)	
ه: پیشی نیازها:	
و: موانع موجود:	
ز: توضیحات:	
نام تکمیل کننده:	تاریخ تکمیل:

فرم شماره ۵: شاخص پیشنهادی

معاونت	
عنوان شاخص:	
واحد متولی:	وضعیت شاخص: ☐ ثبتی ☐ غیر ثبتی
کارشناس مسئول:	شماره تماس:
الف: اقلام آماری مرتبط با شاخص: (کارشناس محتوایی)	
-	
ب: در حال حاضر امکان تبدیل وجود دارد ☐ ندارد ☐	
ج: روش محاسبه شاخص:	
د: پیش نیازها:	
ه: موانع موجود:	
و: توضیحات :	
نام تکمیل کننده:	تاریخ تکمیل:

منابع

مقدمه‌ای بر آمارهای ثبتی - دفتر آمار و اطلاع رسانی (گروه آمار) وزارت بازرگانی - شماره سند ۲۵۱/۸۲ - ۱۳۸۲
طراحی ابزار و راهکار اجرایی ارزیابی و اندازه‌گیری کیفیت آمارهای ثبتی - پژوهشکده آمار مرکز آمار - ۱۳۹۲

- ATIONAL ARTS INDEX 2014: AN ANNUAL MEASURE OF THE VITALITY OF ARTS AND CULTURE IN THE UNITED STATES: 2001-2012, ROLAND J. KUSHNER, MUHLENBERG COLLEGE, RANDY COHEN.
- Culture statistics 2016, Alessandro Albano, Thierry Huart, Tsvetelina Marinova and Marta Zimol'g — Sogeti (Luxembourg) S.A., William Helminger, Carla Martins and Bruno Scuvée — CRI (Luxembourg) S.A.
- European statistical Works on Culture
- ESSnet-Culture Final report, 2009-2011, Valérie Deroin
- STATISTICS ON CULTURAL INDUSTRIES, Framework for the Elaboration of, National Data Capacity Building Projects.
- Cultural statistics 2007
- CULTURAL INDICATORS FOR NEW ZEALAND, Tohu Ahurea mo Aotearoa
- GUIDELINES FOR MEASURING CULTURAL PARTICIPATION, Adolfo Morrone
- CULTURAL INDICATORS: Measuring Impact on Culture, Information Paper prepared for the LGA by members of the CCN, July 2012